

Eva G. Smith - Sid Clever
Szigetfestő

Eva G. Smith – Sid Clever

Szigetfestő

Egyszerű történetek

Eva G. Smith – Sid Clever

Szigetfestő

Egyszerű történetek

©Kovács Éva, Fekete Zsolt
ISBN 978-615-00-4421-7
Borítófotó: Kovács Éva

Elöljáróban:

„Írónak lenni kiváltság.” – mondják azok, akik összehordanak hetet-havat, csak legyen meg az adott oldalszám.

Az elolvasásuk után szoktam feltenni magamnak a kérdést, hogy önsanyargatás helyett, miért nem mentem inkább az állatkertbe nézelődni. És, amikor ezt közlöm a tisztelt szerzőkkel, akkor még fel is háborodnak.

Senki sem szereti, ha a mai világban valaki túl őszintén nyilvánul meg? Ez eretnekségnek minősül?

Tökéletes a kontraszt: én a képmutatást rühellem, ezzel együtt megvetem a hazudozást is. Amikor valakivel szópárbajba keveredek, felhúzza az orrát, majd a sleppjét is megpróbálja ellenem fordítani.

Író léte-re nem bírja a kritikát? Rám uszítja az olvasóit, a tömeg hátuljából kiabál rám kígyót, békát. Hol marad a sportszerűség?

Itt az ideje, hogy a céltáblámmá váljon! A lövéseim nem halálosak, csak rohadtul tudnak fájni. Utána

meg privát leveleket írogat, hogy én nyilvánosan megaláztam.

Mégis, mit várt? Piedesztál vagy pellengér? Mi a különbség? Az egyiken ajnároznak, a másikon leköpködnek. Nincs jelentősége. Akkor is a közép-pontban lehetsz!

Mi értelme volt engem tetemre hívni? Egy író, aki nem bírja a kritikát? Hogy is van ez? Összeizzad valamit, és az olvasó nem közölheti a véleményét? Minden alkotását szeretni kell? Aki pofázni mer, annak annyi? Mi ez, írói fasizmus, és Ő valami önje-lölt diktátor?

Írónak lenni nem csak egy szerepkör. Vannak, akiket csak a feltűnési viszketegség motivál. Nagyképűen dőlnek hátra a fotelben, osztják az észt a művészetükről, és az a meggyőződésük, hogy kurvajót, maradandót alkottak.

És, ha megkérdik tőlük, mire gondoltak a történet megírása közben, akkor válaszképpen összefüggés-telenül zagyválnak, hivatkoznak a régen elhalt mes-terekre.

Az ilyenektől szoktam agyfaszt kapni, és a gyom-rom is émelyeg. De a kérdésem egyszerű: önálló gondolatod nincs?

Ebből kifolyólag, akadnak „írók”, akikkel nem ápolunk túl jó kapcsolat, mert szerintük csak az lehet teljes értékű író, akinek a könyveit lehet kapni a könyvesboltokban. /A kiadó és a terjesztő is lenyúzza a bőrt a hátsójukról, de ezeknek a hibbantaknak nem a bevétel számít. Valamennyire mégis, hiszen a lakbért muszáj kifizetni./

A könyvesbolt kirakatában megcsodálhatják a könyvüket? Vajon ráébrednek, hogy ebből nem fog-nak tudni megélni? Nem lesz patinás házuk a hegyekben, nem ülhetnek a babérjaikon életük végéig. Ellenben a kiadójukkal, aki eléggé pofátlan nagyságrendű haszonkulccsal dolgozik, és még a terjesztő is tartja a markát.

Létezik egy másik írói réteg is, amit most kiemel-nék. Ők még mindig a homokozóban játszanak, létrehozna egy bensőséges csoportot, az egyik kijelöli magát főnöknek.

A kiválasztott hiszi magáról, hogy a vérében van az írás, és Zsoltároskönyvként tiszteli, a Hogyan írjunk szabályosan verseket, prózai műveket - című segédletet. Sőt, okulásként, idéz is belőle néhány-szor. Híveivel azt is tudatja, hogy nem kevés tudás van birtokában a verselés alapvető szabályairól, tematikájáról, szótagszámának helyességéről, és me-

gannyi lényegtelen dologról, amik a normálisan gondolkodó, aktív írókat hidegen hagyják.

Az admin megoszt egy verset, ahogyan azt kell: mély, magas, mással- és magánhangzók katonás rendben sorakoznak... Fulleextra!

Szerkezetileg, amúgy meg nem szól semmiről. Még amatőrőbb alattvalóitól mégis érkeznek az ajnározó hozzászólások.

A „zseni” megköszöni, hogy milyen sokan méltatják a munkásságát, de ez még nem minden! Abban a nagyon kevés szabadidejében a könyvét is pofozgatja!

Az öt csodáló amatőrőbb-amatőrök számára felállította a saját bálványszobrát egy olyan talapzatra, amit amazok soha nem érhetnek el.

Itt jövök a képbe én. Megtetszik a csoport, mert sok benne a retardált. Rám tudják hozni a frászt, de az ihletet is, ezért beregisztrálok alkotóként.

Az admin tájékoztat engem, hogy minden, ami oda felkerül, azt onnantól szerzői jogok védik.

Erre én: Mit nem mondasz? A soraiból már is ki-tűnik, hogy ott ő az ász! Érzékeltetni akarja velem a felsőbbrendűségét, hogy minden csak a jóváhagyásával történhet meg, és kerülhet nyilvánosságra!

A reakcióm ugyanaz: Mit nem mondasz?

Feltolok valami régebbi anyagot valamelyik könyvemből, de a pubival ezt nem közlöm. Az admin - az ász - elolvassa, és közben eszi a fene, hogy ő ilyet nem tud kreálni, hiába magolta be az írói alapszabályokat.

Eltelik pár nap. Átolvasom a feltöltött művemet, és azt látom, hogy a vezér úgy döntött, hogy az úgy, abban a formában nem felelt meg az ő elvárásainak, ezért itt-ott belejavított és kipontozott lényegi részeket. Például:

„– Ez az, te hülye picسا! Húzd csak meg a ravaszt!”

A zseni szerint ez így durván hangzik! Nem kerülhet egyenes adásba, ezért majd ő lektorálja.

„Hátsó” helyett megjelennek pontok:

„– Ez az, te hülye! Húzd csak meg a ravaszt!”

Én pedig kipontozva döbbenek meg: Mi a f...om ez?

Nem hagyom annyiban a dolgot. Privát levélben értesítem az önjelölt lektoromat, hogy ez így nem frankó! Tájékoztatom a szerzői jogról, amit erősen félreértelmez, és épp most sérteget. Rávilágítok arra is, hogy ezt nem kell „pofozgatni”, mert már régebben elhagyta a nyomda gyártósorát.

Nincs reakció, nincs magyarázat, elmarad az elnézéstérés. Ki vagyok tiltva!

„Írás” Mindenkinél vannak gondolatai, naponta történik vele valami, csak éppen átsiklik felette, nem izgatja. Előző három könyvemben utaltam a szabadságra: Nem mindenki szabad. Sokféle börtönben lehet sínylődni. Kevesen tudnak kiszakadni az átlagos mindennapokból, sőt még élvezik is, hogy ott bolyonghatnak a szürke, lapos életük, önmaguk által behatárolt korlátai közt.

Sokáig én is így éltem. Nem tudtam, hogy létezik egy olyan világ, amit irányíthatok, ahol én hozom a szabályokat, és ezáltal én dönthetem el, mi történjen benne. Ha később mégsem tetszene, akkor változtathatok rajta, amikor, és ahogyan csak szeretném.

„Szabadság” Ha nem vagy szabad és felszabadult, az írásod nem lesz életszerű, nem lesz őszinte, nem ér szá... fabatkát sem. Lehet, hogy jól írsz, de az egésztest áthatja a letargia, a frusztráció. Arra pedig nem kíváncsi senki. A sorok közt mindig ott lesz a sirám, a sanyar, mert nem is veszed észre, hogy a fent említett szabadság után áhítozol.

„Szabadság” Mindenki szabadnak születik, de az évek során rájuk telepedő közhelyek és kötelezettsé-

gek, a másoknak megfelelni akarás, elfeledteti velük, hogy élnek. Sodródnak az árral és fuldoklanak a többivel. Mások sorsa mégis jobban érdekli, imád benne vájkálni, de ugyanúgy neki is a „Like” a tápszere.

„Múzsza” A közhiedelemmel ellentétben, a múzsának nem feltétlenül kell az ellenkező nemhez tartoznia, bár a női literátorok előszeretettel hangoztatják, és névleg meg is említik őket.

Önelégia, burkolt utalás: Látod, egyedi vagyok! Nekem van pasim!

És ezzel az állításával jogot nyert a „kapcsolatban” opció kiválasztására is.

Ismerek ilyen. Azóta persze szingli lett. Újabban néma csönd van körülötte, és az „egyedülálló” lehetőséget ikszelte be... átmenetileg.

Másik tévhit, hogy érzelmi síkon ténykednek a múzsák, vagy akár tevőlegesen is részt vennének az adott költő, író életében, munkáiban, esetleg bármi másban.

Ezekkel sem értek egyet. Sokaknál a múzsza nem más, mint egy viszonzatlan, be nem teljesült vonzalom, valami nő iránt. A pasi nem mert színt vallani, vagy kikosarazták, rosszabb esetben: már dobták is. Olyankor szoktak a múzsára hivatkozva nyűszíteni,

nyáladzani. Gyávák beismerni a hibáikat, nem akarnak tudomást venni a vereségükről, ezért a csöpögős soraik közt nyafognak, sajnáltatják magukat, rinyálva kántálnak szerelmes rigmusokat, amittől megint csak felfordul a gyomrom.

„Stílus” Mindenki azt a választja, amit szerintem lehet adni: silány, unalmas, nyálas vackokat lehet olvasni mindenfelé. Az ilyen írások behatásaként érzek néha kényszert, hogy a piás üveg után nyúljak, és tövig tapossam a gázpedált, átszakítva a szakadék feletti szalagkorlátot.

Egyik ismerősöm ezekkel kapcsolatban azt vágta a fejemhez, hogy nem túl szép kritikákat alkotok más írókról, pláne a gyengébbik nem felhozatalát illetően.

Én is rinyáljak tele egy egész könyvet? Hisztizzek, mert engem elkerültek olyan dolgok, amik a szappanoperákban már közhelynek számítanak? Írhatnék én is hasonlókat, ha akarnék. De nem akarok! Ha ezt megtenném, az lenne a hattyúdalom: Duna, metró, kötél. Majdnem, mint abban a hülye játékban: kő, papír, olló helyett!

A sértődött állampolgárok fitymálják az írásaimat, de nem szakmai szemmel. Nem a mondanivalómat

kifogásolják: a stílusomat, és azt, ahogyan fogalmazok.

Nagyjából úgy reagáltam le, hogy a biztonságot nyújtó óvóhelyről, az ól melegéből hordanak el engem mindenfélének, de ha megérkezik a böllér...

Először mindig csak kisebb dózisokban adagolom az ellenszérumot. Nem történik semmi. Sokuk képtelen az önálló gondolkodásra, agyuk elhalóban van, már nem tudnak újabb információkat magukba szírpantani a külvilágból. A szennymédia is lesüllyesztette az ingerküszöbüket egészen mélyre, a béka segge, a barátok és a hitvány celebek allűrjei közé.

Második nekifutásra már nem vagyok olyan finom. Megtöröm a lágyabb vonalakat, és hajlítok belőle valami durvábbat. Hasonló, mint amikor eszméletére kéne téríteni valakit.

Pofonok emelkedő szintű vehemenciával, de nincsen foganat. Egyértelmű, hogy olyankor növelni kell a határfokon: a pacskolásból saller lesz, akár még visszakézből is.

Azt teszem én is. Egyenesen a szeme közé mondom a véleményem:

Nesze, zombi, itt az igazság! Hülye vagy, és még csak nem is fáj neked. Te sem különbözöl azoktól, akik szeretnek hivatkozni iskolájukkal, származá-

sukkal, számomra közönyt kiváltó múltjukkal. Te-
temre hívtál, összezsaptunk. Büszkén mutogattad
csillogó vérted, drága kardodat. Az első sebekre,
melyeket én okoztam, azt mondtad, csak karcolás,
pedig nem vagdalkoztam fölöslegesen.

Később, mikor már vérző sebekkel a hátadon fe-
küdtél, nem tudtál a legyőzöttek alázatával megbé-
kélteni a vereséggel. Én a kezemet nyújtottam, fel-
ajánlva, hogy vesztesként is emelt fővel távozhass a
harcterről. Miközben fel akartalak segíteni a földről,
te homokot próbáltál dobni a szemembe, hogy orvul
támadhass.

A vesztesre állók, akik nem viselik a vereséget,
minden alkalmat megragadnak, hogy a végső győ-
zelmet magukénak tudhassák. Ez téged minősít, en-
gem dicsőít. Ezért a kegyelemdöfés neked nem jár,
még szánalomból sem. Nem vagy rá méltó! Talán
már megérted: hiába voltál több vérttel felszerelve,
melyeket magadra aggattál és büszkén viselted,
semmit sem ért. Önmagam által kovácsolt, egyszerű
fegyveremmel felmértem a gyenge pontodat. Vesz-
tettél. Ahol vívtunk, a veszthelyed lett. Megvédtem
a becsületed, a párbaj számomra is véget ért.

Sid Clever

Szigetfestő

Korán kezdtem olvasni, három-négy éves lehettem. A szüleim nem győztek eleget mesélni nekem, így hát kénytelen voltam én magam elolvasni, amit akartam.

Anyukám, annak ellenére, hogy tanítónő volt, vagy talán éppen azért, nem nagyon akart tanítani olvasni. Úgy gondolta, korai még, és az iskolában majd unatkozni fogok, egyébként is menjek szépen játszani valami mást is, és egyáltalán, menjek ki a levegőre.

Akkor aztán kimentem egy könyvvel a hónom alatt. Mindig csak egy betű felől érdeklődtem, amikor épp elment mellettem valaki, hogy az úgy mellesleg milyen betű, így apránként összeállt a kép, és azt vették észre, olvasok.

Abban volt azért igazság, hogy kezdetben uncsi volt a sulis, de megoldottam, mert folyton szórakoztattam a mellettem ülőket. Tök mindegy, kit ültettek mellém, én bárkiből napok leforgása alatt kiváló beszélgetőpartnert faragtam tanáraim örömére.

Amikor panaszkodtak rám, jóapám csak felsóhajtott, hogy igen, tudja, ha ébren vagyok, beszélek. Egy évesen kezdtem, és akkor még örültek, hogy milyen szuper, máris körmondatokban beszél ez a gyerek. Mára azonban átértékelték ezt a dolgot, és nosztalgiával gondolnak a szép időkre, amikor három hónaposan szép csendben bámultam a plafont.

Szóval higgye el a tanító néni, ők már százszor elmondták...

Gyerekként sokáig arról álmodoztam, hogy ha felnövök, író nő leszek. El is képzeltem magam, ahogy ülök egy régi íróasztalnál, amilyen kábé Jane Austen-nek lehetett. Régi írógép előtttem, körülöttem papírlapok, jegyzetek, egy készülő könyv kellékei.

Ott ülök elégedetten egy kis szigeten, a világ zajától elvonulva, elmerülve egy másik világban, ami csak az én számomra létezik még, emberekkel, akik csak az én fejemben élnek, de én ismerem őket, mint a tenyeremet. Hallom a hangjukat, tudom, mit gondolnak, mert legtitkosabb érzéseiket is én ültettem el a szívükben, ők nem is tudják, merre tartanak, de én igen.

Később, úgy tíz éves korom körül annyit variáltam a dolgon, hogy illusztrálni is én fogom majd a könyveimet. Egyrészt mert rajzolni is nagyon szerettem, másrészt mert úgy gondoltam, nálam jobban úgysem tudhatja senki, hogyan néznek ki a szereplőim, én tudom csak, milyen helyen élnek, milyen ruhákat hordanak, az én könyvembe csak ne rajzolgasson senki más.

Pontosan láttam a béke szigetét, ahol én majd megírom azt a sok regényt, még álmodtam is vele, de sosem találtam meg ezt a helyet, néhány évvel később pedig beláttam végre, hogy ez a sziget-dolog nem fog összejönni nekem.

Beszippantottak a hétköznapiak, és már csak titokban gondoltam rá néha, hogy talán könyvillusztrátor azért lehetek még, de végül nem lettem az sem.

A legvégén aztán lett belőlem valaki, aki a körülötte élő sok-sok szereplő béke-szigetét festette. Igen-igen, ahogy már Shakespeare is megmondta, ez itt egy színház hölgyeim és uraim, és színész benne minden férfi és nő. Mindenki potenciális szereplő tehát.

Az is kiderült közben, hogy minden szereplő akar egy ilyen zugot magának. Egy darabkát a világból, ahol úgy érezheti végre, hogy hazaért. Nekem meg

az a dolgom, hogy meglássam, az aktuális szereplőm hol is lenne otthon, és amikor már pontosan látom, lerajzolom neki. Ha ráismer és hazaér, boldog vagyok.

Nem minden könyv végződik happy enddel, de a kedvenceim igen. Ironikus, de a saját szigetem még mindig keresem.

Hiszem, tudom, hogy majd megtalálom a helyet, ahol egyszer majd azt mondom magamnak: itthon vagyok végre!

Eva G. Smith

Egy régi emlék

A kirakatba helyezett, adoptálásra váró gyerekek mellé járó egységcsomagban nincsen semmilyen használati útmutató, amely a csurgó taknyú csöppség mentális fejlődését célirányzottan elősegítené.

A gyerek egyszerűen csak árva, némely esetben pedig szociálisan rászorult, hogy az állam ingyen és bérmentve: nevelő szülőkhöz helyezze.

Azután mossza kezeit. Onnantól már a „kedves ve-vő” dönti el, mi lesz a „nem vérszerinti” utód: skizofrén, vagy nem skizofrén.

Ha a jótevő úgy látja optimálisnak, legyen a gyerek „olyan” amilyennek Ő szeretné, vagy amilyen önmaga soha nem lehetett, akkor már el is kezdte a megmentett gyermek belefojtását abba a nagy, mentális pöcegödörbe.

A zacis kölyök nem tud semmit. Semmit sem tud! Naponta háromszor kap enni. Hetente rendszeresen verik is, mert képtelen beilleszkedni, és megpróbálják vele nem éreztetni, hogy nem abba a családba való.

A hányatott sorsú, előtte még államilag gondozott csöppség agya ilyenkor védekező reakciókat vált ki, és törli az emlékeket. Töröl mindent, mintha soha nem is lett volna.

Ez egy olyan védelmi-mechanizmus, ami megvédi őt a további csalódásoktól. Eltűnik az édesanya, az édesapa, és a valódi-családképe. Eltűnnek az apró emlékek, a vele született személyiség. Agya nem engedi feltörni az emlékeket. Elhiteti vele, hogy minden rendben van, és minden az, aminek látszik, és az adoptált „édes gyermek” törölt memóriával, új névvel ellátva megkezdheti skizofrén életét.

A nevelőszülők hajlamosak túlértékelni áldásosnak vélt tevékenységüket. Azt hiszik, ha már az adoptált gyermekük agyát megfelelően átmosták hazug múlttal és emlékekkel, akkor nyugodtan hátradőlhetnek. Amikor a gyámügytől jönnek ellenőrizni, akkor ál-szent könnyek közt megnyugtattják a hivatalnokot, hogy minden a legnagyobb rendben van, hiszen mindenki révbe ért.

A nevelőszülők boldogok! Végre van egy fiuk, aki a nevüket/?/ tovább viheti, és az árva gyerekek is van kit Apucinak, Anyucinak szólítani.

Persze, ez az egész nem igaz! Csak látszat! A gyereket senki nem kérde meg hogyan léte felől, mert olyankor otthon sincs. Nem kérdezik meg tőle, hogy szeret-e, akar-e abban a családban maradni.

Az álságos „édes szülő” gyakran méltatja önfeláldozó munkásságát, ezzel hálára kötelezve örökbefogadott gyermekét, és az akkor már „kisfiammá” avanzsált mások édes gyermeke elkezd összezavarodni.

Ez nem érdekel senkit! Iskolába jár, verekszik, intőt kap. Aztán otthon elverik, mert intőt kapott.

Milyen szülő az, aki mások gyermekére kezdet emel? És, hogyan lehet nevelőszülő?

Megteheti, mert az anyakönyvi kivonatát átírták? Most már ő neveli azt a sanyarú sorsú kölyköt, aki után az állam minden forintot megtérít? Azért is hálával tartozik az a szerencsétlen kölyök?

A nevelőszülőt /a mostohát/, senki nem kérte rá, hogy átírja, átkódolja mások utódjának egyéniségét. Arra sem kérte senki, hogy megtörje a kiskorú akaratát, beleavatkozzon az életébe, elvegye tőle igazi családját, a gyermekkorát, és a lehetőséget, hogy boldog legyen!

A mostohát ez nem érdekli. Teszi a dolgát, felveszi a pénzt mély meggyőződéssel, hogy ő emberfeletti áldozatokat hoz annak érdekében, hogy a kiszemelt árva, családi idillben cseperedhessen fel.

De ez csak álszent önámítás a részéről! Ezzel nyugtatja bűntudatát, valahányszor az árvát megüti... nevelő célzattal.

Megteheti, mert a gyerek már a nevén van. Innentől véglegesen rendelkezhet sorsa felett. Lényegtelen, hogy az árva mit érez! Örüljön, hogy valaki felneveli!

Minden gyermek szeretetre vágyik! Van, aki megkapja, és van, aki nem. Az élet néha kemény.

Az árvák élete erről szól. Az elhagyottak álmaikban élik meg azt, amit az élet elvett tőlük. Nekik csak az marad: olyan álmok, amik boldoggá tehetik. Ezekről nem beszél senkinek. Álmaiban láthatja szüleit, és amikor ébredni kell, az egész szertefoszlik. Ott marad a kemény és rideg valóság. Ő várja az újabb álmot, amikor újra boldog lehet. Álmaiban ott lehet az anyu, és ott lehet apu is.

De az ébredés nyomasztó. Megérkezni egy olyan világba, amit mások kreáltak, rosszabb még a magánynál is. Egy gyermeknek már az is elég nagy

törés az életében, ha nevelőintézetbe kerül. Nem ő tehet róla. Arról viszont a *Gyivi* tehet, hogy kihez adja ki, neveltetés céljából. A nevelésről pedig a mostohák tehetnek, akiket nem kontrollálnak elég szigorúan.

Az akkori rendszer nem állított nagyobb követelményeket a „mostohákkal” szemben. Biztosan nem voltak szemináriumok arról, hogyan kell tisztességesen felnevelni egy adoptált gyereket. Viszont azt sem gondolnám, hogy házaló ügynökök próbáltak rásózni állami gondozott kölköket vadidegen emberekre. Ahogyan azt sem, hogy egy házaspár egyszer csak rádöbben, hogy nem teljes az életük, és magukhoz vesznek egy árvát. Túl azon, hogy van két sajátjuk, és túl azon, hogy a kiszemelt gyermek nem árva.

A leendő adoptálók nem mérlegelnek. Nem gondolják át, hogy képesek-e a feladatra? „Elő a pártkönyv, irány a *Gyivi*!”

A nevelőintézet sem mérlegel. Kicsit sem. Tök mindegy, eggyel kevesebb a gond. Bélyeg beraasztva, hadd vigyék!

Az ilyen elvtársias hozzáállásnak volt köszönhető akkoriban, hogy sok gyerek „rossz helyre” került ki, azután pokol lett az életük. Azzal senki nem foglalko-

*zott, hogy a szerencsétlen kölyköknek lelke is van,
ami már akkor sérült volt.*

„Ez a legszebb, ezt visszük el!” Kiemelik az alomból pont úgy, mint egy kölyökkutyát. Megígérik, hogy a sajátjukként szeretik majd, és ezzel az üzlet megkötetett. Mindenki jól jár, kivéve az új családtagot. A jobb élet reményében felnevelésre váró csöppség meg ott áll szipogva, és nem érti, mi történik vele: „Hol van anyu, és hol van apu? Miért nem jönnek értem?”

Ott vannak, eljöttek! Ők azok, csak másképp néznek ki, mint előtte, és ezt majd meg kell szokni. Nem lesz könnyű! Az is lehet, hogy soha nem fog sikerülni.

A gyerek gondolatait csak a magas, sárga falak hallják és a nyikorgó hinta. A hinta, ami képes volt őt bölcsőként ringatni, ami már soha nem lesz olyan hívogatóan kék színű, mint azelőtt.

Nincs irgalom, nincs szánalom, nincsenek segítő kezek. Az adoptáció kezdetét veszi, és a kisfiú számára elkezdődik egy új élet. Ő már nem futkározik a többiekkel a folyosó falai közt. Már nem oda tartozik, megint van családja. És a hinta magányosan nyikorog tovább, hogy valakit ismét ringathasson.

A kisfiút hazaviszik. Kedvenc hintájának megnyugtató ringása még élénken benne él. Először puszilgatja körbe az új édesanyja az új kisfiát alapos fürdetés közben.

Nem történik semmi! Az új „kisfiamnak” nem újdonság, hogy valaki megfürdeti. De hiányolni kezdi testvéreit, akikkel eddig egy szobában lakott. Azokat, akikkel együtt ment az ebédlőbe. Akikkel együtt evett a sárga tányérból, és együtt aludt az emeletes vaságyakon. Azokat a testvéreket, akikről elszakították.

„Ők hová lettek? Mi ez a hely? Hol van édesanya és hol van édesapa?”

A szomorú kisfiú ül a kádban lehajtott fejjel. Összeszorítja szemeit. A feltörni készülő sírást elfojtani szeretné. Reszketve ül a kádban, pedig a víz nem hideg. Egy könnycsepp zavarja fel a mozdulatlan vizet. Utoljára sír könnyekkel. És ez az átok elkíséri majd hosszú-hosszú éveken át.

A mosolygó mostohák elkomorodó arccal összenéznek: egy kislány jobb lett volna!

A kisfiú nem tudja, hogy sorsát mások írják tovább, és nem önzetlenül. Azoknak kell majd megfelelnie, akikhez genetikailag semmi köze. Azoknak

tartozik majd hálával, akik őt felnevelik. És, ha ezt elfelejtené, akkor a mostohák emlékeztetni fogják rá, néhány pofon között. A mostohái lesznek az édesapa és az édesanya: egy hazug jelen, még hazugabb jövő.

A kisfiú, erről még semmit nem tud. De ő nem is kérte, hogy így legyen. Egyetlen tollvonással elvesznek tőle mindent. Elveszik saját nevét, elválasztják testvéreitől. Édesanyja sem lesz ugyanaz. Mostohái felülírják a múltját és jelenét, alaposan megbolygatva a jövőjét. El fogják várni tőle, hogy megfeleljen az idegen emberek szeszélyeinek. Az igazi emlékek elhalványulnak majd, és hazugságok veszik körbe meglopott életét.

Egy gyermeket meglopni, hazudni neki: az bűn! Meghamisítani mások gyermekének múltját, elvenni nevét, megtagadni tőle édesanyját: az a legnagyobb bűn!

A mostohák mégis megtehetik, és nincsenek tisztában tettük súlyával. Zsákmányolt utóduk képlékeny agyába rendszeresen próbálják belemagyarázni a hazugságaikat.

De ez állapot nem mindig tartható fent. Az árva agya néha sugall valamit, jeleket küld. Tudatni próbálja vele, hogy az elhalt ködös emlékek, melyek néha álmok formájában jelentkeznek, azok igenis valódiak és megtörténtek vele.

A névre írt, adoptált kölyök bízik a mostohákban. Nem tudja, hogy azok mostohák. Beszél nekik álmaíróról. A „szülők” olyankor zavartan összenéznek, és a gyerek hamarosan pszichológushoz kerül.

A mostohák persze már előtte közlik a szociológus-pszichológussal, hogy a gyermek „nem olyan” gyermek, és az elvtársiasság jegyében megkezdődik az összeesküvés. Az agykurkász nem segít a gyereknek. Nem vele van, hanem a mostohákkal. Hamarosan pellengérre állítja a hálátlan gyermeket.

Az áldozatból bűnös lesz. Mindez úgy történik, hogy a könnyes szemű mostohák ott ülnek a szoba sarkában. Nekik még mindig jobb ez a sunyi összeesküvés, mint az igazmondás, hogy végre színt valljanak!

Bűnösből áldozat lesz. Panaszra nincs mód. A gyerek nem szól egy szót sem, hallgatásba burkolózik, keze ökölbe szorul, szeme könnybe lábad, és büntudata lesz, amihez neki semmi köze, mert nem ő generálta.

Olyan büntudat ez, amit a mostohák pumpálnak bele, akár még erőszakkal is. A mostohák pedig az agykurkász segítségével tovább konspirálnak, mert a gyerekek mégis maradt egy cseppnyi öntudata. Nem sikerült őt totálisan átprogramozni a mostohák édes gyermekének.

Kezdődik a baj, valami megváltozik. A gyerek nem érez szeretetet, nem érzi, hogy szeretnék. De már van büntudata. A mostohák később már ebből táplálkoznak. Ezt dörgölik „szeretett gyermekük” orra alá, valahányszor hibázik.

És a kisfiú hibázik majd nagyon sokszor, mert nem tudja az igazságot, de a mostoha nem beszél. Először üt, aztán büntet. Őt senki nem vonja felelősségre a tetteiért.

Azonban, mint a mesékben, a kisfiú számára a múlt és a jelen rendeződik majd. Addigra meglett férfi lesz. Ledobhatja magáról a rákényszerített hazugságokat. Ismét saját nevén élhet, édesanyja neve is megint az eredeti lesz. Megkeresheti testvéreit, felkutathatja édesapját, édesanyját, akiket a mostohák halottnak hazudtak.

De, mire visszakapja szabadságát, édesanyja már nem él.

Az édesanya, aki vajúdott vele, aki a világra hozta, már nem él. A kisfiú elmegy majd a sírjához, tisztelétet teszi. Amíg lehajtott fejjel áll, felsejlik benne, mennyi mindentől fosztották meg. És nem csak őt, mindenki mást is, akik a mostohák hazugságai miatt a feledés homályába merültek.

Az ellopott kisfiú ott áll majd édesapja előtt, aki egy fényképet mutat neki édesanyjáról. És a kisfiú, édesapja vállára hajtott fejjel, megint tud majd könnyekkel sírni.

Révbe ért. Kiköthet ott, ahová a sors eredetileg szánta. Az övéivel lehet végre, hosszú-hosszú évek múltán. Sebei begyógyulnak majd, de a hegek örökké emlékeztetni fogják a hintára, és az ellopott múltjára.

Sid Clever

Szilveszter éjjelén

Néha elgondolkodom azon, milyen hihetetlen, szédítő gyorsasággal változnak meg bizonyos dolgok, érzések, míg más dolgok rendíthetetlenül időznek életemben. Biztosnak hitt pontok mozdulnak el váratlanul és örökre, miközben átmenetinek vélt kapcsolatok, gondolatok kapaszkodnak belém dacosan.

Örökéletűnek hitt barátságok maradtak el mellőlem valahol a kanyargós utakon, és tűntek el a kérelhetetlenül rohanó idővel. Lejárt szavatosságú ígéretek tompuló hangját hallom még néha az elalvás előtti csendben.

Nevetések hangját, melyek már csak az én fülemben szólnak, jóízű beszélgetések mondatfosztlányait, melyek már csak nekem mondanak valamit.

Ott a könnyek íze, keserűségüket már csak én érzem a nyelvemen, színes álmok halványuló képe, amiket én teremtettem egykor, de oly messzire hessegettem azóta, hogy már én magam is alig ismerem fel őket.

Néha felvillan egy kép, én utána fordulok, hogy megnézhessem újra: némelyik elillan, némelyik magához ölel.

Az emlékezet egy furcsa, rejtélyes szerkezet. Van, amire lehetetlenség visszaemlékezni már, pedig olyan, de olyan fontosnak tűnt egykor.

Nem tudom felidézni, mi történt az érettségim, vagy, hogy kik voltak körülöttem az első munkahelyemen. De pontosan emlékszem az óvó nénim kedves arcára, pedig hat évesen láttam utoljára. Alig emlékszem az esküvőm napjára, ahogy a válóperemre sem, de az első pofonra, amit kaptam, igen.

Sosem gondolok az első saját lakásomra, de a játék babaházamra igen. Kutatnom kell az emlékezetemben, ha fel akarom idézni az első randim, de arra tisztán emlékszem, amikor egy szőke kislány leült mellém a padba egy énekkaron, hogy aztán örökre a barátnőmmé váljon azon a délutánon. Nyolc évesek voltunk akkor.

Tizenhat voltam, amikor a kezemben tartottam az első olyan levelet, amiben valaki leírta nekem, hogy szeret. A fiúra alig-alig emlékszem, rémlik, hogy együtt mászkáltunk és átbeszélgettünk egy délutánt. Talán táncoltam is vele egyszer... Igen, táncoltunk, de az elmúlt huszonöt évben egyszer sem gondoltam

erre, alig emlékszem arra a napra. Fogalmam sincs, miről is beszélgettünk, és min nevettünk annyit. Arra sem emlékszem már, hová tűnt az a srác, és hová tettem a leveleit. Nagy kék szeme volt, de a vonásai egészen elhalványultak bennem.

Mennyit görcsöltem a rengeteg vizsga miatt, amiken át kellett lavírozni valahogyan életemben, de érthetetlen módon feledésbe merült valamennyi. Egyet kivéve: amikor gratuláltak nekem a jogosítványomhoz. Máig nem értem, de aznap felhőtlenül boldog voltam, úgy éreztem, táncolni kéne az utcán, mert az kevés, hogy csak lépkedek, ahogy máskor.

Nem emlékszem, hogyan tanultam meg úszni, vagy arra, amikor először mosta a tenger vize a talpamat, de arra igen, amikor először folytak végig a hideg, szúrós, londoni esőcseppek az arcomon.

Egyáltalán nem emlékszem egy csomó ember nevére, arcára, akikkel éveken át együtt koptattuk az iskolapadot, vagy épp századszor zötykölődtünk ugyanazon a buszon két város között.

Elfelejtettem azokat, akikkel együtt laktam a koleszban, a többi albérlőt, akikkel ugyanabba a házba sodort az élet, pedig naponta adtuk egymásnak a kilincset. De tisztán látom a gimis szerelmemet végigmenni a folyosón, látom a szája vonalát, és

hogy hogyan göndörödik a haja, pedig csak titokban szerettem. Ma is emlékszem az első reggelre, amikor megláttam, tudom, milyen pulcsi volt rajta, és hogy épp kivel beszélgetett, de képtelen vagyok felidézni életem első csókját.

Nem tudom, az emlékezetem játszik-e velem, vagy a lelkem értékelte át a velem történeteket a megkérdezésem nélkül. Mi volt bennem az, ami átcímkezett minden átélt pillanatot, hogy azután: „*fontos, nem fontos, feledhető, és feledhetetlen*” jelzéssel ellátva a megfelelő helyen raktározza el.

Ki tudja megmondani a pillanatról, amelyben épp létezünk, hogy bekerül-e emlékeink könyvtárába vagy sem? Ha belelapozunk egy régi fejezetbe, lesznek-e benne képek, olvashatóak lesznek-e még a betűk? Miért halványulnak el sorok, miért tűnnek el egész lapok, és miért vannak vastagon szedve egyes bekezdések? Miért lesz egyik képből felismerhetetlen paca, a másikból meg kiradírozhatatlan arckép? Mitől van, hogy nem írható újra, amit egyszer belevéstünk, hogy nem téphető ki egy rosszul sikerült fejezet? Hogy ha kézbe vesszük a könyvet, mindig ugyanott nyílik ki? Miért nem lehet megunni azt a fejezetet? Mitől volt az olyan fontos? És, ha egyszer

elmúlik ez az élet, és nem lesz több szilveszter éjjel, mi lesz életem könyvével? Megtarthatom? Az enyém lehet örökre? Bármikor beleolvashatok, ahogy most, vagy széthullnak a lapok, elmosódnak a sorok végleg? Megmaradnak az élénk színes képek, és a legszebb szavak, vagy elenyésznek a semmi-ben? Több kötet is lesz majd, vagy csak ez az egy?

És a kérdés, amelyre leginkább szeretném tudni a választ: szerepelek-e mások könyvében? Elrongyolódott, régi, lapokon ott áll-e majd a nevem? Esélyes vagyok-e valahol a legjobb női mellékszereplő díjára, játszottam-e olyan jól, hogy néhány fejezetben megmaradjon egy-két párbeszéd, egy nevetés, egy ölelés?

Létezik-e egyetlen könyv is a hatalmas, végeláthatatlan könyvtárban, amelyben benne van a képem, a hangom? Egy éles, tiszta kép rólam, egyetlenegy, ami valakinek fontos, ami nem halványul el, ami bevésődött végleg. Nem gyűrött, nem maszatos, nem szürke. Egy lap a könyvben, egyetlen oldal, ahová csak az én képemet festették oda valami különleges festékkel, ami nem fakul ki soha. Hogy milyen ruha van rajtam, és hogy hány éves vagyok, nem számít. Nem fontos, mit csinálok épp; sírok-e vagy nevetek, táncolok, vagy futok, beszélek, vagy egy ablakon

bámulok kifelé. Úgy is jó, ha csak belenézek a kamerába, és nem csinálok semmit. Egyedül csak az számít, hogy létezik-e ez a könyv. Egy másik élet, amiben nyomot hagytam. Egy parányi, de múlhatatlan nyomot. Olyat, ami miatt valakinek jó odalapozni egy percre, és ránézni újra.

Hajnalodik. A derengés épp olyan, mint máskor. De az emlékezet, ez az önálló életet élő, öntörvényű szerkentyű, ilyenkor mégis más ütemre jár. Áttekint, összegez, elidőz bennem. Mosolyt csal a szám sarkába, könnyeket a szemembe.

Egy év elillant újra, megint lapozni kell. Valami lezárul, valami elkezdődik, örökös körforgás ez. Újév napján nem mindig kezdünk új fejezetet, de az én könyvemben most egészen új rész íródik. Nagy kaland, olyan, amiben még nem volt részem eddig.

Lelkemben a várakozás öröme és izgalma keveredik az ismeretlentől való félelem, és a kíváncsiság vegyes érzéseivel: A *Jövő*.

Megírták már valahol? Lépkedek az úton, és közben íródik életem könyve.

Eva G. Smith

A sárga busz

Nyár volt. Öltözékem az évszaknak megfelelően, gumi és műanyag keverékéből, sorozatgyártásban préselt szandál, és idétlen rövidnadrág.

Borzasztóan éreztem magam ebben a gúnyában, és azon imádkoztam, nehogy valami ismerős meglásson. Az a nadrág, amit fel kellett vennem, nem csak, hogy nem felelt meg a divatnak, hanem már az akkori ízlésemmel is szöges ellentétben állt.

Bőrönd is volt nálam: szürke és nehéz. Azzal szálltam fel a sárga buszra. Indultam nyaralni.

Gyermeki fejjel még nem jellemző összeesküvés-elméleteket szövögetni. Valami mégis azt súgta nekem, hogy utazásom abba az isten háta mögötti kis faluba... nem véletlen.

Kérdések merültek fel bennem: miért megyek egyedül? Miért nem kísér el senki? Feltettek a buszra úgy, hogy azt sem tudják, oda érek-e egészben. Mi lesz, ha felborul a busz? Honnan tudnák meg?

Talán az év végi bizonyítványomat találták siralmasnak, és ezért száműztek?

Nem értettem, mit számít az átlag, ha nem buktam meg semmiből. Nekik ez miért nem elég?

Elgondolkodóan ráncoltam össze szemöldököm: meddig kell ott maradnom, mikor jönnek értem?

Semmit nem mondtak ezzel kapcsolatban. Egyszerűen feltettek a buszra, és integettek nekem. Akkor a buszajtó bezáródott, de nem indult el azonnal.

Utolsó pillantást vettem a családomra. Elkomorodott az arcom. Kezdtem megérteni, hogy engem elárultak. Ez volt életem első olyan traumája, amit hirtelenjében kellett feldolgoznom. Ez volt az a jel, ami tudatta velem, hogy nem burokból születtem.

Elveszettnek és árvának éreztem magam. Nyaralásom lehetséges időtartamát misztikus homály fedte.

Gondolkodnom kellett, de aztán rájöttem: a családom világ körüli utazásra készül úgy, hogy azt nekem nem szabad megtudnom! Lelki szemeimmel láttam, amint kapkodva tömők bőröndjeiket, engem pedig örökre törölnek az emlékeikből.

Minden világossá vált! Már tudtam, miért kellett engem félre tenni az útból, miért kellett megszabadulniuk tőlem!

Nagyon csalódott voltam. Elhomályosuló tekintettel ültem a buszon. A sofőr még kikiabált valami nagyon csúnyát az ablakon, aztán nekivágtunk a forró aszfaltnak.

Néztem, ahogy a busz alá egymás után beszaladnak a fehér vonalak, és abban a pillanatban váltam lélekben felnőtté. A helyzet azonnali megoldást sürgetett.

Kezdem megvilágosodni: jobb, ha minél hamarabb nekivágok a nagyvilágnak, hogy ily hirtelenjében magányossá vált életem értelmet nyerjen. Világá kell mennem! Semmi nem tarthat vissza attól, hogy felfedezzem a földkerekség legtávolabbi pontjait. Már úgysem hiányzom senkinek! Magányos hőssé kell válnom, aki cipeli magával azt a súlyos terhet, hogy szülei kiskorában magára hagyták. Árva gyermekből edződöm férfivá. Olyan erőssé, hogyha valakit pofon vágok, az csak úgy nyekken! De azt soha, sehol nem mondom el senkinek, hogy miért lettem magányos. Mert a magányos hősök nem szoktak fölöslegesen beszélni.

Gondolatban tovább építgettem a jövőmet. Iszonyú sok pénzt fogok majd keresni aranyásással, meg mindenféle hősies dolgokkal. Többek közt: elrabolt gyermekek és nők kiszabadításáért járó jutalmak felhalmozásával. Abban is biztos voltam, hogy a legsikeresebb fejvadász leszek a vadnyugaton. Én állítom majd törvény elé a környék legveszélyesebb és legkegyetlenebb bűnözőit.

Kettő darab derékra csatolható cowboy pisztoly és egy ló. Ennyi kell egy pisztolyhősnek. Mire kalandos utam végére érek, annyi pénzem lesz, hogy a sárga busz el sem bírja hozni külföldről.

Egyre jobb kedvem lett, milyen szép felnőttkor vár rám.

Amikor hazajövök a sárga busszal, egy egész nagy tömeg fog várni rám. Leszálok, mindenki hangos ujjongásba kezd. Aláírásokat kunyerálnak, és a múltamat firtatják, de én nem beszélek.

Ott lesznek a rég nem látott ismerősök, még Lilike is, a 3. emelet 9-ből, aki előtte nem is akart szóba állni velem. Azért nem, mert a madzagon leeresztett babát, fej nélkül küldtem vissza, ruhátlanul. Itt-ott vérző sebeket is kreáltam rá piros filctollal, sőt még egy szöveget is beletoltam a giccses játékbaba hasába, amit Lilike a legjobb barátjaként kezelt.

Lilike már nem érdekel! Hiszen, kalandos utazásaim során, a világ legszebb női heverték a lábam előtt!

Tolakodik az ádáz, áruló családom is az üdvözlő tömeg hátsó soraiból. Az előttük éljenző embereket arrébb lökve, hangosan azt követelik, hogy közelebb juthassanak hozzám. Mert én a rég nem látott kisfiuk vagyok.

Engem már ők sem érdekelnék! Elfordítom a fejem, és nem szólok hozzájuk. Nem ismerem őket! Engem köt az esküm! Azt az esküt, akkor tettem, amikor száműztek engem abba az isten háta mögötti, kis faluba!

Ezért nem veszek róluk tudomást! Inkább az osztályfőnökömhöz szólok egy-két szót, pedig iskolás koromban, gondolatban nem egyszer, válogatott módszerekkel kínoztam halálra. Úgy be tudta vésni a rossz jegyeket az ellenőrzőmbé, hogy képtelenség volt meghamisítani. A rossz jegyek pedig otthon konfliktusokhoz vezettek.

Most mégis az osztályfőnökkel beszélgetek, mintsem az árulókkal, akik miatt elhagyni kényszerültem a szülőföldemet.

Én nem bocsátok meg! Kővé vált a szívem, és megedzett a kalandokkal teli távollét! A vadnyugati pisztolyhősök ridegek. Nem beszélnek, mindig csak hunyorognak. Jégszívüket a világ legszebb női sem tudják meglágyítani. Arra sem bírják rávenni őket, hogy az életre-halálra szóló pisztolypárbaj után a városban maradjanak.

A sárga busz tovább falta a szaggatott vonalakat. Az akkorra már higgadt és nyugodt elmémben közel volt a végkifejlet ahhoz, amikor sunyi családtagjaim elnyerik méltó büntetésüket. Képzeletbeli bosszúm beteljesedni látszott! Arcomon olyan széles mosoly ült, mint amikor Lilikének megcsonkítva küldtem vissza a kedvenc játékszerét.

A közérzetem egyre jobb lett. Híres leszek! Gazdag, és legyőzhetetlen! Kellett nekik elüldözni ott-honról!

A sárga busz lassítani kezdett, majd megállt. Az ajtó kinyílt és a sofőr közölte velem:

– Szállj le, Ubul! Megérkeztél!

Igencsak fancsali képet vághattam, mert még azt is hozzá tette:

– Anyádék mondták, hogy eddig hozzalak.

Abban a pillanatban egy világ dőlt össze bennem. A sofőr árulása miatt is, és ráadásul nem is Ubulnak hívtak. Nagyon megalázónak éreztem a helyzetet, meg tudtam volna ölni a buszsofőrt a tekintetemmel: én nem ide akartam jönni! Én világgá akartam menni!

Levonszoltam a bőröndöt a sárga busz lépcsőjén. Rá kellett jönnöm, hogy a buszvezető is benne volt a cselszövésben. Arcomról lefagyott a vigyor. Megroppantam! És aznap már nem először. A világutazó és magányos-pisztolyhős álmaim azonnal szertefoszlottak. Mégsem leszek senki! Tájszólásom, fröccszagom lesz, és itt halok meg, ebben az isten háta mögötti, kis faluban.

Leszálltam a sárga buszról. Nagyszüleim vártak a megállóban. Elvették tőlem a bőröndöt, és leszegett fejvel, bánatosan bandukoltam utánuk, a végzetem felé.

Sid Clever

Nyárbúcsúztató

„Te vagy az a kincs!”

Keserédes hangulatban ültünk a fonyódi buszmegállóban. Barátnőm, a lányom és én. Csendben bámultunk magunk elé.

A nyaralóban már mindent elmondtunk egymásnak, amit akartunk, megölelgettük egymást, elbúcsúztunk. Csodaszép hetet töltöttünk együtt, hosszú idő után végre először. Beszélgettünk, nem néztük az órákat, nem csörgött a telefon, és végre kialudtuk magunkat.

Tudatosan kizártuk az internetet, a tévét, a napi híreket, a nyüzsgést, loholást, a görcsös megfelelni akarást, az utálatos határidőket. Szögre akasztottuk a kötelezettségeket, a „nemszeretem” dolgokat.

Otthon hagytuk a hétköznapi hordott fáradt arcunkat az udvarias mosolyokkal, rutinos jóreggelt-biccentésekkel, kisimítottuk a gondterhelt ráncokat a homlokunkból.

A legjobb percek az életben ezek. Amikor önmagad lehetsz, amikor letehetsz minden terhet és megpihenhetsz. Lelassul az élet, hogy te mindent megláthass és meghallhass végre. Nincs bosszúság, mert eltűnnek az ideges sofőrök, a türelmetlen ügyintézők, a rosszkedvű főnökök, a zajos szomszédok.

Távolinak és jelentéktelennek tűnik a tegnapi csatlódás, az elvesztett kulcs, az elázott cipő. Az esti szunyogcsípés direkt jól esik, minden nap fagyit eszel, kutyát sétáltatsz, hámlik a bőröd, és azt veszel fel, amit csak akarsz. Órákat fekszel a fűvön, és úgy nézed a feletted elúszó felhőket, fényeket, árnyékokat, ahogyan gyerekkorodban. Addig úszol, amíg ráncosra nem ázik a bőröd, addig nézed a nap csillogását a tavon, míg nem kezd káprázni a szemed, és vizes hajjal mászkálsz.

Olyan, de olyan kevés kell a boldogsághoz! Figyeltem, ahogy a gyerekeink együtt játszanak. Úgy, ahogy mi játszottunk harminc évvel ezelőtt, ugyanott. Elnéztem a fiúk arcát, rajtuk a barátnőm kedves vonásaival, amikből olyan sokat megörököltek. És meséltünk, és nevettünk, és sírtunk, és játszottunk.

Ha ilyen napok vannak mögöttem, mindig kettős érzésekkel indulok tovább. Boldogan gondolok arra, ami az enyém, és fájón arra, hogy olyan ritkán láthatjuk egymást.

Most is így ültem ott a magállóban. Épp elfogytak a szavak, de nem is kellettek, pont elég volt fogni egymás kezét, és várni a buszt így együtt, az üres megállóban.

Akkor került elő két gyerek a semmiből, egy fiú, meg egy lány. Megálltak előttünk, köszöntek, azt gondoltam, kérdezni akarnak valamit. De nem.

A lány egyenesen a szemembe nézve nagyon határozottan elmondta, hogy ők itt táboroznak, egy kincskeresős játékban vesznek részt éppen, és a táborban most kapták meg a paramétereket a kincsre vonatkozóan. Ezek alapján kell megtalálniuk azt a bizonyos kincset.

Elmondták a támpontokat, nevezetesen melyik zebra, melyik megálló, melyik pad, melyik szín, melyik akármí.

Amikor ideért a felsorolásban, arra gondoltam, biztosan valami beépített embert keresnek, akit ideállítottak, aki a játék része, és akinek most tovább kéne irányítania őket valamerre.

Gondoltam, közbevetem, hogy téved, nem én vagyok az, valaki mást kell keresnie, de nem akartam a szavába vágni, hagytam, hogy mondja el a mondókáját.

Mondta is frappánsan, kedvesen, mi meg bámulunk rájuk. Már épp nyitottam a szám, hogy sajnálkozva elmondjam, valami tévedés van a dologban, amikor azt mondta: *”Tehát, mindent összevetve mi arra a következtetésre jutottunk, hogy megtaláltuk a kincset, és te vagy az a kincs!”*

Akkor elnémultam, ő meg folytatta. Nekem kell tehát átadniuk az üzenetet, ami csakis nekem szól. Tudatni akarják velem odafentről, hogy milyen fontos vagyok, hogy számítok, hogy nem vagyok egyedül, hogy mindig segítenek, a kincs vagyok, akit ők egész eddig kerestek, hogy átadhassák ezt az üzenetet.

Nem tudtam megszólalni, de tényleg nem. Nem is várták. Csak megkérdezték, megengedem-e, hogy mondjanak értem egy imát, én meg bénán azt feleltem, egy ima mindig jól jön.

Mindketten a vállamra tették a kezüket, és a saját szavaikkal, hangosan kérték, hogy vigyázzanak rám, és áldjanak meg engem, és minden mást is, ami fontos nekem.

Csak ültünk ott csendben, és szorítottuk egymás kezét. Ők meg amilyen hirtelen feltűntek, olyan hirtelen tűntek el. Akár az angyalok. Megköszönték, és már ott sem voltak.

Némi fáziskéséssel reagáltunk csak, mint akik most ébredtek, aztán még percekig nem tudtunk megszólalni.

Nem lehet leírni, ami ott történt. Megpróbáltam, de mire idáig jutottam az írásban, rájöttem, hogy nem lehet. El akartam mesélni, mit éreztem akkor, de nem tudom elmondani. Csak két gyerek táborozott a Balatonon.

De, ha most azt mondaná valaki nekem, nesze, itt egy ecset meg a vászon, képzeld el a nyár legszebb pillanatát, azt, amit soha, de soha nem felejtesz el. Fogd meg azt az ecsetet, és fogalmazd meg, mit jelent neked, önts formába, fess le!

A képen egy buszmegálló lenne, ahol öt ember egymás kezét fogja a napsütésben.

Eva G. Smith

Borszagú nagybácsi

A borszagú nagybácsi egy igazi, vidéki, borszagú nagybácsi volt. A helyi Termelőszövetkezetben dolgozott, ennek megfelelően is öltözött. Munkásruhája volt az állandó viselete, azaz: elkopott, szürkés színű kabát és nadrág, valamint, fekete színű gumicsizma. És az elengedhetetlen Svájci sapka, amit az elfogyasztott fröccsök mennyiségének függvényében tologatott előre-háttra a feje tetején.

Agglegény volt. Édesanyjával élt együtt, pár utcával odébb. Gyakran találkoztunk, ha ott voltam az isten háta mögötti, kis faluban. Mindig átjött nagypámékhoz, ha hírért vette, hogy náluk vagyok.

Aznap is eljött. Leült a nyári konyhában az asztalhoz, a hokedlire, és hátát a falnak támasztotta.

Mindig szipogott. Tette azt olyan vehemensen, hogy közben az orra még oldalra is ferdült olyankor. A fogait is összeszorította közben. Ezt a mutatóványát néha nagyon különös hangok kísérték. Lábát keresztbe rakta, és a legfontosabbal kezdte:

– Néne, csináljon már nekem egy jó fröccsöt! De a bort ne sajnálja ki belőle! A szódától csak szomjasabb lesz az ember...

Aztán megint megszívta az orrát, még erősebben, még hangosabban. Közben rám nézett, és mosolyogva így folytatta:

– Igazam van? Szoktál-e fröccsözni?

Bámultam rá, és nem értettem a kérdést. Elég értetlenül nézhettem, mert ő csak legyintett.

– Majd megérted, ha te is férfi leszel! Na, hol van már az a fröccs?

Nagyanyám megjelent a demizsonnal és a szódásüveggel. A parafa dugó nyikorogva engedelmeskedett. Öntött a nagybácsi poharába.

Minden mozdulatot figyeltem. Néztem, amint a fröccs egy-két kortyra eltűnik a pohárból.

A nagybácsi cigarettát vett elő. „Mezítlábas”, így nevezte a füstszűrő nélküli cigit, amit szívott. Egyik felét a kézfejéhez ütögette, megnyalta a végét, megint megszívta az orrát, köhintett, majd a szájába helyezte, egészen a legszélére. Torz fintorral meggyújtotta a „mezítlábast.” A gyufa lángja fölé hajtotta a fejét, kicsit féloldalasan.

A cigi meggyulladt és füstölni kezdett. Miközben az első slukkot szívta, felnézett a mennyezetre. El-

fújta a gyufát, a hamutartóba dobta. A zörgő gyufásdobozt pedig beletolta munkáskabátjának csikkzsebébe.

A füst körbejárta a nagybácsi borostás arcát, félretolt sapkáját. Azután, mint valami hívó szóra, a cigi füst hirtelen tekeredett egyet, és kisurrant az ablakon.

Közben a nagybácsi /akinek a nevére nem emlékszem/, hosszasan figyelt engem.

– Néne! Engedje mán át a kölköt velem, hozzánk!

Közben az üres poharát, a demizson közelébe helyezte jelzésértékkel.

Néne megint csak öntött bort a nagybátyám poharába. A szóda is a helyére került, majd nem sokkal azután a fröccs is beérte végzetét.

Nagyanyám fején a kendő nem volt összekötve. Csak úgy rá volt terítve, és kétoldalt lógtak a végei az arca mellett. Szemüveges volt. Azon keresztül, mindig olyan nagyoknak látszottak szemei.

Hátra hajtotta a fejét és megkötötte a kendőt az álla alatt. A demizsont felemelte az asztalról, másik kezében a szódásüveg, szintén csak jelzésértékkel, elindult a kamra felé. Hátra sem nézett, közben így felelt:

– Jól van! Aludjon ma nálatok! De nem szeretném, ha belevinnéd valami rossz dologba! Tudom, milyen vagy! Tudod, milyenek az apjáék! – utóbbit, már emeltebb hangon, akadékoskodva tette hozzá.

– Mit érdekel az engem! – kontrázott a nagybácsi – Nyaralni van itt, nem? Itt üljön egész nap a konyhájukban? Mutatok neki malacokat, teheneket. Na, úgysem látott még olyat ez a városi zsvány!

Közben megint rám nézett mosolyogva.

– Igazam van-e?

Nagyon boldog voltam az ötlettől. Előre tudtam, hogy jól fogjuk érezni magunkat!

Nagybácsi felkelt a székből. Zsebre vágta a doboz cigarettáját, megtapintotta a csikkzsebét, ahová a gyufát tette. A gyufásdoboz egy zörrenéssel jelezte a meglétét.

Nagyanyám előjött a kamrából és elköszönt tőlünk:

– Vigyázzatok magatokra!

– Majd jövünk! Csókolom!

Nagybátyám kinyitotta a kaput, ami olyan magas volt, hogy nem értem fel a tetejét még nyújtózkodva sem. A biciklije az utcán, a kerítésnek volt támasztva. Horgászbotok voltak rákötözve. A kormányon

egy szatyor lógott, abból ágaskodott ki a szódás-
üveg. Nagybátyám horgászott... hal sehol.

A biciklije ugyanolyan volt, mint nagyapámnak.
Nagyapám a TSZ-ben volt éjjeliőr. Délután ment,
reggel jött.

Nagybátyám tolt a biciklijét, én pedig ballagtam
mellette, és természetesen az első utunk a kocsmába
vezetett.

Alig ismertem a borszagú nagybácsimat, de szim-
patikus volt, kedves, és engedékeny. Türelmes volt,
nem kiabált, és mindig mosolygott, ha rám nézett.
Kora ellenére volt valami pajkosság a szemeiben,
olyan huncutság, amiért képes voltam bízni benne,
és egyáltalán nem tartottam tőle.

Nem sokat időztünk a kocsmában. Ő egy fröccsöt
ivott, én üdítőt.

Megérkeztünk hozzájuk. Biciklijét a falnak tá-
masztotta horgászbotostól, szatyrostól, és a gangon
levette a csizmáját.

Bementünk a konyhába, az asztaloz. A borszagú
nagybácsi a sarokban foglalt helyet. Az volt a szo-
kott helye. Megkérdezte, hogy vannak a szüleim, és
én válaszoltam:

– Jól vannak. – és egy pár mondatban leírtam a dolgok akkori állását, mellőzve sok mindent, amit nem mondhattam el.

Nézett rám, de láttam rajta, hogy nem érdekli, amit mondok. Figyelt engem, mégis olyan volt, mintha nem hallaná, miről beszélek.

Tudta, hogy füllentek, tudta, hogy mellébeszélek. Éreztem, hogy abban a pillanatban nem bízott bennem. Nem akartam folytatni a hazugságokat, inkább csendben maradtam.

Ő elővett egy mezítlábast, szipogott, és rágyújtott.

– Szoktál cigizni? – kérdezte tőlem olyan hangsúllyal, amiből kivettem, hogyha igent mondok, akkor sem lesz semmilyen megtorlás.

– Néha...

– Akkor fröccsöt miért nem iszol?

– Nem tudom. Még nem kóstoltam.

Az asztalon fejjel lefelé fordított, egyforma poharak közül felvett egyet, és öntött bele bort. Akkor már látszódott a mozdulatain, hogy kissé bizonytalanok a sokadik fröccs hatására. Az asztalra is folyt a borból, de nem zavartatta magát. A szódásüveghez emelte a félig telt poharat és nyomott bele.

Elkészült az első fröccsöm. Elém tette.

– Isten- Isten! – mondta.

– Egészség! – válaszoltam úgy, ahogy a kocsmában láttam, hallottam.

A poharak üresek lettek. Megkínált egy cigarettával, de nem fogadtam el. Volt sajátom. Azt vettem elő a zsebemből. Rágyújtottam. Nem kellett titkolnom.

Nagybátyám, egy szót sem szólt. Neki teljesen természetesnek tűnt, hogy fröccsöt iszom és cigaretázom. Nekem viszont feltűnt, hogy jól érzem magam a társaságában, és nincs mit szégyellnem.

Ő csak mosolygott, és csinálta a következő fröccsöt, én pedig elkezdtem panaszkodni neki. Őszintén beszéltem az otthoni dolgokról.

Azzal is tisztában voltam, hogy a nagybácsi nem hülye, még ennyi fröccs után sem. Egyre többet árultam el neki a viselt dolgaimról, ő pedig figyelmesen hallgatott.

Néha elsötétült a tekintete, főleg akkor, ha a szorongásaimról beszéltem, vagy arról, hogy mennyire nem szeretek otthon lenni. Hogyan veszik el a fizetésem, és miért nem öltözhetek úgy, mint a barátaim. Nekem miért nem lehet divatos farmerom és sportcipőm?

– Ide figyelj, te, gyerek... nem tehetsz arról, hogy állami gondozásból kerültél hozzájuk! – fakadt ki a nagybácsim!

Én pedig egyáltalán nem lepődtem meg. Lehet, hogy nálam is hatott a fröccs, de jó volt végre őszinte szavakat hallani! A titok már nem titok többé!

Másnap reggel egy új világ fogadott. Megkönnyebbültem: szabad ember vagyok! Lehet, hogy árva, de végre szabad!

Sid Clever

Az ősz szerepében: én

Egy beszélgetés kapcsán eszembe jutott egy réges-régi emlék. Egy őszi emlék.

Óvodás voltam, három éves. A faluban, ahol felnőttem, valami nagyobb megmozdulás volt, nem tudnám már megmondani, milyen alkalomból. Csak arra emlékszem, hogy az iskolások is, és az ovisok is műsorral készültek.

Jó sok néző volt, ezért a Kultúrházban - akkor még így hívtuk ugyebár -, rendezték ezt az egész cécót.

Én is szerepeltem, méghozzá egy olyan darabban, ahol megszemélyesítettük az évszakokat. Én voltam az ősz. Jelmezünk is volt. Tarkabarka falevélkoszorú a hajamban, virágok a ruhámon, kezemben hatalmas narancsszínű díszzők.

Minden évszak markába nyomtak valamit, nekem a tök jutott. Gyönyörű volt egyébként, nálunk termett a kertben.

A kerek kút környéke minden ősszel tele volt a lángoló színű díszzőkkel. Az ovit is én láttam el

vele, az óvónő minden ilyesmit begyűjtött, és telepakolta vele az ablakpárkányt a termünkben.

Azt gondolta, ennél szebb jelkép nem is kell az ősznek, úgyhogy ezt kellett tartogatnom. Mindkét kezem kellett hozzá. Nem volt nehéz egyébként, szóval nem kínozni akart az óvó néni, ezek azért nem olyanok, mint egy takarmánytők, belül nagyrészt üregesek.

Sokszor elpróbáltuk a darabot, nem volt gond, flottul ment minden a próbákon. Bemutatkoztam, és én, mint az ősz személyesen, egyes szám első személyben elmondtam ki is vagyok, milyen is vagyok, persze versbe szedve, meg minden.

Enyém volt a zárszó. Minden gyerek, aki elmondta a szövegét, kiment a képből, és leült a számára kijelölt helyre. Mivel én voltam az utolsó, én sosem vonultam ki a próbákon a többiekkel, hanem a helyemen maradtam, és kezdtük előlről a gyakorlást.

Az óvó néni vezényelt ilyenkor, hogy oké, akkor előlről az egészet, az én pukedlim meg folyton kimaradt.

Így történt, hogy végül nekem elfelejtettek helyet szorítani a többiek között. Ők leültek mind a picike székekre, de nekem már nem maradt egy sem.

A próbák tehát állati jól mentek, és tulajdonképpen az előadás is, csak a vége, az ne lett volna...

Ott álltam a végszóra beállt hatalmas csendben, képemben valami reflektor vakító fényével, kezemben a tökkel, és nem tudtam mitévő legyek. Szétnéztem, de a nézőtér sötét volt, üres szék sehol, az óvó néni valahol a háttérben pakolászott, és éreztem, százan néznek a pattanásig feszült csendben.

Percekig álltam ott bénultan. Letehettem volna azt az idétlen tököt, kimehettem volna, vagy akármi, de nem. Csak álltam, és már a szám széle is remegett.

Tisztán emlékszem az egészre, mert nem éreztem magam soha olyan egyedül egész életemben. Ha azt a szót hallom, magány, ez a két-három perc jut eszembe.

Éreztem, azonnal bőgni fogok, ettől aztán beindultak a reflexek, és elkezdtem keresni a menekülési útvonalat a szememmel. Hunyorogva bámultam a széksorokat a lámpafényben. Amúgy se nagyon láttam már a feltörő könnyek miatt, de akkor észrevettem végre, hogy valaki kalimpál, integet a reflektorok mögül, hogy vegyem már észre.

Szaladni kezdtem a nézőtéren, nyomultam a székek között, átvágtam magam mindenben, mint az őszi szél.

Az anyukám volt az, és én, mint valami nyúl, akit a farkas üldöz, tőköt, virágokat hátrahagyva vetetem magam a karjába. Végre menedék, már nem vagyok egyedül!

Akkor felzúdult a nézőtér, a többség nevetett a nem várt végkifejleten. Míg élek, nem felejttem el. Én voltam az ősz. Nem eljátszottam, átéltem.

Egész gyerekkoromban valami furcsa, megfogalmazhatatlan érzés fogott el az ősszel kapcsolatban.

Láttam, ahogy a többi „évszak” ott ül egymás mellett, boldogan, megkönnyebbülve, hogy ők már leszerepeltek, boldogan, mosolyogva pihentek a helyükön. Csak én álltam ott egyedül, és nem volt hová mennem.

Nem tartoztam közéjük. Valahogy kilógtam a sorból. Azóta is, ha az évszakokat emlegetik, úgy érzem, az ősz valahogy kilóg.

Ő más, mint a többi. Ő a végszó. Amit, ha kimond, hirtelen csend lesz. Ő tudja egyedül, milyen az elmúlás, milyen a szomorúság. Én tudom, mit jelent ez: Ősz, én szeretlek!

Eva G. Smith

Nagyon-keleten

Kamaszkorom fájó élménye volt, amikor a fővárost magunk mögött hagyva, áttelepedtünk Hajdú-Bihar megye egyik távoli szegletébe. A távolság durván kétszáz kilométer. Azt a helyet azóta is úgy hívom: „nagyon-kelet”.

Gyorsan történt minden. Egyik napról a másikra sátrat bontottunk, és pikk-pakk vidéken találtam magam. A költöztetők egy ház udvarában lehajigálták a cuccainkat a teherautó platójáról, aztán felszívódtak.

A főutcán, a presszó mellett lett az új otthonunk. Fehér színű ház, barnára festett kerítés. Beköltözést követően, első dolgom volt terepszemlét tartani, ismerkedni az új környezetemmel. Az új közegnek az újdonság erejével kellett volna hatnia rám, de már az első percekben olyan idegennek tűnt, és olyan távolinak, mint amennyire valójában távoli és idegen volt.

Hogy azonosulni tudjak az új helyzetemmel és lakhelyemmel, megpróbáltam beleolvadni, felvenni a ritmusát.

Képtelenség volt! Annyira belassulni csak egy Walkman tudott, lemerült ceruzaelemekkel. Próbáltam magamba szippantani a jótékony vidéki levegőt, de helyette csak lócitromszag csapott meg.

Engem nem lehet lenyomni! Ha találok valami kapaszkodót, értelmet tudok adni mindennek. Előnyt fogok kovácsolni az elkeserítőnek vélt helyzetemből. Fiatal voltam és naív.

A terepszemlém közben egyetlen látnivalót szemlélhettem meg a faluban: a helyi vasbolt kirakatát. Biciklik, mosógépek, centrifugák, permetezők.

Számomra mind haszontalan holmi. Művelődési ház a nagy parkkal. Mozi hetente! Az üvegezett hirdetőtáblán olyan filmet harangoztak be, amit régebben már láttam.

Tovább sétáltam. A „központ”, a centrum, biztos még arrébb lehet.

Gyalogoltam, egyszer csak elfogyott a járda és a falu is. Szántóföldek és a szomszéd község templomtornya a horizonton. Semmi más. A forgalmas utcák, buszok, villamosok, trolik helyett traktorok, lovas kocsik, kombájnok. Bicikliző emberek, pótke-

rékméretű kenyerek, gumicsizmák és szűrös tekintetek.

Kezdtem félni. A barátom a fővárosból, az első levelében reményét fejezte ki, hogy a helyi parasztok majd a hátamba szúrják a vasvillájukat. Vagy: jobb esetben egy vízhordólány lesz a feleségem, és a helyi Termelő Szövetkezetben fogok teheneket legeltetni.

A levélben foglaltak, és a helyszínen tapasztalt friss élmények hatására megértettem, hogy elvágtak a külvilágtól és elzártak a civilizációtól. Megrekedtem az emberiség periferiáján, nincs többé visszaút a valós, nyüzsgő életbe. Üldözési mániám viszont elhitette velem, hogy különleges vagyok, ezért kell engem rejtegetni, vidéken bujkálni.

Rühelltem ugyan a sok költözést, de most dühösen azt reméltem, hogy hamarosan innen is lelépünk. Ezt a helyet nem nekem találták ki! Ingerszegény környezet. Egy étterem, egy presszó, mozi hetente.

A Hamburger, a Gofri, a Hot dog, ezen a helyen ismeretlen fogalmak. Fagylalt van, de amikor beléptem a presszóba, az egész hely elnémult, és úgy végigmértek, mintha azt latolgatták volna, hogy tényleg a hátamba döfjék-e a vasvillát.

A fagyí nem esett jól, ahogy más sem. Ó, én szégyen, városi ficsúr!

Az este közeledtével a felkapcsolódó neonfények helyett, fehér színű házak, barnára festett kerítések előtt, padokon ücsörgő emberek bámészkodtak, beszélgettek nehezen érthető akcentussal. Próbáltam észrevétlen maradni, de lehetetlen volt.

„Kinek a fia ez?” – hallottam a hátam mögül a bizalmatlan suttogást.

Nem tudták, ki vagyok, én pedig nem tudtam, mit keresek ott.

Nyári szünet volt. Közeledett az általános iskolai tanulmányaim utolsó éve. Mivel a fővárosból jöttem, meggyőztem magam arról, hogy az új osztályomban el fognak ájulni tőlem. A sulis legkedveltebb, legmenőbb arca leszek. Egy ikon, egy kuriózum, egy mintapéldány megtisztelő szerepe vár rám. A vezéregyéniség! Valamint, annak minden előnye, és még a tanárok is emlegetni fogják a nevemet!

Így is lett! Csak, nem jó értelemben. Tanáraimat, osztálytársaimat hidegen hagyta, hogy én a fővárosból települtem oda. Nem táncoltak körbe, nem néztek rám csodálattal. Majdnem, hogy ellenséggént kezeltek, mert nem voltam „földi”, nem voltam

„tősgyökeres”. Nem voltam senkinek a senkije. Az ő szemükben csak egy bevándorló voltam.

Az osztályban az első héten szavazást tartottunk, ki legyen az Őrsvezető. Tudtam, hogy jó esélyekkel indulok, mivel én már voltam olyan városokban, amiket ők csak képeskönyvben, diavetítőkön láthatnak.

A fővárosi befolyásom számukra nem jelentett semmit. Egy szavazatot sem kaptam. Sajnos a dogmák és a belterjesség miatt, ugyanaz a kiscsávó lett az Őrsvezető, aki a tavalyi évben volt.

Áruló banda! – gondoltam magamban. Habár azt sem tudtam még akkor, hogyan hívták azt a srácot, aki a padban mellettem ült.

Az volt az első és egyben utolsó próbálkozásom is, hogy megfelelően be tudjak illeszkedni az új osztályomba. Feladtam, és inkább csatlakoztam az iskola egy másik rétegéhez. Kerestem a renitens gyerekek társaságát. Örülök, hogy a jófiút, /az Őrsvezetőt, aki segítség nélkül tudott oroszul jelenteni óra elején/, magammal tudtam rántani a fertőbe. Könnyen ment. Hamarosan ikon lett belőlem, egy kuriózum, csak más értelemben.

Köztudott, hogy a „b” osztályokba a tökösebb gyerekek kerülnek, akik valamiért átlagon felüliek. Köz-

tük az olyanok, mint én. Lehetek minimális elvárások a tanulókkal szemben. Magasság, súly, mentális és fizikai erőnlét. Aki nem ütötte meg ezt a mércét, az mehetett az „a”-ba.

Nem degradálni akarom az „a”- osztályokat! De ebben a suliban valami nem volt rendjén velük. Visszahúzódoák voltak, a fizikumuk sem olyan volt, mint nekünk, a „b” osztályosoknak. Ők nem verődtek bandákba, állandóan jó volt a magatartásuk, és megnyertek különféle versenyeket. És ha valami nem tetszett nekik, rohantak árulkodni a tanároknak.

Már az első napokban feltűnt nekem egy vézna, nyurga kölök, /ráadásul balkezes/, aki a szüneteket azzal töltötte, hogy mások agyára ment.

„A” osztályos volt, de folyamatosan körülöttünk őgylgett. Ha éppen nem hangoskodott, akkor velünk lógott. Látszott rajta, hogy szeretett volna hozzánk csapódni, hát hagytuk. Azután már együtt lógtunk a szünetekben és a sulis után is.

Bizonyára imponált neki, hogy nekünk nem kellett megmutatni, hová pisáljunk. Mi már fejlettebbek, jól tápláltabbak voltunk, és már megvolt a magunkhoz való eszünk is.

Az „a”- sok pedig... Az „a”- sok továbbra is megbújtak szenteskedő álarcaik mögött, a tanárok és a falu népének kegyeit keresve.

Így visszagondolva nem is én voltam a rossz! Nem is én csábítottam a jófiút /az Őrsvezetőt/ a sötét oldalra, hanem mindkettőnket a vézna, nyurga kölök, aki ráadásul balkezes. Ő az, aki mindenről tehetett!

Később már együtt kaptunk intőt, mert cigiztünk a suliban. Ez miatt ellenőrzőt kellett hamisítanom. Miatta nem mentünk énekórára. Rávelt minket, hogy szabotáljuk az énektanár motorját. És megannyi csínytevés, aminek az értelmi szerzője és egyben a kulcsfigurája is lett.

Én nem is voltam rosszfiú. Egy ártatlan áldozat voltam, egy ma született bárány. A körülmények és a barátaim tettek olyanná, amilyen akkoriban lettem.

De, ez persze nem igaz! Annyira rossz senki nem volt: a nyurga balkezes, az Őrsvezető, sem a nagydarab birkózó kölök. Nem volt rossz az a srác sem, aki eggyel „alattunk” járt, és később csatlakozott hozzánk.

Mindenki annyira volt renitens, mint amennyire jó is. Nekem jó volt közellenségnek lenni! Mert ezzel is borsot tudtam törni a mostoháim orra alá. Nem voltak vele tisztában, de én tudtam, hogy őket sem

kedvelik túlzottan. Nem zaklatott fel a dolog, ha szidták őket a jelenlétemben. Sikerült beilleszkednem oda, ahová hagytak beilleszkedni, és azóta sem bántam meg semmit. Életre-szóló barátságok kötöttek ott, nagyon-keleten.

Az évek folyamán barátaim hírneve és az enyém is egyre nagyobb lett, szintén csak nem jó értelemben: közutálatnak örvendtem, a hátam mögött az emberek elhordtak mindenfélének. Barátaimat nem annyira, mert hát „földik” voltak és „valakinek a valakije” is.

Engem, a magam „bevándorló” módján, jó érzéssel töltött el a tudat, hogy vagyok valaki. Nem merülök a feledés homályába, nem lesz vízhordólány a feleségem, nem kell gumicsizmában teheneket legeltetnem a Tsz-ben. De a vasvilla még ott kísért a hátam mögött.

Hat évig laktam ott, Nagyon-keleten. Az első évben világossá vált, hogy az nem is olyan rossz hely. A lehetőségek ugyan korlátozottak voltak, de mindig megtaláltuk a módját, hogy jól szórakozzunk.

Egy napon aztán ráébredtem: Jó nekem itt! Már nem hiányzik a főváros, sem az ottani barátok. Nem vagyok igazán otthon. Még sehol nem vagyok otthon, de itt most jó! Remélem maradunk!

Egy kis nagyközség nagyon-keleten, azaz: Nagyrábé, és a felejthetetlen élmények:

A kocsma előtt a kerítésnek támasztott biciklik, a benti hangoskodás, a szárítóból érkező, levegőben terjengő, mindent átható illat. Pótkerékméretű cipők, a presszóban elfogyasztott fagylaltok, üdítők, a zenegépbe dobott kétforintos. Legelőről érkező tehencsorda, a főútra fröccsenő produktumok látványa és bűze. A tejszarnok, a kastély. A hétvégi mozik élménye, a helyi „Metal Club” és annak tagjai, akiknek megmutathattam, mi a Rockzene. Gyermekekmedence méretű, meleg vizű strand. Éttermi, kultúrházi élőzenék, akik szolgáltatták, és akik felszolgáltak. Az első részegségek, a hajnali józanodások, az első lány, az első csók. Gyaloglások a szomszéd faluba, és onnan vissza. Motorozások, az első autó, az első igazoltatás, az első bírság.

Szerettem ott élni! Megvolt a hangulata. Hosszú idő után, nagy harcok árán tudtam csak akklimatizálódni, de megérte. Minden ott töltött nap, minden év, minden jó és rossz emlék kedves a szívemnek!

És mindazok, akik ismernek, és mindenki, akit ismerhetek.

Sid Clever

Üvegbe zárt öröm

A lányom még kicsi volt, amikor azon filóztunk, miért is nem lehet eltenni egy-egy adag jókedvet a rossz napokra. Milyen jó is lenne elővenni egy dózis könnyes röhögést, felhőtlen hangulatot a nehéz időkben.

Aztán összenéztünk: Csináljuk meg! Tartósítsuk, hátha mégis marad belőle valami!

A lekvár, vagy a befőtt se olyan, mint a friss gyümölcs, de azért jól jön az a téli szomorkás napokon.

Fogtunk egy-egy kis üveget, ezek lesznek majd a mi személyes boldogság-üvegeink. És megcsináltuk.

Minden nap, amikor valami boldogító dolog történt velünk, írtunk róla egy kis emlékeztetőt egy cetlire, és betettük az üvegekbe. Ha tetőfokára háгна a rossz hangulat, vagy be akarna kúszni a téli depi, majd elővesszük, mint valami antidepresszánt.

Jó játéknak tűnt akkor, de aztán végül kinőtte magát a dolog. Nem a naptári évektől, hanem a saját születésponttól számítjuk az új évünk kezdetét.

Minden születéskor új üveget kezdünk, de előtte még kiborítjuk az elmúlt év örömeit az ölünkbe.

Mindig meglepődöm, mennyi öröm ért, még egy olyan évben is, ami tele volt nehézséggel. Ülök fölötte, és átmelegít újra. Ott vannak velem azok, akik egész évben boldogítottak és szerettek, akiknek azt a sok jót köszönhetem.

Megköszönöm a gondviselésnek, azután megtöltöm az üveget újra. Aztán jöhet a torta, a gyertyák, amiket el kell fűjni, mert kívánni azt kell, ez szertartás, anélkül nem telhet el születésnap.

A születésnap kívánságnak hatalmas ereje van, én tudom, mert a tavalyi is teljesült, pedig jó nagyot kértem magamnak.

Be is került az üvegembe. Ebben az évben a szokásosnál is több cetlim volt. Úgy éreztem, nagyon nehéz év volt, mert volt egy-két fájó veszteségem, de a nagy kupac papírt nézegetve rájöttem, megint kárpótoltak mindenért.

A mérleg nyelve mindig egyensúlyban van. Nagy próbatételekért nagy örömeket kapunk, és ez sosincs

másképp. Minél nagyobb hegyet mászunk meg, annál nagyobb az öröm, amikor odafenn szétnézünk.

A lányom holnap kinyitja az üvegét, és elfújja majd a gyertyáit. És én a világon mindennél jobban kívánom, hogy az élete tele legyen kis és nagy örömmel, boldogsággal. Hogy ne legyenek rossz napok, és tartalékolni se kelljen. Hogy minden nap úgy érezze, van mit írni a cetlire. Hogy annyi fecni vegye körül, amennyi csak lehetséges.

Rengeteg papír cetli, és végtelen sok nevetés, mindennap!

Eva G. Smith

Trabant-garzon

*Csirkének, Nyegónak, Pinyónak, Rudinak, Titónak...
és mindenkinek, aki ott volt velem, Nagyon-keleten!*

„Hála.” Egy szó, egy érzés, egy fogalom, akár még cselekvésre is utalhat. A hála egy olyan viszonzható érzelem, mint a szeretet: nem lehet erőszakkal hozzájutni, nem lehet beidomítani.

Hálásnak kell-e lenni olyankor, ha valaki, akaratom ellenére tesz nekem szívességet? Muszáj-e színlelnem, hogy hálás vagyok?

Miért is? Jót teszel valakivel, aztán elvárod a hálát? Akkor mi az önzetlenség, a jó cselekedet? Ha a Mikulás olyan dolgokkal lep meg, amit nem kértem tőle és nincs is rá szükségem, persze, hogy nem leszek hálás! Sőt, még a francba is kívánom! Ha majd azt kapom, amit kértem, akkor majd megköszönöm neki!

„Te hálátlan!” Nagyon sokszor hallottam ezt olyan emberek szájából, akik úgy váltak az életem részévé, hogy én azt nem kértem tőlük. Nem kértem tőlük

semmit. Ők az életem részévé váltak úgy, hogy döntöttek helyettem. Döntöttek mindenről! Minek váltalták magukra a „megmentőim” szerepét, ha az után elvárták tőlem, hogy hálás legyek?

Az én példám nem egyedi, nem mesébe illő, de azért elgondolkodtató. Éppen ülök a nevelőotthon udvarán a hintában szomorúan, és nagyon kicsi vagyok még. Édesanyám, édesapám, testvéreim emléke halványodóban. Nem jön értem senki.

Egyszer csak megjelennek idegen emberek, kézen fognak, hazavisznek. De jó nekem! Akartam én ezt, vagy nem?

„Nincsen családot? Nesze, itt egy másik! Majd helyrepackolod magadban. Elrendezed, átértelmezed, újra formálsz. Kapsz egy retusált családi fotót az emlékeidhez, egy új nevet, új neveltetést, új helyszínt. Sok sikert, kölyök! Isten áldjon!”

Egyszerű és elegáns kivitelezés! De, mit érdemel az a bűnös – kérdem én –, aki hazudik, zsarol, fenyeget, terrorizál? Aki /akik/, szétbarmolták a gyermekkoromat, tönkretették kamaszkori éveimet, eltrítottak a nekem szánt útról?

Hála oda-vissza: „Felneveltünk, és te így hálálsz meg? Szégyen, gyalázat! Nem ezt érdemeljük!”

A dac erőszakot szül, az erőszak gyűlöletet. Előbb-utóbb valaminek roppannia kell a rettentő nyomás alatt.

Az életben nincsenek véletlenek! Mostoháim, a Hogyan neveljünk állami gondozottat – című kézikönyv utolsó fejezetéhez értek:

„Ha már nincs benne annyi haszon, idegesít, frusztrál a jelenléte, nyugodtan dobjuk ki, mint a macskát szarni! Büntudatunk ne legyen, mindenről Ő tehet. Kellett neki kiszállnia abból a rohadt hintából!”

Így is lett. Közltek velem fennhangon: „Azonnal takarodj innen, te hálátlan szemét!” Ezt nyomatékosítva, a ruháimat egy zsákban hajították utánam az utcára.

Hoppá! Mégsem lepődtem meg. Fura és agresszív módon választottak le az anyai emlőről, mégis boldog voltam, hogy lesz saját életem. Nem lesz, aki elvegye a fizetésemet.

Hoppá! Akkor már több éve dolgoztam átlagos fizetésért, amiből nekem soha nem jutott. A barátaimnak, akik szintén dolgoztak, már volt autójuk, nekem nem. A mostoháimnak is volt autójuk, pedig nyugdíjasok voltak.

Hoppá! Elvágták a köldökszínort? De a köldökszínór, kit táplált?

Túlélési ösztöneimet a mostohák nevelési módszerei még jobban felerősítették. Nem ijedtem meg, nem könyörögtem nekik, nem akartam visszasírni magam. Tiszta sor volt, hogy többé nem megyek a közelükbe.

Álltam az utcán, fedél nélkül, de végre felnőtt lehettem. Szokás szerint, egy forintom sem volt, mert a fizetésemet nem dobták utánam, azt megtartották maguknak.

Ismét család nélkül maradtam. Kitejt az esztendő! Mehettem, Isten hírével. Mostoháim „otthon”, én az utcán egy zsák ruhával, pénz nélkül. Én boldog voltam. Lehet, hogy ők is. Az ellentábor így reagálna: „Mindegy, hogy milyenek, mindegy, hogy hogyan, de felneveltek, nem?”

Az én válaszom erre egy nagyon csúnya szó. Senki nem kérte őket, hogy az életembe avatkozzanak! És, szerintem, a befejezésnek sem így kellett volna történnie. Arról persze, hogy a „saját” családomat merre találok, mélyen hallgattak.

Egy állami gondozott gyermeket sokkal könnyebb utcára hajítani, mint egy sajátot?

Valami megmozdult. Eljött életemben az a pillanat, amire mondani szokták: most vagy soha!

Nem sokat hezitáltam. Minden kezdet nehéz. Húsz éves voltam. Hirtelenjében nem volt hová mennem, és nem is akartam senkire sem ráakaszkodni. Várom kellett a megfelelő alkalomra. A munkahelyemet meg kellett tartanom, de valahol aludnom is kellett.

A buszmegállót szemeltem ki magamnak átmeneti szállásként. Nyár volt, nem kellett fagyoskodnom. Napközben úgyis dolgozni voltam. A cuccaim, /az összes hagyatékom/, egy barátom autójában voltak elhelyezve. Oda jártam öltözködni.

Később ez a barátom megengedte, hogy a kocsijában aludjak a háza előtt, mert a Lada az éppen használaton kívül volt.

Éhezni sem kellett. Valaki mindig meghívott magához kajálni, és sértésnek vette volna, ha nemet mondok.

/Az „összefordított zsíros kenyérnek”, a szalonnás rántottának, azóta legendája van. A paprikán, a paradicsomon kívül, más tartalommal is bírnak, ami talán a legfontosabb számomra: a barátság, ami nélkül sokkal nehezebb lett volna elindulnom a nagybetűs életbe./ Köszönöm nekik!

A hír nagyon gyorsan elterjedt, hogy engem kipakoltak otthonról. A melóhelyen, a kollégám is megtudták, hogy hajléktalan lettem, és azonnal a segítségemre siettek. Azt mondták, lehetőség van rá, hogy „S. O. S.” munkahelyi kölcsönt vegyek fel, amit ráérek később visszafizetni. Azt is javasolták, menjek szerencsét próbálni a nagyvilágba, mert a környéken nem túlzottan tartalmas jövő vár rám! Azután elvittek és mutattak nekem egy autót, amit érdeemes lenne megvennem.

Éltem a lehetőséggel. Megkaptam a kölcsönt, és abból vettem magamnak egy Trabantot.

/Akkor nekem fel sem tűnt, hogy egy vonalas füzetből kitépett lapra, golyóstollal írt kölcsönszerződést nyomtak a kezembe. Olyanra, amire az anyagszükségletet szoktuk feljegyezni./

Mivel már volt autóm, könnyebb lett az életem. Nem kellett buszoznom, a ruháimat is be tudtam hordani a városi mosodába. A Trabantot hétvégenként megtöltöttük benzinnel és barátokkal, aztán bele az éjszakába. Reggel csak leparkoltam a Lada mögé, abban a kis utcában, és álomra hajtottam a fejem.

A nyárnak nagyon gyorsan vége lett. Közeledett az ősz, kitomboltam magam. Mennem kellett, hogy értelmet adjak az életemnek. A Trabantot eladtam, és visszamentem oda, ahonnan elindultam: a fővárosba.

„Hála.” Tudom, kik azok, akiknek hálával tartozom! De ők soha nem várták el tőlem, hogy hálás legyek. Sem akkor, sem most, mert az önzetlen jócselekedet nem várja el a hálálkodást. Az igaz barátság rengeteg értéket hordoz magában éppúgy, mint az összefordított zsíros kenyérben a paprika és a paradicsom.

Az a „hírhedt banda” a mai napig együtt van, túl a távolságon, túl az éveken. Nem nagyon változtunk meg, csak néhányunk a kelleténél előbb lett felnőtt.

Pedig teljesen felnőni nem szabad! Aki teheti, őrizze meg magában a lázadó suhancot, legalább egy nagyon picit.

Sid Clever

18.

Tizennyolc évvel ezelőtt, egy fázós, téli hajnalon születtem. Az orvos felemelt, hogy végre láthassalak, és tudtam, hogy tökéletes vagy. Azt is tudtam, hogy nagy boldogság leszel majd, mert az életben mindegyért, ami számít meg kell szenvedni, és én nagyon szenvedtem, hogy velem lehess.

Minden anya pontosan tudja, kit ölel magához a nagy napon. Én is így voltam vele, tudtam ki vagy, milyen vagy. Végig tudtam, és nem is csalódtam soha. Olyan vagy, amilyennek megálmodtalak, amilyennek lenned kell. Amilyennek aznap láttalak: tökéletes.

Gyerekként soha nem gondoltam rá, hogy anyukám életében fontosabb az én születésnapom, mint saját magamnak. Mióta velem vagy, már tudom. Soha nem felejttem el azt az éjszakát. Nem féltem sem a kórháztól, sem a fájdalomtól, időtlen idők óta így megy ez, mindegy, milyen modern a világ.

Az sem fordult meg a fejemben, hogy baj lehet, tudtam, hogy minden rendben lesz veled. Hogy egészséges vagy és gyönyörű. Így is volt, és néhány percre lelassult minden, míg a karomban tartottalak.

De aztán mindenki megijedt körülöttem, és tudtam, hogy mégis baj van. Láttam az orvos szemében a félelmet, és akkor én is félni kezdtem. Nem akartam, hogy máris egyedül maradj ebben a rideg világban.

A műtő ablakában tükröződött, ahogy körülöttem ugrál mindenki. Odakint sötét volt, nem láttam a város fényeit, sem a csillagokat, mindent elnyomott a neonfény. Tudtam, hogy most kezdődik az igazi küzdelem, hogy veled maradhassak, és vigyázhassak rád.

A percek óráknak tűntek, és mikor elaludtam, csak miattad akartam élni olyan nagyon.

Néhány óra múlva arra ébredtem, hogy nem tudok megmozdulni, nem tudom kinyitni a szemem, és hogy nem vagy mellettem, de élek.

Még várnom kellett, hogy újra együtt lehessünk, és elkezdhessük végre közös életünket, de hálás voltam, hogy engedtek veled maradni. Akkor viszont megértettem, hogy minden nap ajándék, amit veled tölthetek.

Tizennyolc lettél, és én tizennyolcszor idéztem fel magamban azt az éjszakát. Feneketlen mélység és szédítő magasság, sosem érzett boldogság és végtelen szomorúság, félelem és remény néhány órába sűrítve: az én küzdelmem és a te küzdelmed.

Ez történt azon a sötét, decemberi hajnalon. És milyen jól van elrendezve a világ, csak én emlékszem rá, hogy majdnem elveszítettük egymást.

És mindennap megköszönöm, hogy engem választottál!

/Lányomnak/

Eva G. Smith

Feketeleves

Állok a cuccaimmal az ágy végében. Idén már a harmadik kórházban vagyok. Egyágyas kórteremben szállásolnak el vendéglátóim, ami aránylag tiszta. Zuhanyzó és budi is van. Irritáló színű csempe, hozzá nem illő mozaikkal. A függöny még otrombább, az ablakon rács. A nővérhívó gombot nem látom.

Nem válogathatok, ingyen van. Meg kellene néznem, rám zárták-e az ajtót. Ha igen, akkor baj van, valószínűleg fertőző vagyok. Nem szeretnék, ha megpattannék innen, terjesztve a kórt, járványt zúdítva ezzel az egészséges társadalomra.

Jobb, mintha zombi lennék? Azokat sosem tudják lenyomni végleg. Mindig akad egy ember a csoportból, aki nem bírja az iramot. Menekülés közben hasra esik, aztán annak annyi. Minden kezdődik előlről.

Talán mégiscsak zombi leszek, de akkor kétszer kellene meghalnom.

Kaparásnyomokat keresek a falon, ha nincsenek, akkor nem sokat szenvedett az előző lakó. Vagy azért, mert állandóan nyugtatózták, amíg végleg el nem szenderedett.

Beindul a fantáziám, elképzelem, amint az előző beteg itt haldoklik, szökni próbál, de a rácsok visszatartják. Le van gyengülve, csont és bőr, menni alig bír. Nem akar ebben a randán csempézett elfekvőben meghalni, de az ajtó zárva. Utolsó napjai közelednek, és nem így szeretné befejezni földi pályafutását. Biztosan síneket, hidat, vagy metrót szeretne jobban, esetleg egy forgótárust. Lehetne bármi, amivel meg tudná rövidíteni ezt a borzalmas procedúrát. Nem akarja, hogy a földön fekvé találjanak rá az ápolónők, durvább esetben a családja. Nem hagyhat maga után ilyen nyomasztó emléket, menekülnie kell innen! Az egészséges emberek nem értik meg, hogy ő nem így szeretné, nem így akarja a befejezést.

A zajra bejönnek a nővérek, és pehelykönnyű testét visszatuszkolják az ágyba. A nyugtató injekció kéznél van. Egy szúrás, és ő lassan pislogva elkábul. Szűnik az akarat, az azonnali halál utáni vágy. Félálomban azt reméli: talán most sikerül.

Már értem, miért vagyok itt. Rám is ez vár! Telepumpálnak majd mindenféle orvossággal, hogy ne hangoskodjak, ha beugrik értem a kaszás! Legyek majd kussban, ne verjem fel a folyosó csendjét. Ne szakítsam félbe az ápolónők meghitt telefonbeszélgetéseit, ne zaklassam fel az ügyeletes orvost, aki kávézni van már órák óta.

Ígérem, nem akadályozok majd senkit a munkája megfelelő elvégzésében! A fogatlan takarítónőt sem fogom túlórába kényszeríteni! Véletlenül sem szeretném, hogy az üvöltözéssel megspékelt haláltusám felferje a többi lakót a csendes pihenő ideje alatt, esetleg éjnek idején.

Így lesz! Nem fognak tudni róla, amikor a kaszás rothadó lovai mögé kötött, koszlott hintáján vágta-zom az alvilág felé.

Nyílik az ajtó, kopogás nélkül. A kórházakban ez már megszokott dolog? Ezzel is rámutatva a tényre, hogy különbség van betegek és az őket gyógyító emberek között. Még az is felettük áll, aki az ágytá-lakat üríti? Ki vagyunk szolgáltatva akár a takarítónő szeszélyeinek is? Ha éppen a WC-n ülök, benyit és rám förmed, hogy húzzam fel a lábaimat, mert szeretne felmosni?

Én nem mehetnék be az orvoshoz kopogás nélkül, a nővérszobába sem. Amúgy sem tenném, mert nem vagyok olyan bunkó, mint ez a tag, aki éppen látogatást tesz nálam.

Fehér köpeny van rajta. Ápoló lehet, de akár betegszállító is. Biztos jött a markát tartani, mint a szállodákban a csomaghordó fiúk. De ennek a fehér köpenyes csávónak most nem fog összejönni. Nem kell vinnie sehova, és gyalog jöttem fel ide. Nem tartozom neki semmivel! Levegőt alig kaptam, mégis felmásztam a harmadikra, és csak kétszer kellett megállnom, pihenni. Fájt a hátam és szúrt az oldalam, mégis itt vagyok, segítség nélkül! A lift előtt sokan várakoztak tolókocsikban ülve sápadtan, sóván, agyongyógyszerezve. Nem volt kedvem egy légtérben utazni velük. Nehogy elkapjak valamilyen betegséget.

A pasas fehér köpenyben áll velem szemben, nézzük egymást. Megszólalni nem akar, bemutatkozni sem. Fehér köpenye érdekes kontrasztban van az arca színével. Napbarnított, nem kicsit. Egy név van a mellére tűzve, átfutom. Ő egy kiejthetetlen nevű orvos, papírokat nem látok nála. Biztos nem beszéli

még elég jól hazánk nyelvét, hogy az itt honos emberekkel kommunikálni tudjon, de már orvos.

A barna arcú, fekete hajú, fehér köpenyes állítólagos orvos továbbra is hallgat. Zsebébe nyúl, kivessz egy gumikesztyűt. Tudományos tekintettel húzza fel a jobb kezére, a szára csattan a csuklóján, majd várakozva pillant rám. Nálam pedig leesik a tantusz: Te sarlatán! Az én seggembe nem fogod feltolni az ujjadat!

Csóválom a fejem, megelőzendő a kínos félreértéseket. Közlöm vele, hogy én daganatos vagyok, és az közel sem ott van, ahol ő kotorászni szeretne.

Nem jön zavarba. A zsebeiben turkál. Előhúz egy fecnit, felém nyújtja, rajta egy név.

Nem megyek közelebb hozzá. Bizalmatlan vagyok, ezek után főleg! Innen is látom azt a rohadt papírt. Nem az én nevem van rajta!

Sanda mosoly ül ki az arcára, mintha azt sugallná: ha már úgyis felhúztam ezt a kesztyűt, nem lehetne mégis?

Vérfolt nincs a köpenyén. Megfojthatta áldozatát, akitől a varázspalástnak számító köpenyt orozta. Szabadon járka benne a folyosókon, az orvosi étkezőbe is bemehet anélkül, hogy bárki megkérdezné: Ki a fene maga? Ehelyett mindenki előre köszön

neki. Senki nem sejti, még a takarítónő sem, hogy ez az ember egy perverz, aki kórteremről-kórteremre járva ujjazz meg védtelen, naiv, gyógyulni vágyó betegeket. Aki szemfülesebb, mint én, annak mutat egy kamu papírt kamu névvel, és megvan az alibi. Este jóllakik a halottak megmaradt vacsorájával, azután visszalopódzik az alagsorba, és éjszakára elrejtőzik.

Vajon hányan kérdőjelezték meg ennek a vizsgálatnak a szükségességét? Nem akarom tudni, hiszen mások számára az orvos szava szent.

A kuruzslókat, a gyógyító embereket régen is nagy becsben tartották. Tisztelet övezte őket, és a jámbor népek áldásosnak vélték ügyködéseiket. Kezelésképpen mindenkin eret akartak vágni. Kuruzslás, ráolvasás, rontások levétele... Akkoriban sokan bele is haltak a kezdetleges módszerekbe. Függetlenül attól, hogy mi volt a beteg panasza, általában beöntést is javasoltak neki, kúraszerűen.

A gyógy mód változik, a betegek hozzáállása nem. Ha fehér köpenyt látnak, azt teszik, amit az abból szóló mond nekik.

Az álorvos időközben kioson az ajtón, ahogy bejött, köszönés nélkül.

Leülök az ágyra és felkeccintek végre egy sört. Hűtő nincs, megiszom mindet, amíg hideg.

Kotorászom a cuccaim közt. Csak a legfontosabakat hoztam magammal. Renitens beteg vagyok, nem követem a kórházi divatot. Nem flangálok papucsban, nem bújok pizsamába, nem veszek fel kötőt, mert még a látványuktól is hányok. Ha felvenném, beismerném magamnak, hogy hosszabb távra rendezkedtem be ebben a bentlakásos intézetben. Nem öltözöm olyanokba még otthon sem, nemhogy itt, a halálsoron!

Kopogtatnak a szállásom ajtaján. Mi a franc? De fontos lettem! Mindenki engem akar megújítani?

Ápolócsaj dugja be a fejét a félig nyitott ajtón. Kérdezi, zavarhat-e egy kicsit. Bólintok, hogy igen, számban cigivel, kezemben sörrel.

Erre ő bevágtat, ledobja magát mellém az ágyra, még be is lengek tőle, és közli velem, hogy kurva meleg van! Azt is mondja, a sör még hagyján, de ugye a cigit nem itt bent akarom elszívni?

Kegyes hazugság gyanánt megnyugtatom, hogy ilyen meg sem fordult a fejemben.

Az ápolócsaj egykorú lehet velem. Kicsit túlsúlyos, talán ezért szuszog annyira, és ezért is szakad róla az izzadság. Hóna alatt papírok, az orrában,

szájában piercing, alkarjain tetoválás. Pink-sárgás a hajszíne, némileg zöld beütéssel, mindez elég durván összekaszabolva, itt-ott beleborotválva, amit el is feküdhetett éjszaka.

Az ápolócsaj beletörli homlokát a pólója ujjába. Azt mondja, kicsit hadd fújja ki magát. Kérdezzem meg tőle, hogy ismer-e ezen az emeleten fura nevű orvost, aki külföldi, és gumikesztyű fétisben szenved?

Csak összezavarnám a csajt, ha elmondanám az esetemet, akkor meg valószínűleg a frászt hoznám rá.

Nem fogok nyomozni az ügyben. Ha meglátom valahol azt a settenkedőt, és ha tényleg nem orvos, úgyis addig fogom ütni, amíg mozog! A gumikesztyűjét ráhúzom az arcára, és lehajítom innen, a harmadik emeletről!

Kezdet

Követem az ápolócsajt. Egymás mellett megyünk a folyosón. Arra kér, legyenek egy kis türelemmel, mert néhány papírt kell leadnia az ügyeletre.

– Menj csak, addig én megpróbálom magam ott-honosan érezni.

A kórtermi ajtók, ablakok nyitva vannak, folyamatos a huzat. A szobákba óhatatlanul is bepillantok. Nem azért mert kíváncsi vagyok, azért mert tudni szeretném, mi vár rám a későbbiekben, amikor már jártányi erőm sem lesz. Mennyire leszek sápadt, magányos és girhes?

Nincs új a nap alatt. Ágyakon fekvő embereket látok, többen is felém fordítják a fejüket, tekintetük unott és üres. Régóta itt dekkolhatnak. Pizsama van rajtuk, papucsuk az ágy mellett. Látogató lehetek, gondolják magukban. Nem árulom el nekik, hogy én is meghalni jöttem ide.

A függönyök az ablakokban, a levegőben lebegnek. Mintha mögöttük már ott várakozna a halál.

Figyeli, ki a leggyengébb, ki a legelhagyatottabb, arra azonnal lecsap.

Köhögések és nyögdécselések. Megcsap a húgyszag, elborzadok. Agyam egyik fele azt sugallja, hogy erről a folyosóról engem tepsiben tolnak majd ki, a másik fele pedig azt mondja, ne rezeljek be, semmiség az egész. Csak egy betegség, egy átmeneti állapot.

Találok végre egy helyet a lift mellett, ahonnan nem lehet belátni az elfekvőkbe, és onnan sem láthatnak engem.

Falnak támaszkodok, zsebre rakom a kezem, nem tudok nem gondolni az elkövetkezendőkre. El kell terelnem a gondolataimat: hol a francba van már az ápolócsaj? Biztosan így akarnak szoktatni az agónizálás látványához, mert hamarosan én is meg fogom tudni, mi az.

Sokat megélt folyosó lehet ez. Hányszor jöttek fel ide üres tepsivel, amit azután megpakoltak friss hálottal. Hányan nézhették már végig, amint a szomszéd ágyból elszállítják a testet, amit nem sokkal előtte még ilyen-olyan névvel illettek. Például: Négyeske a nyolcas kórteremből, aki már az utolsó

stádiumban van. Esetleg: A hármás ágyon az ötös-
ből. Szegénykém, annak sem sok van már hátra...

Felnézek a mennyezetre. Sokan nem tudják, hogy a folyosónak nemcsak alja és oldala van. A plafont jobbra csak az bámulja meg, akit éppen visszatol-
nak a műtőből a kórterembe. Nem lehet neki kel-
lemes, ahogyan hanyatt fekvé szállítják át a vizsgálat-
ra várók, látogatók között. Inkább mereven fölfelé
szegezi a tekintetét, mintsem, hogy a szemkontak-
tusba kerüljön egy nem beteg emberrel.

Ha én feküdnék azon a forgó kerek ágyon, én is
azt tenném, vagy a fejemre húznám azt a ronda zöld
lepedőt, már ha nem lebegnék még az altatótól. Ak-
kor viszont, bamba tekintettel bámulnám a plafont,
mert azt sem tudnám, hol vagyok.

A látogatók, az orvosok, a többi beteg úgyis arra
kötne fogadásokat, hogy vajon megérte-e annyit
vesződni velem a műtőben. Volt-e értelme pénz-
t, fáradságot, szakmai tudást fecsérelni rám. Nincs is
rá semmilyen biztosíték, hogy a műtétnek lesz-e
haszna a továbbiakban, vagy csak meghosszabbítot-
ták a nyűglődésemet. Felvágta, rácsodálkoztak a
belső szerveimre:

– Gyere, ezt nézd meg! Mennyit saccolsz neki?

Fölém hajolnak:

– Egek! Gyorsan varrd össze! Fölösleges volt felnyitni!

Jól el vagyok a gondolataimmal, a falnak támaszkodva, fülem mögött a cigivel, zsebre dugott kézzel. Megérkezik az ápolócsaj, mehetünk tovább. A fura hajú, piercinges ápolócsaj kinyitja a lépcsőház ajtaját, én becsukom magunk után.

Egy lépcsőfordulóval lentebb, megint kinyit egy ajtót, azt is becsukom. Van még egy ajtó, azon át már látom, hová tartunk: függőkert, valami olyasmire hasonlít a hely.

Padok vannak, és rengeteg virág. Orvosokat látok és ápolónőket. Zártkörű rendezvény, pizsamás betegek sehol.

Csak azért jöhetek ide, mert rövidnadrág van rajtam, nem pizsama és köntös? A levegőben kávé illat terjeng. Nem foglalkoznak velem. Néhányan köszönnek a kísérőmnek, rólam tudomást sem vesznek.

Előveszem a sodort cigimet a fülem mögül. Kávé is jölesne, de nem kínálnak meg. Rajtam nincsen fehér cucc, nem vagyok bennfentes.

Az ápolócsaj szerint - bár nem orvos és nem szeretne okoskodni -, semmi dolgom nincs ezen az osz-

tályon, hanem az első emeleten kellene lennem, a mellettünk lévő épületben.

Kérdezem tőle, miből gondolja? Azt feleli, belenézett a papírjaimba, és nem az a betegségem, mint azoknak, akik itt vannak, ebben a szárnyban. A szövettani eredmények még nem jöttek meg, de a csúnyábbik verziót az orvosaim száz százalékban kizárták.

Aha, értem! Ezek szerint, mégsem azon a húgyszagú emeleten kell várakoznom a tepsim megérkezéséig. Még kezdő daganatos beteg vagyok, nem értem a különbséget.

Mosolyog, és azt mondja, soha nem szabad feladni. Ezen az osztályon is rákos betegek vannak, csak nekik másféle az alapbetegség. Vannak itt fehérvérűek, ilyen-olyan daganatosok. De a túlnyomó többségük, az sajnos nem...

Intek az ápolócsajnak, hogy ne ragozza tovább, magamtól is rájöttem a lényegre. Nem csak betegségük szerint szortírozzák a betegeket, hanem a túlélési esélyeiket is figyelembe veszik. Külön kasztba sorolják őket: esélyes, esélytelen. Van értelme, nincs értelme. Talán, egyáltalán nem. Marad, nem marad.

Különös grimaszok futnak át a csaj arcán, biztos ritkán akad dolga ilyen rákossal, mint én.

A betegek dolga az orvosok végighallgatása, bólogatás, és feltenni a közhelyes kérdést: mennyi van hátra?

A dokinak nem lehet egyszerű. Saccolgatnia kell mások életének hátralevő napjait, heteit... és ezt a szemükbe kell mondania: fél év, néhány hónap, esetleg egy év.

Nem kellemes érzés, sem neki, sem a betegnek. Az orvos közli, a rákos beteg tudomásul veszi, vagy nem.

Esetemben is így volt: a doktornő elég szárazon tudatta velem a tényt, hogy valószínűleg nem élem meg a karácsonyt.

Végighallgattam, de nem vettem tudomásul. Ez kicsit meglephette őt. Talán már megszokta milyen reakciókat vált ki a betegekből a „gyógyíthatatlan” kifejezés.

Amatőr daganatos beteg vagyok! Bocsánat, hogy a hírek hallatán nem fordult velem körbe a szóba, nem éreztem magam rosszul, és nem kellett azonnal hozni nekem egy pohár vizet, vagy egy nyugtató tablettát.

Az ápolócsaj még mindig izzad. törölgeti az arcát egy kórházi papírtörülkövel. Azt mondja, jól esne egy langyos zuhany, mert a csúnyáján is folyik az izzadság.

Ehhez nem tudok hozzászólni. Kérdezi tőlem, hogyan bírom ezt a rohadt kánikulát?

Hogyan? Hideg sörrel egy árnyékos padon!

A színes hajú csaj felidézi magában, miként találkoztunk, és látom az arcán, hogy komolyan gondolom.

Megcsörren a telefonja. Előkapja, felveszi, közben bámulja a földet. Utasításokat kap. Felemeli a tekintetét és engem néz. /Tudom, hogy rólam van szó./

– ... Aha, jól van! Oké, értem... köszí, szia!

Zsebébe csúsztatja a telefont, és sűrgetőre veszi a figurát. Ideje visszamenni az osztályra, mert ebédosztás lesz. Ja, és közölnie kell velem, hogy szedjem össze a motyómat, mert átköltözöm az első emeletre, a mellettünk álló épületbe. Át fog kísérni engem a papírjaimmal együtt, és ez több okból is kedvező a számomra. Egyik az, hogy esélyes vagyok, a másik pedig, hogy ott jobb kajákat adnak.

Nem tudom követni a kevert nemi identitású ápolócsajt. Szórakozik velem, szívhatott valamit? Mi volt abban a cigiben?

Félreteszem a pejoratív szemléletemet, és ráébredek, hogy a csajjal nincsen semmi gond, teljesen rendben van. Eleve nem csinált patáliát a sör miatt. /A fogatlan takarítónő biztosan hisztizett volna./ Beinvítál egy bensőséges, mások számára nem elérhető, zárt közösségbe. Első kézből lát el információkkal az étkezés vonatkozásában, és még drukkol is nekem.

Vajon, hány beteggel közölte olyan drasztikus kifejezéssel a véleményét a hőséggel kapcsolatban és, hogy ez milyen kölcsönhatást gyakorol rá? És biztatott-e másokat is, hogy a másik szárnyban, az ott az Onkológia. Ez is az, de amint említette: „az másmilyen...”

Átvágunk a folyosón, nyílik a liftajtó. Egy hordágy gurul ki belőle. A rajta fekvő ember még öntudatlan és sápadt-szürke. A mennyezetet bámulja, fogalma nincs róla, hogy betegek, látogatók, orvosok közt tolják át a kórterme felé. Ha tudná, akkor a fejére húzná azt a ronda-zöld színű lepedőt.

Én nem bámulom meg. Sejttem, mit érezhet, de az élni akarás elnyomja szégyenérzetét. Hadd lássák csak, hogy őt megműtötték, mert még van remény...

Megint az egyszemélyes kórteremben vagyok, de már nem sokáig. A holmimat nem nagy kunszt összeszedni, mivel nem pakoltam ki semmit. Az izzadós, de őszinte ápolócsaj hozza a papírokat, és indulunk a másik épületbe, az első emeletre. A másik szárnyban a recepción átad engem az ottani nővérnek. Nekem még nincsen számom, nem laktam hosszabb távon egy kórteremben sem. Majd itt. Itt nekem is lesz valamilyen számom, amit kisorsolnak.

A nekem is szimpatikussá vált ápolócsaj utamra enged. Sok sikert kíván, és biztos, hogy „még találkozni fogunk!”

Na, ja! „Még találkozunk!” Ha másképpen nem, akkor „odaát” biztosan? Egy másik világban? Az én világom most nem éppen rózsaszínű, de azért a szar sem lepte még el teljesen.

Hallottam a sorsegyeztetőről. Édesapámat felkereste, és megpróbálta rávenni, hogy egyességet kössenek. Apám reális ember volt, védte a szeretteit: a boszorkányt kútba dobta.

A szipirtyó az utolsó lélegzetével átkot küldött a családunkra.

Július eleje

/In Memoriam/

Folyosó, zöldes színű, fehér falakkal. A kórterem ajtók szintén csak zöldes árnyalatúak. Minden olyan új, tiszta és ápolt. Ezt az épületszárnyat nemrégiben adhatták át, mert még érezni lehet a festékszagot.

Megkérdézem az ápolónőt a recepción, hogy sokat kell-e még ingáznom a kórház területén, mert akkor inkább hazamegyek.

Először nem érti meg, mit akarok mondani, ezért megismétlem, csak most kissé oldalra fordítom a fejem. Így már érthetőbb?

Be vagyok rekedve, gondoltam én, de az orvostudomány megcáfolt. Az én kis daganatom, szemtelen módon kezdett el terjeszkedni a mellkasomban, és már a nyelőcsővemnek is nekifeszült. Az evés nem okoz gondot, de a beszéd igen. Mikor megmutatták nekem a röntgenképet, azon a torkom úgy nézett ki, mint egy rosszul meggyúrt kifli, mellette a daganat.

A recepciós-ápolócsaj bekopog a kórterem ajtaján, azután egyből be is nyit.

Mi a fene? Ezt nevezem én kultúrának. Nem rontanak rá a betegek csak úgy. Nem pofátlankodnak be, sunyi módon, mint az a külföldi, gumikesztyűs.

Állok a kórterem ajtajában, és el vagyok szontyolodva. Itt aztán van minden! Fiatalok, öregek egybehajigálva. Megértem, hogy a rák nem válogat, de a korosztályokat nem lehetne szortírozni?

Nem is érdekel, hány ágy van abban a kórteremben! Ide én be nem megyek! A levegő tele van az elfekvő betegek és gyógyszerek szagával. Katéter csöveket is látok, amik az ágyak oldalára fogatott zacskókig tekeregnek. Legalább ne lenne átlátszó! Itt az ideje hazamennem!

A folyosón egy fiatal srác közelít, szülei kísérik szinte tyúklépésen. Nem lehet még húsz éves, a betegség őt sem kíméli, meggörnyedve csoszog. Egyik kezével tolja maga előtt az infúziós állványt, másik kezével az anyjába kapaszkodik. Az infúziós üveg félig van, színtelen folyadék lötyög benne, vékony csövön érkezik az alkarjába. Nem az első dózist kaphatja, mert a csuklójába már neki is felszúrtak

egy olyan izét, aminek letekerhető, kék kupakja van. Így nem kell minden alkalommal újra megdöfni.

Engem is sokszor szurkáltak már meg az utóbbi hetekben, fel is ajánlották nekem azt az izét, de nem kértem belőle.

A srác csont és bőr, éppen abba kórterembe jön, ahová be akarnak fektetni engem is.

Az ágyához vezetik. Édesanyja tekintete szomorú és komor. Bizakodásnak kellene benne tükröződnie, nem pedig csalódottságnak. Tudom, mire gondol, hiszen az én tekintetem is borús. Én is haragszom a sorsomra, mert egy újabb akadályt gördít elém.

A csomagom a kórterem ajtajában. Legyen ez, bemegyek! Elmerülök a többi beteg közé, láthatatlanná válok!

Szemben kinyílik az ajtó. Egy doktornő jön ki a kórteremből. Nem csukja be az ajtót, még visszafordul, és az egyik beteggel beszélget. Az ápolónő hozzalép és kérdez tőle valamit. Erre a doktornő azt feleli, hogy persze, természetesen! Azután rám néz, mosolyogva közelít felém, nyújtja a kezét és bemutatkozik. Én is neki, csak alig érthetően. Rekedtségem eltorzítja a mondanivalómat.

A doktornőn látom, hogy magában már szakmailag vizsgálgatja az okokat. Eláll az útból, és a kórte-

rembe invitál. Belépek, a szélső ágyra mutat, azt mondja az lesz az enyém. És, hogy később találkozunk, mert lesznek majd mindenféle vizsgálatok.

Erre én büszkén mutogatom neki, hány helyen vágtak már föl, azután széttárom a karjaim: mi jöhet még? Van egy heg a nyakamon, a varratokat a múlt héten szedték ki. A mellkasomon is húzódik egy elég ronda vágás, ami inkább hasonlít késelés nyomaira, mintsem orvosi kutakodásra.

A doktornő mosolyog, és azt mondja, ki van írva számomra a kezelés. Holnap már kezdjük is.

Másnap, kora reggel tolják a tepsit a lift felé. Gyászos csend uralkodik a folyosón. Itt járt a csuklyás a rothadó lovaival, a koszlott hintájával, és a srác element vele.

Egyel kevesebben vagyunk. Akik a közelben vannak, mind némán állnak, tekintetükkel kísérik a rozsdamentes szállítóeszközt.

Megváltás volt neki? A srác édesanyja most már nem fogja hinni, hogy az élet szép!

Hormonzavaros

Az emberi test megszámlálhatatlan sok sejttel rendelkezik. Mindegyiknek van a saját feladata, ennek megfelelően cselekszenek. A csírasejtek dolga, hogy amikor „idő” van, akkor sátrát bontsanak a mellkasban, és áttelepedjenek a test egy másik tájékára. Erre genetikailag kódolva vannak. A megadott jelre kellett volna egységesen elindulniuk a legnemesebb szervem irányába. A folyamatnak már legkésőbb a pubertáskorban kellett volna lezajlania, de valamilyen oknál fogva ez nem történt meg.

Hálátlan szervezetem ellenem fordult. Néhány reakciós sejt már régebben szabotálta a normál hormonális fejlődésemet, most meg már, ki is akarnak csinálni! A himbi-limbi koronaékszereit kellett volna célba venniük, de ők nem éltek a lehetőséggel, maradtak. Unalmukban elkezdtek szaporodni, burjánzani, ráadásul rosszindulattal.

És miért tették ezt? Erre jelenleg még nincsen tudományos magyarázat. Statisztikailag egy vagyok az ezerből, és sikerült kihúznom a nyertes sorszámot.

A doktornő utalt rá, hogy a daganatokban nincsen olyan, hogy jó, vagy rosszindulatú. Attól még daganat, és semmi keresnivalója az emberi testben. Azt is mondta: Ne féljek. Az orvostudomány megálljt tud parancsolni ezeknek az összeesküvőknek. Ma már elég jók a túlélési esélyek, növekvő tendenciát mutatnak.

Számokról és adatokról is beszélt még, ami számomra már csak háttérzaj volt.

Hormonzavaros vagyok? A hormonális és genetikai elváltozásokról, nekem a kóros elhízás ugrik be, vagy a buzerancia. A géneket, a hormonokat, és a kromoszómákat teszik felelőssé, ha valaki brutális módon megdagad, a saját nemhez való vonzódás dettó. Nem tehet róla a szerencsétlen! Kromoszómailag nincs rendben. Hormonzavaros.

Nálam is vannak eltérések a genetikai alaprajzban, mégsem vagyok kövér, nincsenek meleg gondolataim. Ha így lenne, akkor hagytam volna, hogy a gumikesztyűs-álorvos a harmadik emeleten megújazzon.

„Hormonzavaros!” Fiatalabb koromban, barátaimmal előszeretettel használtuk ezt a kifejezést, degradáló jelleggel: Mi van, te, hormonzavaros!

A tehetségünk és az arcunk mérete nem éppen voltak egyenes arányban, ennek megfelelően, voltak téves illúzióink néhány dologgal kapcsolatban. Ezek közül az egyik, a hovatartozásunk naiv félreértelmezése volt. Hittük, hogy a társadalom azon rétegéhez tartozunk, akik bármit megtehetnek, bárkivel. Egyfajta ária-csoportnak véltük magunkat, akik jóval az átlag felett állnak.

Akkortájt a helyi áramszolgáltatónál dolgoztam, mint: nyomvonal kitűző figuráns. De csak névleg voltam az. Az elnevezés egy sokkal megalázóbb foglalkozást takart. Valójában csak egy lóti-futi voltam, egy utolsó senki. Utasításokat kellett végrehajtanom, például: „Kölyök, igyekezz azzal az istenverte kannával! Mindjárt kitaposom a beledet!”

És én mégis, ezen túlmutatva tudtam játszani az eszemet, mintha ezt senki nem tudná rólam. Ha alkalmam nyílt rá, lezser eleganciával kezeltem le, vagy fikáztam másokat. Ha már nagyon muszáj volt köszönni valakinek, mert az éppen megszólított: Helló, vízhordó fiú! Akkor én így reagáltam rá: Mi van, te hormonzavaros!

A klikken belül is így szólítottuk egymást, jóindulatunk jeléül, és az azon kívül esőket is, tulajdonképpen mindenkit. Cingár, kövér, alacsony, magas, csóró, gazdag, beteg, egészséges, nekünk egyre ment: hormonzavaros!

Ez a megszólítás egy idő után kiment a divatból, és felváltotta a „Mi van, köcsög!”, ami szintén a közsöntés egyik közkedvelt formája lett. Használom én is, de nem akarom az ördögöt megint a falra festeni. Nem szeretnék egy napon arra ébredni, hogy köcsög lettem.

A doktornő emeltebb hangon kérdezi tőlem, hogy felfogtam-e a betegségem súlyát, átlátom-e annak esetleges, legdrámaibb következményét.

Minél hamarabb meg kell kezdeni a kezelésemet. Kemény lesz, de van esélyem. Van értelme a dolognak, ne csüggedjek, ne adjam fel. De készüljek fel a legrosszabbra is, ha esetleg a terápia mégsem segítene.

Közlöm vele, hogy persze, benne vagyok. Hólapátot már ne vegyek?

Július közepe

Koszlott hintó a rothadó lovak után kötve. Hát eljött...

A bakon ülő csuklyás meg sem moccan. Nincs arca, nincs hangja, félelmet keltő, mégsem úgy félek tőle, ahogy félni kellene. Nem az ismeretlentől való rettegést érzem.

Jelnek vegyem vagy figyelmeztetésnek? Az én döntésem is közrejátszik abban, hogy felszállok-e rá, vagy sem?

Mire vár? Nehéz kitalálni olyan valaki gondolatát, akit nem ismerek. Ha nem muszáj felszállnom, akkor ez azt jelenti, hogy még dönthetek. De, gondolom, mint mindennek, ennek is ára van.

Mi lehet a kapcsolat az élők, és a már nem élők között. Mi közöm ehhez?

A csuklyás nem segít, nem is siet, hogy nekem időt. Továbbra sem reagál semmit. Mintha csak nézne maga elé várakozón. Az arcát nem látom, hogyan olvassak a tekintetéből. Nem rám vár? Tudatni akar-

ja velem: ha nem cselekszem hamarosan, feldob a kocsira, ahonnan már nincs visszaút?

Most megint úgy érzem magam, mint egy kisiskolás. A tanár kihívott felelni, én felmondtam, amit bemagoltam, de valamiért ez nem elég neki. Nem osztályoz, nem kapok semmilyen jegyet. Nincs jutalom, amíg nem jövök rá, hol a hiba? Mi maradt le a feleletemből?

A tanár hallgat, nem néz rám, mintha ő szégyellné, hogy nem fejeztem be rendesen a házi feladatomat.

Egyre kellemetlenebbül érzem magam. Pörög az agyam, loholva ismételem el a verset magamban. Hoppá, megvan! Én hülye!

Újra nekifutok, elmondom a verset, csak most az előzőleg lemaradt két sort is pótolom hozzá.

A tanár felkiált: Na, ugye? Így mindjárt más!

Megnyugszom, és büszkén tekintek önmagamra: mégsem vagyok olyan idióta!

Élők és holtak! Kell lennie valamilyen kapcsolatnak! Itt vagyok, nem visz el a hintó. A csuklyás pont úgy viselkedik, mint a tanárom. Nem int, hogy tartsak vele, azt sem mondja, hogy maradhatok.

A halál torkában sok ígéret elhangzik. A csuklyás már hallhatott eleget. Vagy egyet sem, mert nem ő dönti el, ki megy vele. Akár egy lóti-futi is lehet, aki csak utasításokat hajt végre. És ha süket, pontosan azért, hogy ne lehessen befolyásolni? Vakon is tudja végezni a munkáját, ne lássa az emberek kétségbeesett tekintetét? A lovak úgyis tudják az utat az alvilágba...

Tényleg lehetnek felsőbb hatalmak? Ezek szerint a csuklyás kocsis, előre megadott címek szerint közlekedik. Megáll, ahol kell, és megvárja türelmesen, amíg felszáll az, akinek fel kell szállnia. Potyázókat is felvesz, vagy már eleve elrendeltetett mindenkinek az utazás?

Ha igen, akkor a véletlenszerűség ki van zárva. Előre tudja, kihez kell kivágtatnia, mielőtt a delikvens, a későbbi áldozat, meghozná megmásíthatatlan döntését.

Ha az én dolgomban is úgy döntöttek, hogy kapok egy ingyen fuvar, akkor miért nem közlik ezt velem érthető módon.

Hátrálhatnak is. Egyből megtudnám, be vagyok-e írva a fuvarlevélbe. Ugy is lesz, egy óvatlan pillanatban megpattanok!

De a felsőbb hatalmak úgyis tudnák hová bújtam, a csuklyás megtalálna, szereznék egy rossz pontot.

Mit mondanának rólam az égiek? A tanáromnak is meglenne a véleménye: Gyermekként vállaltam a felelősséget, most pedig ki akarok bújni alóla? Erre tanított engem?

Csak egy kicsit össze kellene szednem magam, megerőltetni az agyamat, és beugrana a megoldás.

Élők és holtak. Mit nem csináltam rendesen? Tanár elől sem menekültem el, most sem fogok! Csak fel kell pörgetnem az agyam! Mit hagytam ki?

A hintó kocsisa láthatta, amint röpködtem az időben és térben, mert mintha egy kicsit feszenszene. Nem tudom, sírni vagy nevetni szeretne. Könnyű neki, ő tudja a megoldást.

Mindegy, nem tudtam rájönni, mi a befejezetlen dolgom. Beszállok a hintóba, vigyen, ahova vinnie kell!

Az emberek szorult helyzetekben hajlamosak ígéreteket tenni. A halál torka is csak egy olyan szituáció, amiből próbálnak alkudozással megmenekülni. Átértékelik életüket, végignézik saját filmjüket és rájönnek, hogy külső szemlélőként meglepett

életértékelőjük itt-ott azért hagy maga után némi kívánnivalót. Ezen okulva jön a „hagyjatok életben, jó leszek, és mindent jóváteszek!”

Jönnek az ígérek csöstül! „Nem verem többet az asszonyt, nem piállok tovább, leteszem a cigit, egészségesen fogok élni, nincs több szerencsejáték, felhagyok a drogokkal!”

Az ígéreknek sok köze van a félelemhez. Sokan, sokféle dolgot fogadnak meg, hogy az égiek lássák, ők teljes mellszélességgel szeretnék folytatni, csak másképpen!

De a kettőnek semmi köze egymáshoz! Nem az ígérek miatt maradnak. Ez lett nekik megírva.

Az ígérek jelentős hányadáról hamar kiderül, hogy könnyelmű volt. /A részegen, illetve másnaposan tett újévi fogadalmak nem tartoznak ide./

Jól van, megértettem mindent! Tudom, mi az, ami miatt maradnom kell! Helyre kell tennem az életemet! Vissza kell térnem arra az útra, amit nekem rendeltek.

Én is megírtam az ígéremet, de mit szól ehhez a sofőröm? Az ő véleménye nyom a latba a leginkább. Hiába fogadkozom, ha már késő. Most már csak egy jelre várok.

Szétnézek, a csuklyás a rothadó lovakkal, a mögé kötött koszlott hintóval... sehol! Nevetést vélek hallani, nagyon messziről. Kinevetsz engem?

A Mikulás is így szokott búcsúzni! Egyszer hallottam őt, amikor a sárga Babettát kértem tőle. Azóta nem láttam. Remélem, még egy jó ideig mi sem futunk össze.

Sid Clever

London

Úgy gondolom, mindenki kapásból fel tudna sorolni néhány olyan helyet a világban, ahová így vagy úgy, de szeretne még eljutni életében.

Az emberek általában amúgy is szeretnek utazni, én legalábbis drága nagyanyámon kívül nemigen találkoztam senkivel, aki ne szeretett volna.

Mert miről is szól az utazás? Sosem, vagy épp ritkán látott tájak, utcák, emberek, érdekes arcok. Soha nem kóstolt ételek, idegen nyelvek, zene, éghajlat. Meg kisezer más dolog, ami feltölt az újdonság varázsával, a kaland izgalmával, és azzal a csodálatos érzéssel, hogy van valamink, ami egyébként sosincs: időnk.

Az ember lényébe eleve bele van kódolva az utazás iránti vágy. Vágyakozunk a felfedezésre, a megismerésre, az időtlenségre. Arra, hogy mint gyerekkorunkban, nyugodtan csatangolhassunk és benézessünk mindenhová anélkül, hogy tele lenne a fejünk a kötelezettségeinkkel.

Az már más kérdés, hogy ki mennyire szeretne lemenni a térképről és hogyan, meg milyen irányban. Nekem is megvannak a magam kis vágyai, tervei, hogy merre induljak álmaim térképén. Koromhoz képest nem sok helyen jártam, tehát kénytelen leszek öreglányként, fájós lábbal bejárni a világot, nincs mese.

Na, jó, beérem a világ kisebbik felével is, nem olyan hosszú az én listám, és amúgy is kipipálhatok már egy-két tételt.

London volt nálam az első, helyen, amit mindig is nagyon meg akartam nézni. Tudom, ez ma, amikor a fél ország épp idekint dolgozik, nem hangzik nagy kalandnak, de akkoriban, amikor én ezt az utat megálmodtam magamnak, még nagyon nem tűnt esélyesnek, hogy egyszer összejöhet.

Még egészen kicsi voltam, amikor elfogott a sóvárgás, hogy egyszer én is betehessem a lábam erre a szigetre, ahol kedvenc könyvem szereplői laktak, és ahol olyan neveket adnak a helyeknek, mint például „Szelesdomb”, „Zúgóbérc”, „Fácános-major”, meg „Tövismező”. Ráadásul mindig zöld a fű!

Ez nekem akkoriban nagyon vadregényesnek tűnt, és ezzel együtt minden más is, amit Angliáról hallottam, vagy láttam.

Érdekes módon ezt a vágyamat később sem nőttem ki, mert kamaszként meg más dolgok miatt kezdett érdekelni ez az ország. Ilyen volt többek között a zenei élet, meg a viktoriánus építészet, szóval mindig volt valami, ami ébren tartotta az érdeklődésemet.

Elképzeltem sokszor, mi mindent fogok majd megnézni és milyen is lesz az egész, de tényleg igaz az, hogy a dolgok sosem alakulnak úgy, ahogyan azt megálmodjuk.

Hogy ez jó-e, vagy rossz, még nem tudtam eldönteni, mindenesetre sosem volt unalmas az életem. Ha valaki nekem mondjuk, anno a suliban azt mondja, hogy egyszer még itt fogok élni, hát egészen biztos, hogy kiröhögöm, pedig neki lett volna igaza.

Valamivel az ezredforduló után adódott a lehetőség, hogy munkát vállaljak Angliában, bár nem a fővárosban, hanem vidéken.

Akkor már szabadon utazgathattunk és dolgozhattunk Európában, de még nem vágtak neki tömegeken.

Én sem terveztem, de amikor úgy adódott, nem töprengtem rajta sokat, úgy éreztem, muszáj belevágni. Tettem ezt annak ellenére, hogy halovány

fogalmam sem volt a lakáskörülményekről, vagy, hogy mit jelent ideát munkavállalónak lenni. Hírből sem hallottam, hogyan működnek az itteni munkaerő közvetítők, és egyáltalán, hogyan zajlik a hétköznapi élet.

Erről a kint töltött évről kapásból komplett regényt írhatnék, pedig utazgatni nem nagyon volt időm, mindössze a környékbeli kisvárosokat néztem meg. Sokat dolgoztam, de ennek ellenére, vagy talán éppen ezért történt velem annyi minden, hogy megtölthetnék vele jó néhány fejezetet.

Az egyetlen dolog, ami később bosszantott, hogy Londonban egyszer sem volt alkalmam szétnézni, még a nevezetes helyeket sem láttam, mindössze néhányszor keresztülautóztam, vagy buszoztam a városon.

Egyszerűen így alakult. Úgy gondoltam, lesz még alkalmam bőven, és ezért addig nem is izgatott a dolog, míg kint dolgoztam. Csak utána kezdett idegesíteni, amikor valamivel több, mint egy év után haza kellett mennem, és a visszaút időpontja egyre csak tolódott.

Nem terveztem, hogy végleg hazaköltözöm, de folyton közbejött valami, ami miatt el kellett halasztanom a kiutazást, így aztán London álom maradt

még jó hosszú ideig. Egészen pontosan hét évet kellett még várnom erre a városnézésre, de megérte.

Három feledhetetlen hetet töltöttem Londonban 2013 őszén, itt ünnepeltem meg a negyvenedik születésnapomat, valóra váltva ezzel több régi álmom.

Bár egyedül, de boldogan csatangoltam szinte mindennap késő estig az utcákon, hogy az alkalmat kihasználva minden zegét-zugát láthassam ennek a számomra különleges helynek, amennyire csak lehetséges ez néhány hét alatt.

Az élmény olyannyira maradandó volt, hogy azóta újra itt koptatom az utcák kövét, itt fújja az arcom a fáradhatatlan londoni szél.

Hogy meddig maradok, nem tudom. Néhány hónap, év, vagy egy élet lesz-e belőle, számomra is rejtély.

De hiszem, hogy nem tévedek el, és mindig tudni fogom, merre menjek. Most éppen a londoni, tavaszi napsütésben.

Zuppa Inglese

/Angol leves/

Egyik este Nyusza meghallotta, amint Sunyi a magyar munkaközvetítővel kiabált a telefonban. Ő épp a fürdőbe ment, és a papucsát vadászta egyik lábával a lépcsőfordulóban. Véletlenül kilépett a jobbikból, és nehezen talált bele, a lábujjaival tologatta körbe-körbe egy darabig. Mindkét keze tele volt a fürdőbázárjával.

Akkor kezdett emelt hangon beszélni Sunyi, a folyosókanyarban. Fel-alá járkált, a feje közben úgy járt, mint csirkének a baromfiudvarban, és szabad kezével hadonászott:

„Mi az ígéret földjére jöttünk! Az ígéret földjére! Érted?” - a hangja remegett - „Emberök életével játszol, te bűnöző, te! Ott hagytuk az állásunkat, angol tanfolyamra jártunk! Komolyan vettük ezt az egészet! Azt hittük szép otthonunk lesz, jó munkánk, és lehetőségünk feljebb lépni a számlátrán! És akkor itt vagyunk primitív emberszabásúakkal ösz-

szezárva, meggebedünk a gyárban, nap, mint nap, ahová biciklivel kell bejárnunk! Miközben te röhögsz a markodba és vígan vagy a mi pénzünkön! Azt mondtad, rendes szállásunk lesz! Tudod, kikkel vagyunk egy házban? Közel-Keleti csürhével! És nem tesznek köztünk különbséget! A főnök nem látja, hogy mi kik vagyunk, hogy mi nem vagyunk *ezekkel* egy szinten. Beosztanak minket ugyanoda! Hát hogy gondolod ezt? Követelem, hogy azonnal intézkedj! Hívd fel *ezeket*, és mondd meg, hogy minket félreinformáltak! *Te*, pontosan *te* informáltál félre minket! Tartsd a hátad te, intézd el, ahogy akarod, engem nem érdekel, de azonnal költöztessenek minket más szállásra, és tegyenek minket normális munkahelyre. Kikészültek az idegeink, Cicókám egész álló nap sír, ezért te vagy a felelős! Mert mi az ígéret földjére jöttünk! Az ígéret földjére, nem kényszer munkatáborba!”

Itt tartott egy kis szünetet. Nyusza gyorsan elslisszant mellette. Rá is mosolygott, mintha semmit sem hallott volna a monológból.

Miután becsukódott mögötte a fürdőszobaajtó, még hallotta, hogy Sunyi halkabban ugyan, de erőlyesen folytatta azzal, hogy egy hét határidőt hagy neki vagy mi, aztán... aztán majd megmutatja neki.

Beállt a zuhany alá, és elgondolkodott azon, hogy ez a két ember vajon honnan keveredett ide. Mi bírhatta rá őket arra, hogy elinduljanak a nagyvilágba éppen ők, akik utoljára vállalnának fel bármiféle kalandot, nehézséget, kiszámíthatatlanságot. Már az is fura, hogy kijöttek a városból, ahol felnőttek.

Itt vannak mégis. Egy ideig legalábbis. Bírják még pár hétig, talán néhány hónapig, aztán hazamennek, és elmesélik majd mindenkinek, milyen szörnyű hely ez az Anglia, ahol angolok már nem is élnek, csak vendégmunkások, és azok is mind olyanok, akikkel ők nem kívánnak keveredni. Külön csapból folyik a hideg és a meleg víz, a sok köcsög a másik oldalon vezet, az időjárás kritikán aluli, és az őslakosok rövidgatyában járnak, amikor ők még nagykabátban recegnek.

Rendes ételt már nem is kapni, a sok igénytelen csak a félkész kaját tolja, és senki nem eszik húsleveset, pedig minden normális magyar ember tudja, hogy húslevesnek mindig, minden körülmények között lenni kell.

A húsleves egy külön tudomány, mert azt legalább négy órán át kell főzni pöszörögve, forralni tilos, épp csak gyöngyözzön, ezért aztán őrizni kell, de megéri, mert az tuti gyógyír minden bajra.

Ezt néhány hete fejtette ki neki egyik este, amikor testvériesen megosztozva az egyszem tűzhelyen, éppen egymás mellett főzőcskéztek valami vacsorát.

Vagy fél órán át rágta szájba, hogyan is kell valódi, gyógyerejű húslevest főzni, mert az fontos, gasztronómiai alaptétel, és másképpen nincs értelme az étkezésnek. Nincs annál jobb érzés, mint amikor az emberfia hazaér fáradtan a munkából, és ott várja egy tányér forró húsleves, persze csak olyan, amit órákon át gyöngyözve főztek, és alázattal vigyázzba álltak a tűzhely mellett a tiszteletére.

Tudja ezt mindenki, aki leászott a fáról, de hát ezek itt civilizálatlanok, primitív népség, nem esznek ezek levest. Az egyik valami rózsaszínű halat zabál minden este, a másik meg folyton csak mirelit pizzát, ahelyett, hogy levest főznének maguknak, ahogy azt kell.

Már kezdte rosszul érezni magát, mert lám, ő is csak egy rizses húst ütött össze, és a gasztrolecke előtt még azt is kibökte meggondolatlanul, hogy ő nem igazán leveses.

Sunyi is, Cicó is, döbbsen néztek rá, nem fért a fejükbe, hogy ők most tényleg ilyen emberek köré kerültek. Ezeknek jó a gyárban is, a szalag mellett,

meg ezen a retkes tömegszálláson, leves nélkül. Ős-emberek. Reménytelen eset mind.

Cicókáék négy hónapig állták a sarat. Négy hónapig hősiezen, kitartóan bicikliztek ki a gyárnegyedbe. Rendíthetetlenül tartották magukat elveikhez, miszerint semmilyen körülmények között nem fizetnek tömegközlekedésért, ha van más megoldás.

A másik oldalon vezetni életveszélyes, és csak elmeháborodott lehet az, aki beül ebben az elátkozott országban bármilyen járműbe, hogy aztán a rossz oldalon száguldjon bele hatvan mérföld sebességgel a kénköves pokolba.

Ennél a pontnál kifejtették az angol mértékegységekről alkotott véleményüket is, ez szintén nagyon érdekes volt. Volt benne szó többek között ördög alkotta dolgokról, unokatestvérek közötti házasságról általában, és az agyműködésről is különböző népek tekintetében.

Négy hónapig bringáztak tehát esőben, szélben esőkabátba bugyolálva, és álltak vizesen, átvázva a szalag mellett, egész álló nap, hogy aztán hazafelé újra és újra tekerjenek a kétkerekűn. Fáradhatatlanul szótagolták szegényes angoltudásukat erőltetve a

vendégmunkás kollégáknak, akik bután, hunyorogva néztek rájuk, és egy kukkot sem értettek az egészből.

A többség nem beszélt angolul, de ők jól tudták, hogy ha elég érthetően szótagolnak, és kissé felemelik hangjukat, meg lehet azt érteni, csak koncentrálni kell hozzá.

Ugyanilyen állhatatosan hívogatták magyar közvetítőjüket, aki valószínűleg fülétől eltartott telefonkagylóval foglalta el magát valami mással irodájában, míg ők elkántálták heti mondókájukat.

Rendületlenül rohangásztak minden pénteken fel-alá, hogy valaki végre másik szállást intézzon nekik, azután minden este fáradtan, de sohasem lankadva indultak a fürdőbe kettesben, lavórokkal és vödörökkel a hónuk alatt.

Sunyi egyszer vacsoraidőben el is mesélte Nyusznak, hogyan is tisztálkodnak ők ketten, és mély felháborodásának adott hangot, hogy ezt kell átélniük. A fürdőben ugyanis mások is fürdenek, a mellékhelyiségről már nem is beszélve, és nincs már az a tisztítószert, ami segítene ezen. Ezért aztán, mint minden magára valamit is adó emberi lény ők vödörrel merik a vizet a kis lavórba, és abban fürdenek, mint nagyanyáink, nehogy összeszedjenek valamilyen angol kórságot, itt, a tüdővész őshazájában.

Köztudott, hogy a ködös Albion a baktériumok melegágya, szóval ők nem akarnak hozzáérni semmihez a fürdőben, amihez nem muszáj.

Egyikük tartotta hát a másik holmiját, míg az mosakodott, meg ugye, közreműködött a vízhordásnál. Oda is kézen fogva jártak, ahová a király is gyalog jár, sőt, jelen esetben az angol királynő.

A kis királyfi meg királynő együtt végezték sürgős, és kevésbé sürgős dolgaikat elhivatottan segítve egymást ebben is. Pontos leírást nem adtak erről, de sejtetni engedték, mi is történik odabent a legkisebb helyiségben.

Nyusza nem akarta elképzelni, ki kinek, miben segédkezik odabent, inkább a vacsorára terelte a szót.

Cicó a dicsőséges húslevesükhöz terített éppen, hát legyen, ha annak mennybemenetelét kell hallgatni, még mindig jobb a többi mondókánál.

Ám aznap valami rendhagyó dolog történt. Valami nem stimmelt a levessel. Már az illatára is gyanakodtak, miközben épp gyöngyözött a tűzhelyen. Nem olyan volt, mint általában.

Találgatni kezdtek, mi lehet vele. Szagolgatták, kevergették. Nagy sokára megkóstolták végre. Kín volt kívánni. Nyusza órákkal ezelőtt már mondta

nekik, hogy nagyon bűdös a leves, talán romlott lehet a hús, vagy valami, de csak óvatosan adagolta, tudván, hogy ez a lötyty az érzékeny pontja ezeknek.

De a kóstolás betalált végre. Mert nagy sokára kiderült, hogy az ízekkel is baj van.

Akkor szólalt meg az a nagydarab fickó a sarokban, aki minden este a szobájába menekült a vacsorájával Sunyiék elől. Csak annyi időt töltött velük, amennyit feltétlen muszáj volt, akkor sem bocsátkozott társalgásba. Az első néhány napban még gyanútlanul leállt velük diskurálni főzőcskézés közben, ezért aztán annyi épp kiderült róla, hogy hentes, és nem is szeret nagyon másról beszélni, mint a húsok különböző fajtáiról, elkészítési módokról, vagy, hogy hogyan kell szeletelni.

Mindenki felé fordult, a húsmesterhez, aki csak akkor szólal meg, ha mondanivalója van.

Foghegyről bökte oda, hogy a hús azért bűdös, mert kandisznó, amit az angolok nem herélnek ki, és ez aztán megérzik a hús ízén. Nem romlott az, egyék csak nyugodtan, ha van gusztusuk hozzá, bajuk nem lesz tőle, az egész biztos.

Aznap a leves a lefolyóban landolt. Cicóék éhesen feküdtek le, fájó szívvel, mélységes megdöbbenésben. A kínálást nem fogadták el, mert bacilusos lehet, meg egyáltalán. Nem jött álom a szemükre.

Ez hát az ígélet földje. Félcédulások országa, természetellenes szokásokkal, képtelen történetekkel, rémálmaikból előugró figurákkal.

Reggelig tervezték a szökést a szigetről. Ez volt a kegyelemdöfés. A húsleves, amittől megfosztották őket. Ahol már abban sem lehet bízni, onnan fel kell szedni a horgonyt.

Az Ígélet Földje... az Örökké termő Fa, amit már Misi Mókus is keresett... Létezik egyáltalán?

Számukra nem derült már ki. Csak az, hogy jobb a megszokott, langyos vízben ülve pancsolni, mint hánykolódni a nyílt tengeren arra várva, hogy majd csak arra téved egy kapitány, aki képes elkormányozni a hajójukat viharokon és vadregényes tájakon át az áhított földre, amit megálmodtak maguknak. Ők nem tudtak kormányozni, csak pancsolni, és húslevest főzni.

Eva G. Smith

Utolsó magányos út

Elindultam, de sehova sem akarok megérkezni. Az út az, ami valamelyest jókedvre derít. Szítáló köd vesz körül, csontomig hatoló hideggel.

A pályaudvaron, a tetőről beszivárgó eső, tócsákban gördül elém, áthatolhatatlan akadályként. Valahogy ki kellene kerülnöm. A kezem a nadrágom zsebében van, de nem tud átmelegedni. Hideg. Nem túrok a hajamba az ismerős mozdulattal. A homlokom nem akarja érezni, hogy a kezem jéghideg. Így is eléggé fázom.

A napfénynek nyoma sincs, az ég borús. Nem lehet látni, hol kellene most járnia a napnak az égbolton. Egy apró fénysugár sem tud át törni a vastag felhőtakarón és a sűrű ködön át. Ilyenkor nappal is este van.

A pályaudvar idegesítően hangos. Rengeteg az ember. Utálom őket! Mindegyik szembe jön velem. Nem tudok kitérni előlük. Úgyis elém jönnek! Nincs szabad út a menedékhely felé.

A vonatok oldalán esőtől saras koszfoltok. Az ablakokon nem lehet belátni, olyan, mint az agyam.

Viszolygok, de a vonaton legalább meleg van. El kell oda jutnom, minél hamarabb! Számomra, az most az egyetlen menedékhely. Iszonyúan hosszú az út odáig.

Rengeteg ember van a pályaudvaron. Mindegyik az ellenségem! Mert feltartanak! Nem tudják, hogy az óvóhelyre menekülök? Összeesküdtek ellenem?

Sietnem kell! Zsibbadt vagyok és fázom! Az agyam és az érzékszerveim, ideiglenes kómában vannak. Mégis, alattomos módon megpróbálnak még embertelenebb szintre lenyomni.

Menekülök a magányba. Hagyjanak békén! Ne álljanak elém! Egyedül akarok maradni! Egyedül a rossz gondolataimmal.

Néha jól esik, ha valaki szembe jön. Néha pedig, gyűlölködő tekintettel próbálom kerülni őket. Mindenhol ott vannak!

Ki kellene olyankor futni a világból. Néma és üres pályaudvart akarok! Azt akarom, hogy mindenki hagyjon békén! Nem hallom a rossz gondolataimat, nem tudok figyelni rájuk!

Jó lenne kikapcsolni az agyamat. Szeretném, de nem lehet. Azt hittem, nekem már nincsenek érzelmeim. Most bárcsak úgy lenne.

A gondolatok egymást kergetik, ugyanazt ismétlik állandóan. A lemez megakadt, pont ott, ahol a refrénnek kellene következnie. Vagy a refrén ismétlődik? Nem lép tovább a tű. Nem engedi, hogy más dolgok következzenek, nem jut el a lemez végére, és nem tudom meg, mi a dal vége.

Nincs mibe kapaszkodnom. Nincs segítség. Csak a gyötrő, ismétlődő, rossz gondolatok. Vészterhes percek, órák, napok.

Ilyenkor utálok azt, ami lett belőlem. Szenvedek saját magamtól. Szűkül a tér és az idő. Lassan múlik minden. Ha túl vagyok egy nehéz percen, jön a következő. Ismét hozza magával, azt, amitől szabadulni szeretnék: egy nyomasztó, gonosz útitárs. Egy ármánykodó potyautas, aki az én szép gondolataimat dézsmálja, zabálja. Azzal táplálja magát, és nem tudom kidobni a hajómból. Egy koldus, aki jön utánam alamizsnáért könyörögve, közben hátulról belém kapaszkodik, ráncigálja a kabátom sarkát azt követelve, hogy észrevegyem.

Megbüntetném, de nem tehetem. Leráznám, de nem tudom. Hagyom, hogy kövessen, talán megunja és elmarad mögöttem.

Lassú vagyok. Fáradt mozdulatokkal haladok előre. Távol vagyok mindentől. A rossz gondolatok börtönébe zártam magam.

Felpillantok a forgalmas pályaudvaron. Tudom, hogy nemsokára valaki nekem fog ütközni.

Szemeimmel menedéket keresek. Nincs! Mert, mire oda indulnék biztos, hogy valaki arra jön csak azért, hogy ne kapjak levegőt.

Nem akarok senkihez sem érni! Még véletlenül sem. Gyűlölném, ha elnézést kérne. Gyűlölném, ha hozzám szólna! Fuldokolni kezdenék, ha meg kelle-ne szólalnom.

Sötét lett minden. Tapogatózva haladok előre, lépésről-lépésre. Sehol egy fal, aminek neki ütközhetnék, sehol egy szakadék, amibe bele zuhanhatnék. Néma, sivár, fájó csend vesz körül.

Döntésképtelen vagyok. A körülvevő sötétség blokkolja érzékszerveimet. Nem tudom, hol vagyok, nem tudom, milyen nap van. Nem tudom, hova tartok. Nem tudom, miért nem állok meg? Talán a vé-

get nem érő küzdelem, az örökös harc? Az egyre több áldozatot követelő öngazolás, hogy még élek?

A lelkem halott! Én ítéltém halálra! Én vittem a vesztőhelyre! Most miért akarom feltámasztani? Hogy újra megölhessem? Hogy újra megölhessem!

Nem tudom, mit szeretnék. Jobb most ez a súlyos csend? Talán megérdemlem. Egy zsoldos katona vagyok, aki a csaták hevében elkallódott a seregétől. Akkor viszont harcban kellene elesnem! Nem pedig önmagam börtönében sínylődnöm, ahol nincs büntetés és nincs ítélethozatal, csak a siralomház. Ha katona vagyok, miért nem talállok vissza a csatamezőre? Miért nem hallom a halálsikolyokat?

Érzékszerveim is haldoklanak. Bolyongok tovább a sötétben. Minden tétova lépésnél belebotlom valamibe. Lehet, hogy halott katonák teste az. Akkor nagyon távol vagyok az otthonomtól.

A következő lépésnél mocsárba süllyedek. Büdös és fojtogat! Kapálózni kellene, de nem akarok. Vagy bírjam még? Bírnom kell még? Ennek soha nem lesz vége? Ez nem lehet az én sorsom! Öreg katona vagyok, de még katona vagyok! Végre pihenni szeretnék!

Nagyon sokat küzdöttem. Testem sebekkel van tele, amik soha nem gyógyulnak. Mély sebek ezek. Kötözöm őket, de a kötések mindig átáznak. Nincs vérem. Helyette sűrű, undorító bűzt árasztó váladék szivárog.

Véletlenek nincsenek. Abba kell hagynom a harcokat! Túl régóta nem voltam otthon! Már el is felejtettem, hol lakom. Túl régóta bolyongok a sötétben. Egyedül járom most ezt a végtelennek tűnő utat, és talán soha nem találom haza többé. Nem akarok még haza menni? Nem szenvedtem még eleget?

Gondolataim ijesztőek. Még jobban fázom tőlük. Hol tévedhettem el? Melyik harcban nem figyeltem? Most nagyon egyedül vagyok, és nem látok kiutat.

A pályaudvaron egyre nagyobb a tömeg. Mindenki szembe jön, és én iszonyúan szorongok.

Végre! Megvan a pillanatnyi menedékhely! Felszállok a vonatra. Fellélegzem, de még nincs vége. A többi utasnak nem mindegy, hogy éppen hol ül. Ide-oda járkálnak, közben az ajtókat csapkodják.

Egyre idegesebb vagyok. Indulni szeretnék végre, hogy ezek a zajok csituljanak és én kikapcsolhassak! Olyankor a tér és az idő kitágul. A látnivaló percről-

percre változik, miközben a belsőtér változatlan marad.

Azt kívánom: soha ne legyen vége az útnak! Most nem akarok megérkezni csak elindulni. Bárcsak fordítva lenne. Mi a baj velem?

A vonat elindul és én megkönnyebbülök. Végre! Most csitul a háttérzaj. Elnyomja a vonatzakatolás. Az agyamban is ez kellene. Kellene valami, ami elnyomná a rossz gondolatokat. Kellene egy hang, egy szó, vagy egy ismerős mozdulat.

Elértem végre a menedéket. Megkezdtem utazásomat egy olyan helyre, ami talán jobb kedvre derít. Éltem azon a vidéken, de már nem tartozom oda. Csak gyermekkori barátaim kötnek ahhoz a helyhez, és sok-sok rossz emlék.

A lelkemben vihar dúl. Össze kellene szednem magam!

A vonat indulása óta semmi nem változott. Totális káosz uralta elmémet. Akkor volt bennem a zűrzarvar, hogy már kezdtem azt hinni, becsavarodok. Soha az életben nem éreztem magam ilyen elveszettnek. Megoldást kellett találnom, hogy kizökkentsem magam ebből az ijesztő állapotból.

Rossz gondolataim betöltötték az egész elmémet. Nem hagytak nekem választást. Előjoggal rendelkeztek minden felett. Uralták azt, ami mindig is az én felügyeletem alatt állt. Nem volt egy biztos, megnyugtató pont, amibe kapaszkodhattam volna. Mindent kezdek elengedni, ami én voltam.

A rossz gondolatok betörték mindenhova! Felkukkantak minden zugot, ahova rejtettem valamit. Megtaláltak mindent, ami fontos volt nekem. Térdre kényszerítettek.

Ezekben a súlyos időkben nem harcos voltam, hanem egy áruló. Elárultam magam. Feltétel nélkül átadtam mindent azoknak, akikkel szemben a legnagyobb ellenállást tanúsítottam annyi éven át! Most már meg kell tudnom, mi az utazásom célja!

A vonat kíméletlenül folytatta útját. Emlékezni kezdtem. Szép dolgok után akartam kutatni. Nem hagyhattam, hogy a beteg agyam erről is lebeszéljen.

Kezem már átmelegedett, beletúrtam hajamba az ismerős mozdulattal: még mindig magam vagyok, nem pedig egy komplett idióta!

A dohányom után nyúltam. Sodrok egyet.

Az agyam össze volt rázva, a cigarettám elkészült. Kinéztem az ablakon. Már süttött a nap. Újra kék eget, és napfényt látok.

Valami megmozdult bennem. Sűrű, iszappá vált vérem elkezdett keringeni. Észrevettem az embereket.

Egy apa és kislánya. Egyszerűek voltak. Az öltözetük elárulta: nem élnek túl jó módon, de mindketten nagyon illemtudóak voltak.

A kislány levette a kabátot, majd leült apjával szemben.

A velük született alázat, a jól nevelt, illemtudó egyszerűségük: ez volt az, ami engem figyelemre méltatott, és kizökkentett végre a szakadék szélén táncoló öntudatomból.

Édesapja szeme folyamatosan ott volt kislányán. Nem vette le róla a tekintetét. Az a tekintet tele volt szeretettel. Áradt belőle a gondoskodás és a megértő bizalom, és közben mosolygott. Elővette a szatyrot, és élelmet keresett a kislánynak.

Az apuka megpróbálta mindezt a lehető legcsendesebben, nehogy valakit meg zavarjon a papírzacskó zörgésével. Később már ismét örömmel nézte, amint a gyermek az ennivalót majszolja. Az apukán lát-

szódott a törődés, az aggodalom és a megértés. Kezével félrefésülte a haját.

Nagyon rég nem láttam ilyet. Nagyon jó volt látni ezt a két embert. Nem sokkal azelőtt, a helyükön két bűdös gyökér ücsörgött, akiket legszívesebben ledobtam volna a vonatról.

Párhuzamot próbáltam vonni köztük és a felgyorsult, de agyilag lelassított emberek közt. Elgondolkoztam az ellentéteken.

A kislány eszegetett. Rám tört egy megnyugtató érzés. Gondolataim rendeződni látszottak.

– Nézd, őzikék! – szólalt meg az apa.

– De aranyosak! – ámuldozott a kislány, és az ablakhoz dugta az orrát.

Kinéztem az ablakon. Az én oldalamon egy árva őz sem volt, csak iszonyú nagy tócsákban álló víz, sár, beborult ég, és kopár, fekete földek.

Láttam néhány fát is, de a lombjuk régen lehullott már. Megkopaszodva ácsorogtak a semmi közepén az ég felé nyújtózkodva. Mintha el akarnák hajtani a felhőket a napsütés reményében, hogy ismét visszanyerhessék zöldellő lombkoronáikat.

Nekem, a vonatnak ezen az oldalán nem jutott őz, amit megnézhettem volna. Az őzikék látványát ki kell érdemelni! Nem jönnek elő akárkinek!

A kislány és az apuka már nem voltak ott. Leszálltak valahol, és én észre sem vettem. Felkászálódok az ülésből, a kalauzcsaj szélesen mosolyog.

A vonatajtót kicsapom. Lassít a vonat és az állomást figyelem. Üres. Ez már egy másik állomás, egy másik világ. Irány a büfé!

Az állomás itt is hideg. Szemerkél az eső, fel tudnék robbanni. A bőrkabátom hűvös gallérja a nyakamhoz ér. Kiráz a hideg. Nem szabad egyedül maradnom.

Máskor nagyon szeretek élni. Szeretem megélni a pillanatokat, de a rossz kedvem, ezt most nem engedi.

A talponállóhoz érek. A büfécsaj, éltes kora ellenére talpig bunkó, de legalább reagál valamit, amikor meglát.

Kérdőre vonom a felhozatalt illetően. Az alkalmazottak megszokottan unott és gépies módján válaszol.

Körbe pillantok az állomáson. Sakkban vagyok, de nem húzom fel magam. Döntést hozok és rendelek. Fizetek. A jattot nem érdemli meg.

Arrébb vonszolom magam, és elgondolkozom az ellentéteken. Csavarok egy cigit, közben zsonglőr-ködöm a tárgyakkal, és játszadozom a gondolattal, hogy vissza kell változnom.

De nem ma! Még nem merek önmagam lenni! Mert még nem tudom, ki vagyok valójában.

Sid Clever

Happy End

Dühösen csukta be a könyvet. Átfutott az agyán, hogy falhoz vágja, de végül is uralkodott magán, és beérte annyival, hogy félredobta. Megvetéssel nézett utána. Feldúlta az a történet. Eszébe jutott, amikor nyolc éves kislányként tényleg földhöz csapott egy könyvet, egy hasonló sztori miatt.

Amúgy, arról a bizonyos leányzóról volt szó, arról a kis sellőről, aki úgy szerette azt a srácot, az meg közben elvett valaki mást. Fel sem tűnt neki, mi zajlik körülötte. Még az se jött le neki, ki mentette meg az életét. Mekkora vakegér!

Ez már egy másik sztori, de az ilyen figurák idegesítik fel azóta is leginkább. A jó fiú, aki nem lát az orránál tovább. Szörnyű a vakságot kívülről nézni!

Az embert először elfogja a tehetetlenség, azután szétárad ereiben a méreg. Most is kiabálni tudna. De nem teszi. Nem vágja falhoz a könyvet, nem üvölt, hiszen, mint civilizált lény, megtanulta, hogy ilyen nem teszünk. Bár a felső szomszéd megérdemelne

egy kiadós óbégatást a mindennapos hajnalig tartó zörgésért cserébe, de hát élnek itt mások is, akik meg szép csendben teszik a dolgukat a környező lakásokban.

Azért most mégis elgondolkodott, hogy ordít egy kiadósat. Csak a rend kedvéért. Miért is ne?

A pszichológus is azt mondta, engedje csak ki a gőzt. Néha csapjon földhöz egy-egy tányért, bögrét, vagy üvöltsön, ahogy a torkán kifér. Nem kell mindig mindent benntartani, az élet nem légzőgyakorlat. Csak felgyülemlik, aztán jól belebetegszik az ember.

A düh különben is ugyanúgy része az életnek, mint az öröm. Ugyanúgy ki is lehet mutatni. Ez jól hangzik, de azért tegyük a kezünket a szívünkre; ki az, aki manapság plafonig ugrándozik örömében, netán táncra perdül, vagy hangosan kacagva kurjongat, csak mert épp világi jókedve támadt.

Megtanultuk kezelni az örömünket éppúgy, akár az indulatainkat. Nem illik kiengedni a gőzt. Hát nem sikítózott most sem. Csak érezte, ahogy lüktet a szíve odabenn. Sóhajtott helyette néhányat. Jó mélyen. Nem nagyon használt.

Az élet tényleg nem légzőgyakorlat. Pedig milyen jó lenne! Mindig annyit kilélegezni mindenből,

amennyit belélegzünk. és olyan szép nyugodt ritmusban. Ehelyett fulladozunk, levegő után kapkodunk, vagy épp fújtatunk, lihegünk, mint egy versenyló, hogy azután egyszer csak egyáltalán ne vegyünk levegőt többé.

Mindig dühítette, ha hiányzott a boldog végkifejlet. A megkönnyebbülés. A felszakadt sóhaj.

Legalább a könyvek szólhatnának arról, hogy a valódi emberek is megtalálják, amit keresnek. De nem. A valódi hősök soha. Mintha lehetetlen lenne, vagy mi.

Nyolc évesen, még olyan biztosan tudta, hogy minden boldog véget ér, mint azt, hogy reggel felkel a nap, este pedig lemegy. Míg elő nem került Andersen úr a keserves, nyomorúságos meséivel, és rá nem cáfolt minderre.

Az első felismerés után kislánként egész nap az asztal alatt kuporgott ölében a könyvvel. Hiába szurkolt és reménykedett. Rémes egy nap volt. Megszerette a főhősöket, de azok sorra haltak a lapokon.

Végül jött ez a sellő-történet, de azt már tényleg nem lehetett gyerekfejjel elviselni. Micsoda baromság az, hogy ez a valaki végigszenvedi az egész me-

sét, miközben az egészből senki nem vesz észre semmit!

Hát tényleg senkit sem érdekel? És eltűnik a színről úgy, hogy nem szerették, mikor ott állt előtte az öröklét. Ami ugye, még jó hosszú idő lett volna, talán elég ahhoz, hogy végül mégiscsak jól alakuljanak a dolgai.

Kiakasztotta az a mese. És akkor még oda merte vágni a könyvet. Simán. És sírt is. Krokodilkönyvekkel.

Hová lett az a kislány? Hová? Aki fellázadt, és kikérte magának, ha a szereplők boldogtalanok.

Mikor lett az természetes, hogy nincsen hepiend, hogy véget ér az élet időnap előtt, hogy boldogtalan gyerekek boldogtalan felnőttekké alakulnak át?

Ez igazságtalanság! Azt meg nem lehet! Miért nem reklamál emiatt senki, miért hallgatnak az emberek? Miért nézik mások szenvedését rezzenéstelen arccal, vagy ami még rosszabb, miért nem veszik észre, ha valaki nyomorult? Hogyan lehet elfogadni azt, hogy nincs mindig boldog vég, beteljesülés és célba érés? Nem, ezt ő nem veszi be, ezt neki nem nyomják le a torkán!

Valahol léteznie kell a célnak, ahová tartunk, valakinek várnia kell, ha itt nem, hát odaát... különben nincs értelme.

Igen. Mindenkinek jár egy hepiend. Ha itt nem, hát valahol máshol. Az a hely igenis létezik!

Eva G. Smith

Az elegáns karóra

Édesapám szerény, jóhiszemű ember a mai napig. Dolgos keze munkáját dicséri a patinás ház és a nagy kert is, ahol felcseperedtünk.

Fivéremmel nagyon sokat játszottunk a végtelennek tűnő kertben, majd vártuk, hogy édesanyánk vacsorázni hívjon minket.

A közös étkezés a mi családukban szent, és meghitt szertartás volt. Édesapám olyankor mindig elmondta az asztali áldást, és édesanyánk szedett ételt mindenkinek. Apánk soha nem ült le az asztalhoz kedvenc karórája nélkül, amit anyánktól kapott. Nagy becsben tartotta. Elegáns óra volt ugyan, de az igazi érték a hátlapjába volt vésve:

***„Szerető feleségedtől,
az első találkozásunk emlékére!”***

Amikor nem viselte az órát, akkor az íróasztala fiókjában tartotta, egy kicsi, aranyozott dobozban. Mi nem léphettünk a dolgozószobába. Ki lettünk

tiltva, mert fivérem kedvenc nyula beszaladt oda, és alaposan bepiszkított.

Szép évek voltak, de a gyermekkorunk hamar véget ért. Engem távolabb sodort az élet, bátyám ott-hon maradt a szüleinkkel.

A hippy-korszak befolyására, eltökélt szándéka lett, hogy író lesz vagy bárzongorista. Ennek értelmiségi szüleink egyáltalán nem örültek. Fivéremet annyira magával ragadta ez a pacifista életmód, hogy semmiből nem volt hajlandó kivenni a részét. Nem akart csinálni semmit. Csak a léhaság, a szórákozás, és az italozás töltötte ki minden idejét.

Az üzenetek akkoriban, nehezebben terjedtek a nagyvilágban, mint mostanság. Ritkán kaptam híreket itthonról. A hírek rosszak voltak, és arra késztettek, hogy hazajöjjek. Édesanyánk elhunyt. Itt hagyott minket örökre, és ezzel minden megváltozott.

Elmaradtak a közös étkezések. Apánk alig jött ki a dolgozószobából. Nem vette fel a karórát, és nem mondott asztali áldást. Édesapánk megroppant, és a lelke lassan haldoklani kezdett.

Fivérem általában a teraszon ült félrészeg állapotban, és puskával lövöldözte a saját nyulait. Mellette

üres üvegek, cigarettacsikkek heverték szétszórva a földön.

Eljött a vacsora ideje, de senki nem szólított minket asztalhoz. Elindultam a dolgozószoba felé. Oda, ahova eddig nem mehettünk be.

Az ajtó nyitva volt, most beléptem. Sokkal kisebb volt, mint gyerekkori emlékeimben. Az ablakból láttam apánkat, amint ült a padon, és az égboltot kémlelte. Mintha azt remélné, hogy majd viszontláthatja anyánkat akkor, amikor eljön az ideje.

Az íróasztalhoz mentem, kihúztam a fiókot. Felnyitottam azt a kicsi, aranyozott dobozt, és beletettem egy órát. Egy karórát, amit a városi zálogház kirakatában láttam meg. Azt az órát, ami annyira elegáns volt és a hátlapjára ez volt gravírozva:

***„Szerető feleségedtől,
az első találkozásunk emlékére!”***

Kórházi látogatás

Apám elmondta, melyik kórteremben van. Nem kell keresnem a folyosón az ajtót, mert már hallom a hangját. Keresetlen és cifra jelzőkkel illeti az ebédet, elég jól hallhatóan.

Ebédidő van, ételosztás. Az ajtó elé tolt szállítóeszköz dugig van tálcákkal, azokon lefedett tányérok. Csörömpölnek az evőeszközök. Kiráz tőlük a hideg.

Belépek a kórterembe. Faterom éppen a tálca fölé hajolva szaglássza az ételt, majd fitymálóan folytatja:

– Olyan ez, amit a hajléktalanoknak kellene osztogatni!

– Ne válogass, ingyen van! – szólok barátságosan.

– Szia, kisfiam! De jó, hogy megjöttél? Hoztál valami rendes zabálnivalót?

– Miért, itt nem adnak eleget?

– Dehogynem, csak szart!

– Mondtam már: Ne válogass, egyél! Szép és erős leszel tőle. Hamarabb hazaengednek.

– Ettől? Ezt a moslékot a kutyámnak sem adnám oda!

Megnézem közelebbről a tányér tartalmát. Zacskós levesekből hígított folyadék. Felismerem, ez a leves. Úszkál benne néhány zöldségdarab és még kevesebb húscafat, attól is kevesebb tésztával. A második fogást egyszerűbb beazonosítani: Natúr hússzelet, körülötte főtt krumpli. Együtt áznak, félig elmerülve a színtelen gyümölcsszószban.

Biztatóan nézek apámra:

– Nem néz ez ki olyan rosszul...

– Kell a francnak!

A többi beteget a szobában nem érdekli az étel eredete, sem az állaga. Az egyikük az ágy szélén ülve eszi az ebédjét, mélyen a tányérba nézve.

A másik szobatárs az asztalnál ül, és a levest szürcsöli. Apám a tálcára mutat.

– Tessék, egye meg ezt is. Nekem ez nem kell! Jó étvágyat!

Az asztalnál ülő szobatárs bólogat, hogy tudomásul vette, és mormol valami köszönetfélét, feláll, odaviszi a tálcat az ágyon ülőhöz, megkínálja őt is.

Ebben a rohanó világban, egy kórházban, mennyire lehet elhagyatott egy ember? Milyen kifogás kell hozzá, hogy ezek a „szobatársak” /és nem csak ők/, ilyen magányban étkezzenek?

Elég egy pillantás az éjjeli szekrényükre. Nincsen rajta üdítő üveg, se kenyér, se zsömlé, nincsenek kekszek, csokik, gyümölcsök. Semmi „hazai”, még kevesebb látogató.

Szemeikből tükröződik a magány és a megértés: „Jól van, na! Nem tudott eljönni, mert dolgoznia kell. Azt ígérte, a hétvégén majd beszalad, és hoz valami apróságot.”

– Mi újság van, fater? Hogy vagy? – faggatom az öregemet, látogatók módjára.

– Semmi! Meg fogok döglenni.

– Hagyd ezt a szarságot! Ezt hajtogatod negyven éve. Amúgy meg, ja, hoztam kaját.

Suttogva fojtatja:

– Nem viccelek! Nézd meg azt a vén faszit a másik ágyon. Olyan műanyag ízébe pisál, meg az ágyban szarik. Aki ilyen korban kórházba kerül, annak már annyi, tudod, kisfiam?

Faterom elmúlt nyolcvan éves. Legutóbb akkor került kórházba, amikor kétoldali tüdőgyulladás

volt. Télvíz idején, egy szál pólóban, nadrágban, papucsban lopózott le a sarokra a postás elé, nehogy az élettársa vegye fel előbb a nyugdíját.

/Ha a nő jutott előbb a pénzhez, akkor csak annyi illetmény kapott volna tőle a hónapban, ami nem futja rendszeres kocsmázásra a piaci bevásárlások után. És, abban a haveri társaságban elég ciki dolog, még ilyen korban is./

Érdekes párhuzam... Apám, annak idején, postai kézbesítőként, önhatalmúlag döntött bizonyos nyugdíjak sorsa felől. Javára szolgáljon, csak azokat a pénzeket vette fel a mi családunk részére, melyekről biztos tudta, hogy akinek eredetileg utalták, az már helyileg elköltözött máshová, vagy éppen a túlvilágra.

Ezek után a fizetés kiegészítéssel a zsebében, megállt a hentesnél, és az odarendelt taxi csomagtartóját megpakoltatta mindenféle ennivalóval.

Bátyám emlékei szerint, abban az évben hahotázva fogyasztottuk el a karácsonyi vacsorát a családi asztalnál. Mindenki hurkát evett, még én is, pedig nem voltam öt hónapos sem.

Aztán eljöttek a faterért a rendőrök, és magukkal vonszolták a véres havon.

Önfeláldozó, rendes apa. Mindent elkövetett, hogy el tudjon tartani minket édesanyánkkal, és ne szenvedjünk hiányt semmiben.

A Magyar Posta és a Rendőrség nem így gondolta. Szerintük ez sikkasztás volt, és fateromat egy rövid időre kivonatták a forgalomból.

– Te kijársz a budira? Akkor minden rendben van!

– Még szép! Ott szoktam cigizni. Sört, hoztál? Az orvosok azt mondták, nem ihatok, és ne is cigizzek.

– Pontosan abba fogsz belehalni, ha ezeket megvonod magadtól! Ne hallgass rájuk! Egészséges életről papolnak, az a dolguk. Hoztam neked sört is, meg dohányt is.

– Legközelebb, ha jöttök, te, vagy a bátyád, akkor hozzatok nekem egy jegyzőt, meg egy papot is. Végrendelkezni akarok, mert nekem már nem sok van hátra.

– Akkor most már elmondhatnád, hogy hová ástad el a sok lóvét, amit fogorvosként kerestél.

A szomszédos ágyon fekvő szobatársak nem hallgatóznak. Nehéz nem hallani a társalgásunkat, mégis úgy tesznek, mintha ott sem lennének. Egyikük a plafont bámulja, a másik meg az újság mögé bújva követi a fejleményeket.

Faterom legyint:

– Á, kisfiam, nem volt az olyan sok!

Édesapám még nagyon régen talált a kocsmában egy állatorvosi táskát, ami semmiben nem különbözött a többi orvosi táskától. Egy percig sem habozott, azonnal kitüntette magát a fogorvosi titulussal.

A búfelejtőben /és még véletlenül sem abban, amelyekben a táskát találta/ költettek a legjobb üzletek. Szintén csak jóhiszemű, jámbor, ámde foghíjas alkalmi ismerőseitől előlegeket vett fel fogpótlásra és protézisekre. Az árak nagyon barátiak voltak, mivel a fateromnak fogalma nem volt róla, mi-mennyit kóstál egy fogorvosi rendelőben. Neki elég volt anynyi, amennyit felkínáltak a „megrendelők”.

Később azonban az egyik protézis várományos beazonosította apámat.

Való igaz: előző nap még szemet lapátolt egy teherautóra, mivel hogy a helyi Tüzép-telepen dolgozott, mint szenesember. Egy frissen szabadult, jó útra tért bűnöző, aki próbált becsületes úton megélni. Hirtelesen egyetemi végzettség ide, orvosi diploma oda... csalásért ismét hűvösre tették.

– Kisfiam, vannak itt neked való ápolónők is. Én is meg szoktam nézni őket. Haza kellene vinni egyet. Fiatalok és bögyösek!

A férfiak közismert, egyezményes mozdulatával demonstrálja az előbb említett női testrész méretét, és pont akkor nyit be egy ápolónő.

Apám azonnal abbahagyja a női idomok levegőben való körberajzolását, de a szemeiben olvasok: Róla beszéltem.

Faterom nem túlzott a nő méreteit illetően. De azt hogy „fiatal” azt valószínűleg a saját korához viszonyítva értelmezte.

Az ápolónő kiviszi a tálcát és az üres tányérokat. Visszalép és megkérdezi, hozzátartozó vagyok-e?

Apám büszkén rávágja:

– Ő az én kisfiam!

– Akkor megtenné nekem, hogy beszél az édesapjával? – fordul hozzám a telt idomú ápolónő, aki inkább hasonlít egy konyhás nénire.

– Miről? – és értetlenül állok a kérdés előtt.

– Arról, hogy az édesapja nem tud viselkedni!

– Mi a baj vele? – kérdezek vissza.

– Állandóan hangoskodik. Szidja az ennivalót, mert neki semmi sem elég jó!

– Főzzenek neki pacalt vagy birka pörköltet, akkor

csendben lesz. Kapjon néhány sört is ebéd után, attól meg jobban alszik!

Az ápolónő megsértődve veszi tudomásul, hogy teljesen felesleges volt nekem panaszkodnia. Ezek után már biztos benne, hogy az alma nem esett messze a fájától. Tehát: nem fogom az apámat ágyba parancsolni, és nem fogom rendre inteni.

Miért is tenném? Ő sem szólt rám soha, semmiért.

Édesapám és az előbb még panaszkodó ápolónő beszélgetni kezdenek. Mi a fene? Nem is zavarok tovább!

Az órákra pillantok: ideje indulni. Mennem kell vissza a fővárosba. Előtte még eszem valamelyik étteremben egy pacalt, és iszom egy-két sört. Veszek néhányat a vonatra is.

Elköszönök az öregemtől, a szobatársainak és neki is jobbulást kívánok.

Valamelyik nap úgyis megint benézek. Ismét az órákra pillantok, közben mosolygok.

Ez az óra régen a fateré volt. És hogyan került hozzám? Az már megint egy újabb történet...

Sid Clever

A város

Volt már olyan az életedben, hogy úgy nézel egy régi, jól ismert helyre, mintha először látnád? Hogy olyan jól ismertél egy várost, hogy csukott szemmel is odataláltál volna benne bárhová?

Ott születél, ott nőttél fel, ott koptattad az iskola-padot, és ott csavarogtál a barátaiddal sulis után. Pontosan tudod mindegyikükről, hogy melyik utcában laknak, és azt is, hogy merre járnak haza, ki, mikor megy németórára vagy szolfézsra, és mikor ér rá veled lógni.

Fel tudod sorolni, hogy merre dolgoznak a szüleik, és melyik suliba jár a tesójuk, hogy a házuk előtt a felhajtón milyen kocsik állnak. Azt is, hogy mi van a kalaptartón.

Elutazol évekre, fel sem tűnik, hogy egyre ritkábban jársz haza. Először hiányzik. Aztán megszokod. Felnőtt vagy, akinek dolga van, aki már máshol él. Így megy ez, nem is furcsállod, körülöttesz mindenki megy a dolgára, éli az életét. Az újat, egy másik vá-

rosban. Ahogy a többiek. Ahogy kell. Néha arra gondolsz, nincs is már kihez hazamenned. Már nem a te városod. Mit keresnél akkor benne?

És akkor, hirtelen mégis oda kell utaznod valamiért. Történik valami, és neked dolgod van ott. Újra ott vagy, ugyanazokon az utcákon. És nem érted. Minden pontosan ugyanott van, de valami nem stimmel. Elintézed a dolgod, és ha már ott vagy, szétnézel kicsit.

A telefonfülke eltűnt, a helyén valami kajaárus van, és cukrászda a bútorbolt helyén. Új háztömböt látsz a régi parkoló helyett, és megváltozott a forgalmi rend. Hoppá, figyelni kell, mert már rutinból kanyarogsz, ahogy rég. A sulid ablakai... Igen, az volt az a terem. Megvannak még azok a padok az udvaron? Milyen érdekes, az épület egyik szárnyát teljesen átépítették, de a kilincs, amit évekig nyomkodtál, ugyanaz.

Mégis még néhány kört, nem mehetsz el csak úgy, mintha mi sem történt volna. A szíved szorít, és nem érted, mi történik. Hiszen majdnem minden ugyanolyan, ami fontos, még mindig áll, a város még mindig ugyanaz a város.

Minden változik, ez normális. Amikor benne éltél, akkor is változott.

Akkor meg miért olyan szomorú ez az egész? Megállsz néhány percre, és veszel pár mély lélegzetet. Eszedbe jut még néhány hely, amiket régen láttál, jó lenne megnézni.

Kanyarogsz, és akkor rájössz: a házak ugyanott állnak, de a barátaid már nem laknak ott. Már nem jönnek szembe veled, és a suliból is idegen arcok áramlanak kifelé.

És eszedbe jut Ő. Vajon elment innen? Igen, biztosan el, hiszen legalább húsz éve nem hallottál felőle. Hány éve is érettségiztél? Jesszus! Akkor több mint húsz...

Őrült vágy fog el, hogy még egyszer láthasd a régi arcokat. Csak egyszer! Talán ha teszel még egy kört, jobb érzéssel indulsz haza. De minden lépéssel rosszabb, semmi nem segít.

Arra gondolsz, milyen hülyeség; a barátaiddal tartod a kapcsolatot így is, csak már máshol élnek.

Micsoda baromság, hogy mégis hiányoznak innen, *ebből* a városból. És azok a családok... Hát, hiszen pontosan tudod, hogy kik váltak el, hogy ki nem él már, és ki hová költözött. De most, hogy itt állsz, most igazán fáj. Mert mindig csak a jelen van, a múlt már nem létezik. És nem szakíthatsz ki magadnak egy darabkát. Az szabályellenes. Neked is

sodródnod kell az idővel, és nem nézhetsz vissza, mert a te embereid már nincsenek ott. Csak benned él már az egész.

Ha behunyod a szemed, láthatod, de kinyitni fáj. Csak állsz a város közepén, és tisztul a kép, miért is kellett neked idejönnöd. Hogy megértsd végre, mi számított, és mi nem. Ami számított, most azt keresed. Aki számított, az most hiányzik. Magad is meglepődsz. Milyen mellbevágó, hogy éppen Ő hiányzik így.

Hát ennyire nem számítottak azok a nagy dolgok és ennyire fontosak voltak azok a semmiségek? Ha hangosan ki kéne mondani, mit hiányolsz úgy, hát röhögnének rajtad. Mármint a normális emberek, akik most ott rohangálnak körülötted. Akik mind a helyükön vannak a saját városukban. Itt, vagy éppen máshol, tök mindegy, de a helyükön. Mennek a dolgukra mind.

Csak te állsz ott, a múltba csöppenve, tök egyedül. És rád szakad a magány, mert nincs ember, aki most megértene téged. Aki most egyszerre csak úgy hiányzik, már nem is emlékszik rád, és ami történt, már csak neked számít.

Hát persze, mert már akkor is csak neked volt fontos. Nem is történt semmi. Csak benned, a lelkedben. És akkor már annyira fáj a szíved, és annyira szorít a torkod, hogy mehetnéked támad. Elmenni innen valahová, ahol nincs ez a mellbevágó hiányérzet, és nem kell látnod a múltad minden apró részletét. El, el ebből a városból!

De nem. Most már mindegy. Már megidézted. Újra él. Újra küzdhetsz a démonaiddal, pedig olyan szorgalmasan zártad rájuk az újabbnál újabb ajtókat az elmúlt években. Hát tényleg igaz.

Csak az számít, amit nem tettél meg. Mert az, egész életedben kísértetni fog.

Eva G. Smith

Karatebajnok II.

Nem szoktam az írásaimból sorozatot kreálni, de most kivételt teszek.

Ezek a pesti népek – címmel megjelent novelláskötetemben szereplő „Karatebajnok” merőben más.

Az is karate, csak másképpen. De ez a karate... ez tényleg karate! A féllábú, zöld öves karatés valóban létezik! Alkalmam nyílt rá, hogy a társaságában egy kellemes délutánt tölthessek el.

Találkozónk a /helyi kulturális élet fellegvárának számító/ könyvtár kerthelyiségében jött létre.

A karatés fickó – akit egyéb okokból nem nevezek meg –, helyi kemény csávó volt, igazságosztó, és mellékállásban kidobó emberként is tevékenykedett egy letűnt kor éjszakai életében.

Elhanyagolható korkülönbség van köztünk. Történetünk jelentősebben nem kapcsolódik össze: szomszédok voltunk a kertvárosban. Abban a kertvárosban, amit mások tanyavilágnak titulálnak.

Való igaz: előzőleg én is így neveztem, de próbálok haladni a korrall, és választékosan fejezem ki magam, tehát nem tanyázom a kertvárost, és nem parasztozom le a kertváros lakóit. Én is onnan származom, csak egy összeesküvés miatt átköltöztettek az ország távolabbi csücskébe, egy másik családhoz.

A karatésnak ehhez nem sok köze van, csak annyi, hogy akkoriban szomszédok voltunk, apró gyerekek.

A szomszédság fogalma térképünk bizonyos területein más jelentőséggel bír. Az ottani szomszédok kicsit szellősebben laknak, nem pedig egymás segében, mint ahogyan a térképünk zsúfoltabb pontja-in.

Manapság megkönnyíti az emberi kapcsolatok ápolását az a műanyag kütyü is, amin lehet a személyes kontaktust mellőzve, hangok útján tájékozódni a keresett fél, merre- és hogyanléte felől.

A mai /szókincs és kommunikáció-szegény/ világban elég egy-két Like, hogy tudassuk valakivel: „Köszí, megvok!” És már - a hosszas pötyögést elkerülendő -, hangulatkifejező, kerek, sárga arcocskákat is lehet mellékelni az amúgy is a végletekig leegyszerűsített közölnivalónkat pótolandó.

Régebben ez nem így volt. Ha valaki szomszédolni akart, akkor bizony bringáznia kellett, nem keveset. Nem voltak telefonok, nem tudta lerendezni a dolgokat egyetlen üzenettel.

Azokon a kertvárosi területeken a hagyományok és a legendák még élnek, ezekkel együtt a házak is állnak. /Talán még az is, ahol egy kis ideig nevelkedni volt szerencsém./

Azt a kertvárosi részt valamiért nem akarják felszámolni. Nem terveznek a helyére autópályát, lakóparkot, bevásárló központot sem.

A féllábú, zöld öves karatés még mindig arrafelé lakik. Az élet ugyan kerekesszékekbe kényszerítette, mégsem vesz róla tudomást. A helyzete annyiban változott, hogy nem lábbal teker, hanem kézzel. Sűrűn „behajt” a városba, ha be akarja váltani a sportfogadáson kötött nyereményeit, mely kettő az egyben, akár még a kultúrszomját is olthatja.

A megalkuvás, az önsajnálát, számára ismeretlen fogalom. De ugyanakkor a szánalmat is mellőzi, és tette ezt régebben is, a fénykorában. „Nem volt kecmec, akit mögcsapott az mingyá’ röpút, vagy egybű’ mögtérgyelt!”

És még most sem érdemes szarakodni vele! Foglalkozásából kifolyólag, szelektíven kezelte az éjszaka szemeteit. Ha „affér” volt, azonnal közbelépett, és nem maradt utána más, csak felszakadt ajkak, törött állkapcsok, és monoklik, de azonnal rend is lett. Tette a dolgát, hiszen ez volt a szakmája.

Mint minden hős, ő is megcsömörlött a sok jó cselekedettől. Méltatlanul mellőzni kezdték, ezért hosszú évekre kivonta magát a közszereplésekből. Elvonult a világtól egy bentlakásos intézetbe, ahol volt ideje elmélkedni, lelkigyakorlatokat tartani, és ott találkozott édesapámmal is, akivel annak idején szomszédok voltak.

Apám szintén azért volt ott bent, mert beleunt a hétköznapi, unalmas sémákba és közhelyekbe. Ők ketten barátságot kötöttek, és évekre tellett, míg felkészültek rá, hogy újfent a társadalom hasznos tagjaivá válhassanak.

Évekkel később mindketten búcsút intettek az intézetnek, és hazatértek. Folytatni szerették volna ott, ahol azelőtt abbahagyták.

Az újrakezdés azonban nem volt könnyű, a karatésnak pláne nem. Éppen az otthonába, a kertvárosba tartott, amikor egy autó az országúton elgázolta.

Nem nagy ügy, kemény volt, mint az acél, nem lett nagy baja. De a későbbiek folyamán a baleset miatt, a lábcsontjában kialakult valamilyen fertőzés, amit akkoriban az orvostudomány nem tudott még kezelni, ezért amputálni kellett.

Az éjszakai életbe már nem térhetett vissza. Megszűnt hősnek lenni. Nem is hivatkozik rá, nem is akar megélni belőle. Nem kér könyöradományokat. Hiába rokkant meg, van tartása.

Nekem is volt közöm a karatéhoz, surmó koromban próbálkoztam azzal a küzdősporttal. Nagyon büszke voltam. Már láttam magam röpködni a levegőben, miközben minden útba eső fejet lerugdosok. Filmekben egyelőre még nem óhajtottam szerepelni, az is elég, ha csak rettegik a nevemet!

Tornanadrágban jelentem meg életem első karate edzésén, mely egyben az utolsó is volt. A teremben addigra már mindenki aprította egymást teljes gőzzel. Valamilyen versenyre készültek másnapra.

Az edző engem is hadrendbe állított. Aki velem szemben állt, azon már volt fehér pizsama, sárga öv,

és két fejjel magasabb is volt nálam. Tornagatyában és atlétában voltam, a totálisan amatőrök szintjén, de telve hivatástudattal. Feldobtam a kezeimet pont úgy, ahogy a Kung-fu filmekben láttam, és vártam a támadást.

Az edző idegen nyelvű kifejezéseket használt, amit csak a fehér ruhás, sárga öves ellenfelem értett. Bólintott a mesterének, azután teljes erőből nekem szaladt, közben gyorsan még le is osztott egy-két saltert. Ordítózott is a mutatványához.

Második körben, egy lábon ugrálva közelített felém, a másikkal a levegőbe rugdosott. Az ordítózás akkor sem maradt el, és a pofonok sem. Néhányszor még a földhöz csapott engem, azután fejre állított, feltörölte velem a parkettát, és addigra már az orrom is vérzett.

Az edző magasztos tekintettel pásztázta a csatateret, büszkén nézett a harcosaira. Olyasmit érezhetett, amit én, amikor beléptem az edzőterembe tornagatyában.

A vérengzés végeztével az edző megkérdezte tőlem, tetszik-e még a karate?

Inkább nem írom le, mit gondoltam róla, a pályolagott utánpótlásáról, és az egész rohadt versenyszel-

lemről. Még véletlenül sem mertem volna feltételezni, hogy töltelék leszek, egy próbababa, az aznapi karatés szeánszon. Én úgy képzeltem el, hogy alapjaitól vesszük a karatét, kezdve azokkal a látványos rúgásokkal.

Az én életemben nem kapott akkora helyet a karate. Nem lett belőlem olyan kemény csávó, akitől mindenki összeszarná magát ijedtében. Én csak babapiskóta vagyok! A féllábú, kerekesszékes karatés a hatvanötös szeget még most is az ujjaival hajtja meg, folyamatosan edz, ezrével nyomja a fekvőtámaszokat. Öklei veszedelmesek, a bütykei vészjóslóan tudnak ropogni. Karjaiban iszonyatos erő lakozik, a tekintetéből mégis az értelem sugárzik, nem pedig az agresszió. A balesete idején zöld öves karatés volt.

Az én szememben legendává vált. Mesél nekem történeteket, én pedig tisztelettel végighallgatom.

Egy újabb sorssal ismerkedhettem meg. Ezek a sorsok pedig magukért beszélnek. A történetek terjednek tovább azoktól, akik részesei voltak, de azoktól is, akik még hisznek bennük, mint például én.

Ezek a történetek mind-mind egy letűnt világban estek meg, aminek nem lehettem részese.

A pusztaszéli csárda mellékhelyiségének ajtaján lengedező, vasvillával felszúrt ember, akinek már nem kellett volna az utolsó kisfröccsöt kikérni.

„Történet” lett a kútba dobott boszorkány is, akinek még utoljára sikerült megátkoznia gyilkosát, és annak családját.

A kötekedő férfi, aki lelkész akart lenni, és autót szeretett volna vásárolni, de kirabolták, és inkább alkoholista lett.

A dinnyések házának minden szegletében eldugdosott százas bankjegyek, vagy akár a szenesemberből avanzsálódott ügyvéd és fogorvos.

Sok újat tanulhattam. Még több élménnyel és miniatürizált játékautóval lehettem gazdagabb. A jól sikerült napot egy kis szkanderrel zártuk, és néhány üveg sörrel.

Elbúcsúztunk, ő pedig a lemenő nap utolsó fényeinél eltekert az otthona felé, a kertvárosba.

Sid Clever

Tiszta lappal

Mit tehet az ember, ha tele van álmokkal, de éjjelente mégsem jön álom a szemére?

Mindig is jellemző volt rám, hogy álmatlanul hánykolódom, ha nem tudom kikapcsolni az agyam. Gyerekként ilyenkor nekiálltam olvasni vagy felkeltem rajzolni, később meg jött a naplóírás. Többen is megkérdezték tőlem akkoriban, hogy az meg mire jó, ugyan, minek irkálnak naplót az emberek, magyarázzam már el.

Hogy más miért ír, nem tudom. Én azért írtam, mert kellett. Nálam úgy kezdődött, hogy leckeírás helyett időnként csak bámultam a füzetem, gondolkodtam, ösztönösen leírtam egy-két szót, mondatot, amit hangosan nem mondhattam ki.

Jól esett, úgyhogy rendszeresítettem erre egy füzetet, amiből végül napló lett. Ha túl sok volt a kimondatlan érzés és gondolat, hát fogtam egy tollat, és leírtam mindent. Helyenként csak egy név állt benne, máshol csak egy rajz, de ez volt benne a jó.

A papírnak nem kell „viselkedni”, neki tök mindegy, mindig az lehetek, aki vagyok. Sosem vagyok sok neki, ha ismétlem magam, ha ugyanazt hajtogatom hónapokon, vagy éveken át, az se ciki, nem megyek az agyára senkinek. Úgysem olvassa más, csak én. Sőt, igazából még én sem.

A saját naplómat nem olvasgattam, csak írtam. Nem olvasmányoknak készült, csak azért, mert kíváncszott belőlem egy csomó dolog. Néha, mire leírtam, amit akartam, tisztáztam is magammal, mit akarok, mit is érzek.

Volt, hogy minden nap írtam, volt, hogy kimaradtak napok, hetek, néha évek is, aztán folytattam, mintha mi sem történt volna.

Erről szólt nekem az írás, és az egyre szaporodó stóc az ágyam mellett füzetekből, ilyen-olyan kötésű könyvecskékből, mikor mibe írtam éppen.

Később leszoktam róla mégis. Egészen prózai oka volt: képtelen voltam időt szakítani rá. Akkoriban nagyon sokat dolgoztam, és ha írtam is, inkább leveleket körmöltem a menet közben szanaszét költöző barátaimnak.

A költözködési hullám végül nálam is beindult, és hol ezért, hol azért kellett lakhelyet cserélnem.

Ma ott tartok, hogy nem is számolom már, hány helyen laktam életemben, mindenestre rutinos költöző madár vagyok. Úgy csomagolok, ahogy más nyaralni megy.

A naplók tehát dobozba kerültek a fényképalbumokkal és a több kötegni levelezésemmel együtt, gondosan leragasztva. Sokadik költözés után már ki sem csomagoltam őket, csak úgy, dobozostól besavasztottam valahová, míg tovább nem hurcoltam mindet a következő helyre.

Amikor nagyjából már tíz éve cincáltam őket ide-oda, feltettem magamnak a kérdést, hogy nagyon kell-e nekem ez a doboz, nem kéne-e kivágni az egészet a francba, ahogy van. Persze nem a fotókra gondoltam, meg a levelekre, csak a többi irományra.

De, hova lehet kidobni egy rakás naplót, amiben benne van a fél életem? A kukába mégse dobhatom. Ha meg lett volna még a régi házunk, egészen biztosan tűzre dobtam volna mindet, de mire megszületett a nagy elhatározás, nekem már csak a távfűtés maradt, meg a villanytűzhely.

Na, jó, akkor majd széttépkeдем apránként. Sziszifuszi meló lesz, de mindegy, meg kell semmisíteni valahogy az egészet. Nekem már nincs rá szükség-

gem, másra meg nem tartozik, mit gondoltam pl. '88 nyarán. Egyébként is, hogy néz az ki, hogy egy éle-
ten át cipelem ezt a pakkot tök feleslegesen, akár
egy fél köbméter téglá is lehetne abban a dobozban.

Rászántam hát magam, hogy kinyissam a sok év-
vel ezelőtt leragasztott dobozt, hogy aztán teleírt
papírok kötegeivel, és érdekes, nosztalgikus hangu-
lattal legyen tele a szobám. Ahogy a kezemben tar-
tottam a legelső füzetet, úgy éreztem, legalább egy-
szer el kell olvasnom mindet, mielőtt az enyészeté
lesz ez az egész.

Még aznap délután nekifogtam, nehogy meggon-
doljam magam. Közben besötétedett, kimaradt a
vacsora, én meg csak ültem ott ölemben a múltam-
mal. Nem is tudom megfogalmazni, milyen érzés
volt. Felváltva sírtam, mosolyogtam, vagy éppen
röhögtem hangosan. Mindezt hajnali fél ötkor fejez-
tem be, amikor is zsibbadni kezdett a nyakam, be-
görcsölt a lábam, elültem a hátsóm, és hirtelen fur-
csa, álmos szédelgés jött rám.

Addig fel sem tűnt, hogy órák óta gubbasztok már
így. Bámultam még kicsit magam elé a hajnali de-
rengésben, aztán ágyba bújtam, hogy kihasználjam
azt a pár órát, amit még alvásra fordíthatok.

Olyan kimerült voltam, mintha valóban végigjártam volna a helyeket, újraéltem volna a találkozásokat, átéltem volna a beszélgetéseket, de talán meg is történt, legalábbis a lelkemben igen. Úgy szurkoltam a sztorik végkimenetele miatt, mintha nem tudtam volna egészen pontosan, hogy mi is lesz a vége, vagy mintha legalábbis esély lenne rá, hogy más áll a papíron, mint ami valójában megtörtént.

De nem. Ott volt minden fehéren-feketén. Igazi időutazás volt ez. És az a különös párhuzam, az a kettősség. Hogy újra érzem, amit akkor éreztem, amikor leírtam mindezt, és pontosan tudom, mit miért csináltam anno. Közben meg háborgó lélekkel olvasom mégis, és mégsem értem az egészet. Hogy hozhattam meg azt a döntést, és hogy nem láttam meg, amit most tisztán látok?

Megértőn gondolok a tizennyolc éves önmagamra, miközben szeretném piszkosul megrázní, és megkérdezni tőle, miért nem mondta ki soha, amit kellett volna, és miért ment el amellett, ami mellett nem akart. Tudni szeretném, miért félt ennyire mindentől. Hogy miért állt földbe gyökerezve, amikor futni akart, és miért hallgatott némán, amikor ordítani kellett volna. Miért hitte, hogy mások okosabbak,

miért fogadta el a hülye tanácsokat, miért nem hitte el, hogy meghozhatja a saját döntéseit tök egyedül. És főleg, miért mondott le egy csomó dologról, amit annyira akart?

Néhány nap múlva a végére értem az egésznek, elolvastam mindent. Közel húsz évet ölelnek fel a naplók az életemből. Tizenhárom évesen írtam először, és harminckét évesen biggyesztettem oda az utolsó bejegyzést. Érdekes volt látni, hogyan változott meg a kézírásom, a gondolkodásom, hogyan értékeltem át dolgokat, hogyan nőttem fel.

Elfeledettnek hitt képek villantak fel újra előttem, és én ráeszméltem, uramisten, mindez tényleg megtörtént velem!

Mindig is sokat gondolkodtam az életemen, túl sokat is. De valahogy nyitva maradtak a nagy kérdések, és a megfejtések homályos útvesztőjében valahogy eltévedtem mégis.

Most éreztem először, hogy válaszokat kaptam. És milyen ironikus; saját magamtól. Már látom, hogy hol vett jó vagy rossz irányt az életem, és miért. Ha bár a miért nagyjából egyértelmű volt mindig: miat-

tam. Én csináltam mindent, tiszta sor. Értem is, mit miért tettem, de ma már más döntéseket hoznék.

Ahaaaaa, szóval ez az a változás! Ugyanaz vagyok, aki voltam, de a dolgokat már másképp látom.

Ha szerencsém van, és élhetek még újabb negyven évet, tovább változom majd. Talán rátalálok a hiányzó puzzle darabkákra, és a helyére kerül minden részlet, én pedig megláthatom a végén a teljes képet.

Hogy mi miért volt, és hová vezetett mindez. Ha újra megállok majd egy kicsit, és visszanézek, megint láthatóvá válnak majd az összefüggések, ahogyan most is.

A naplóimat összepakoltam újra. Nem téptem szét, nem dobtam a Tiszába, nem hajtogattam belőlük papírhajót, vagy csákót, és nem sodortam a lapjaiból cigarettát. Kerestem nekik egy sokkal szebb dobozt, és eltettem mindet. Egyszer elköltözöm majd valahová, ahová már nem akarom magammal vinni mindezt, de nem ma. Ma még eltettem a dobozt a lányomnak, mert már tudom, hogy igazából neki tartogattam.

Tehát, ha megkérdezi tőlem valaki, érdemes-e naplót írni, és egyáltalán, érdemes-e írni bármiről, ami körülöttünk és velünk történik, azt mondom igen,

értelmes. Ha írnod kell, írd le mindent! Egyszer biztosan szükséged lesz rá. Ha festened kell, fess, ha énekelned, énekelj, ha szaladnod, akkor fuss, mint a szél! Ha építeni akarsz, építs, ha utazni, akkor csomagolj és menj! Ha hintázní akarsz a gyerekekkel, akkor ülj csak fel a hintára, tök mindegy, mit gondolnak mások, csak tedd meg!

Minden elvezet valahová egyszer, az életnek rengeteg eszköze van ahhoz, hogy tanítson. Úgyhogy én leírom, és lerajzolom, és lefotózom, és megálmodom, és elmondom, és megkeresem, és megtalálom!

Mert minden nap tiszta lap, hát leírom, amire emlékezni szeretnék.

Eva G. Smith

A harcos srác

I.

Lerovom egy régi tartozásom. A gyakori szóismétlés nem véletlen!

A srác ül a vonaton, fejét az ablaknak támasztja, nézi az elsuhanó fákat, a fehér köveket a sínek mellett. Érkezik a következő: más szám van rajta, mint az előzőn. A távolságot egyformán mérik?

A srác utálja a távolságot. A távolság okozza a lelkifurdalást. Bár mindkettő, legyőzhető, a megérkezés és az elindulás is magában hordozza a távolságot.

A távolság gyerekkora óta üldözi és bünteti őt, felforgatta életét, megszállta és fogva tartja. Mindig váratlanul, orvul támadt rá, gonosz módon behálózta, megátkozta, és egyben meg is babonázta ez az átok.

A szép emlékek addig szépek, amíg lehetőség van átélni. Utána már nem más, mint egy önsajnálatra alkalmas eszköz. Az emlékek kellemetlen, kínzó gondolatokká válhatnak, melyek büntudatot ébreszthetnek, és táplálhatják azt.

Barátok és az ellenségek, mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy a srácnak legyen belőlük. Ezért nem akart sem barátokat. Létrehozta saját szabályait. Falakat emelt maga köré, és megalkotta önmaga által kovácsolt fegyverét.

A vonat áthalad az alagúton. Az ablak tükörré válik. Nézi magát az ablakból lett tükörben. Ismerős vonások. Nézi a tükörképét. A srác elmosolyodik, beletúr hajába az ismerős mozdulattal.

Megszabadulhat a rossz emlékektől? Maga mögött hagyhatja őket? A távolság most meg szánja őt, és lemarad minden rosszal, ami vele történt?

A gyakori helyváltoztatások miatt rengeteg embert fordult meg körülötte. Nézte, figyelte őket. Természetük és viselkedésük nagyon hasonló volt. Önmagukat meghazudtolva próbáltak megfelelni környezetüknek.

Nem értette, miért nem vállalják fel valódi énjüket? Miért mutatnak mást a külvilág felé?

Kiskorától az ilyenek bántották őt a legtöbbször. Gyűlölte az ilyen embereket és megfogadta, hogy ő soha nem lesz ilyen!

Talán nem is önszántából épültek azok a falak.

A vonat zakatol a síneken. A srác nem hisz a véletlenekben. A távolság miatt a szép dolgok később fájni fognak. Ezért nincsenek szép emlékei. Távol tartott magától mindent, ami később fájdalmat okozhatott volna. Sejtette, mi vár rá az új környezetében, ezért gondosan került minden olyan helyzetet, ami később kellemetlen emlékké válhatott volna.

A srác kiskorától így élt. Nem bízott senkiben. Akik megpróbáltak hozzá közel férközni, azokat elűzte. Nem akart közeli kapcsolatot senkivel. Nem akart kötődni senkihez, mert nem akart búcsúzni. Rettegett az elválástól. Nem akart helyeket felidézni, sem illatokat, színeket és hangokat. Nem akart emlékeket, hogy a semmiből hirtelen előtörjenek, majd olyan érzelmeket váltsanak ki, amit ő maga, akkor már régen is gyűlölt, és azért küzdött, hogy távol tartsa magától. Nem akart kapni semmit, mert nem tudott adni semmit.

Ha valaki beosont a falai mögé, elűzte azt, kezében az önmaga által kovácsolt fegyverével. Nem félelmet érzett olyankor, hanem közönyt és haragot.

Egy harcos lett. Magányosan élt a biztonságot jelentő falak mögött. Harcai lekötötték érzékszerveit, nem kellett érzelmeivel törődnie.

A vonat tovább zakatolt a síneken. Mindig ugyanoda érkezik, és általában ugyanakkor, útvonala meghatározott. A srác pedig egyre mélyebben ástott le emlékeiben.

Érzelmeit gyermekkorától titkolja és tagadja. Olyan helyre sikerült azokat elrejtienie, amit még véletlenül sem találhat meg. Önmaga zsoldosa lett, aki megvédi a további kiszolgáltatottságtól. Az érzelmek csalódást okozhatnak, elgyengíthetik, a pillanatnyi szép emlékek pedig hosszantartó fájdalmat hordoznak.

A srác nem kért ezekből, nem tudott volna többet elviselni, inkább még magasabbra emelte a falakat.

Egyszer a srác nem volt elég éber, és jött egy lány, aki csak úgy, betoppant a falak mögé.

A harcos, aki nem bízott senkiben, most ott állt tanácstalanul, kezében lógatva önmaga által ková-

csolt fegyverét. Elbizonytalanodott, nem tudta, mit tegyen. Ilyen magabiztosan, és ilyen bátran még senki nem közelítette meg. Ez a lány nem ijedt meg tőle, nem a harcost látta benne, hanem valami egészen mást.

A srác nem értette, mi történik. Érzékszervei összezavarodtak. Pontosan azt tette, amitől a legjobban óvta magát. De ez az ismeretlen érzés annyira jó volt, annyira szokatlan. Hirtelen eltűnt a bűntudat, a magány és a csend. Ösztönei azt sugallták, hogy most ne meneküljön!

Próbálta meggyőzni önmagát, hogy a lány ellenség és rosszat akar! De mégsem tudta bántani.

A lány válaszul magához húzta és átölelte, közben úgy vette ki kezéből a fegyvert, hogy észre sem vette. A lány érezte vele: biztonságban van, nem kell félnie! Érezte a lány bőrének illatát, hallotta hangját, és ismét látott színeket.

Fegyverszünet volt. Szerethette a lányt, a lány szerethette őt.

Volt, hogy hosszabb ideig nem találkoztak, olyankor a srác várt a falaknál. A lány mindig eljött, és amikor együtt voltak, a srác megint ki tudott szakad-

ni önmaga által létre hozott színtelen, hangok nélküli, magányos világból.

A srácot izgalommal töltötte el a várakozás, a megmagyarázhatatlan, különös érzés, ami annyira jó volt és akkora zűrzavart tudott okozni.

A lány mindig nyugalmat árasztott, ki tudta csalogatni harcost a falak mögül. Minden mozdulata kedves és gondoskodó volt. Közel férközött hozzá, és minden mozdulatával érezte vele: nem kell félnie, biztonságban van!

A harc talán véget érhet? Amikor együtt voltak, mindig buta vigyor ült ki a srác arcára. Indokolatlan jókedve volt, és olyankor zavartan túrt hajába az ismerős mozdulattal.

A srác ül a vonaton, fejét az ablaknak támasztja, és közben azon gondolkodik, vajon megérte az a harc azt a rengeteg veszteséget?

Egyszer elment a lányhoz. Ők ketten, külön világból származtak, de tudta, hogy a lányt ez nem érdekelte. Különben nem jött volna el a falakhoz, és nem mutatta volna meg, hogy léteznek színek, hangok, és illatok.

A srác kétségekkel telve érkezett meg a lányhoz. Zavart volt, veszélyben érezte magát. Egyből látta,

hogya a lány értékrendek szerint él, kiszámítható, biztos alapokon nyugvó környezetben, megtervezett jövővel.

A srác tudomásul vette: itt neki semmi keresnivalója! Az ilyen fajta életnek soha nem lehet részese. Bár a lány minden apró mozdulatával érezttette vele, hogy nem kell félnie, ő mégis fuldokolt. Nagyon messzire eljött a biztonságot jelentő falaktól, melyek megóvták, ahová igazán tartozott. Megnyugtatta a lány közelsége, de ő menedéket keresett: a lány fiatal és törékeny! Nem szabad megtudnia semmit.

A srác remélte, hogy a lánynak jobb élete lesz értékrendek szerint, kiszámítható jövővel, biztos alapokon nyugvó környezetben.

Teltek az évek. A harcost visszahívta a szolgálat. Megszállott katona lett, minden harcban veszített valamit, de a veszteségeket már nem mérlegelte, érzelmei gyökerestől sorvadtak el.

Már nem akart kapni semmit, mert már nem tudott adni semmit. Azt sem tudta, van-e még értelme küzdeni.

Egyszer a lány és a srác összetalálkozott a nagyváros forgatagában. Régóta nem látták egymást, de

most megint ott álltak egymással szemben. Akkor a srác látta a színeket, hallotta a hangokat, de most elmaradt az ölelés. Elrejtette önmaga által kovácsolt fegyverét, mert a lánynak nem kell tudnia, hogy még mindig harcol.

A lány kérdően nézett, de a srác még most sem mondta el neki az igazságot. Nem mondta el neki, hová tűnt, amikor a lány nagyon sokáig várt rá.

Nem értette volna meg, hogy a srácnak nincsen előre megtervezett és kiszámítható jövője. Élete küzdelmes, hogy az örvénylő mélység el ne nyelje. Kiskorától így élt: évről-évre változó csatateret. Nem akart közeli kapcsolatot senkivel. Nem akart kötődni senkihez, mert nem akart később búcsúzni. A sok küzdelem kiölte belőle azokat az érzelmeket, amik legyengíthették, sérülékennyé tehetnék volna.

Feladásra soha nem gondolt. Amikor vesztesre állt, akkor sem adta fel. Akkor már nem érdekelte a lehetőség, hogy szabadulhat a harcoktól. Csak annyit kellett volna tennie, hogy leteszi a fegyvert, megadja magát, és hagyja, hogy a körülötte tomboló elemek felemeljék, és darabokra tépjék. Megváltás lett volna neki. De ő úgy döntött, inkább marad, és tovább védelmezi a falakat.

II.

A harcok vége

A srác visszament a falakhoz, és továbbra is a látóhatárt kémlelte. Már nem várja a lányt. Amikor útjuk elvált, a lány és a srác is visszatért abba közegbe, ahová tartoztak. A lányt várta a biztos alapokon nyugvó, előre megtervezett jövő, a srácot pedig várták az újabb kihívások.

Újra ott lehetett falak mögött. A szél összeborzolja haját. Hátra simítja az ismerős mozdulattal. Valamiért mégis nyugtalan, valami készülődik, ami szokatlan és megmagyarázhatatlan. Ösztönei azt súgták, hogy ami közeleg, ahhoz hasonlóval még nem találkozott harcai során. Nem tudta, mi az, de nem rettent meg tőle.

Felszaladt a fal tetejére, még szorosabban markolta önmaga által kovácsolt fegyverét. Szemei összeszűkültek, fejét felemelte. Már látta a közelgő veszedelemet.

Hamarosan összeért az ég és a föld. Már nem tudta hol van a horizont. Iszonyú energiák szabadultak fel.

Befejeződnek a harcok? Így ér véget? Sorsa ott teljesedik be, azokon a falakon, amiket ő épített és védelmezett.

Annak a helynek a részévé vált. Ott edződött meg, és ott mondott le mindenről. Most pedig a falakkal együtt, ő is elveszik?

Az elemek borzasztó erővel tomboltak. Lábaik határozottan megvetette, tekintetét a felé tartó végzetére emelte, készen állva arra, hogy sorsa beteljesedjen.

Általa még soha nem tapasztalt energiák feszültek egymásnak, nyomukban az elkerülhetetlen pusztulással.

A harcos srác még akkor is ott állt a falakon rendíthetetlenül, amikor már nem volt remény. Nem érzett félelmet. Még akkor sem, amikor a lerombolhatatlannak tűnő falak, kártyavárként dőltek össze. Magánnyal és büntudattal teli, színtelen világa lassan szétesik körülötte.

Az utolsó percben végre megértette: amíg ő a falak mögött küzdött a saját démonaival, addig valaki

más, mindenét feláldozta azért, hogy őt megmenthesse.

Vetett még egy pillantást arra, amerről a lány szokott érkezni: még egyszer, utoljára, láthatja őt?

Szemében csalódottság volt, arcán pedig fájdalmas mosoly, amikor az elemek a magasba emelték, és végül darabokra tépték.

A harcos srác eltűnt, mintha soha nem is létezett volna. Küzdelmekkel, fájdalmakkal teli élete véget ért. Nem maradt belőle semmi, és nem marad utána semmi.

III.

Megérkezés

A srác feje neki ütődik az üvegnek. A vonat megállt.

Kinyitja szemét és kábultan pislog a nyitott vonatajtóra. Egy rövid időre megint összezavarodtak érzékszervei. Összeért az álom, a valóság, és a képzelet.

A peronra lép, a nagyvárosi forgatag előcsarnokába. A tömeg egy irányba hömpölyög, zsibogva, lármaázva.

Örül neki, hogy nem lett ilyen. Őt nem tudja felkapni és elsodorni ez az örvénylő áradat. Most is ellenáll, nem lesz olyan, mint a többi! Dacolni fog az emberek egyformaságával.

A srác most megint mosolyog. Arcán ott az a buta vigyor. Nekivág a nagyváros forgatagának és elvegyül benne.

Jókedve van. Rátör az a mindennél jobb érzés, ami annyira különös, annyira jó és akkora zűrzavart tud

okozni ott legbelül. Megint találkozik a lánnyal. Már nincsenek értékrendek. Senkit nem érdekel a kiszámítható jövő!

A srác haját összeborzolja a szél. Érzékszervei már nem zavarodnak össze. Elindul valahonnan, de mindig ugyanoda érkezik vissza, mert a lány várja őt. Megint magához húzza és gyengéden átöleli, hajába tűr, minden kedves szava érezteti a sráccal, hogy nem kell félnie, biztonságban van.

A harcok véget értek. A régen eltemetett érzelmek most megint kiszabadulhatnak, feltörhetnek, szétáradhatnak. Már nem kell őket bezárni. Nem kell megvédeni senkitől.

A lány ma is várta, és a srác eljött. Hátizsákjából kilóg önmaga által kovácsolt fegyvere, amit talán soha nem is használtak harcokban.

Talán, mindvégig csak ott lapult, hogy kéznél legyen, ha szükség adódna rá...

IV.

Csodaforrás

Szemeim lassan nyílnak fel. A fényt érzem, de nem érzékelek semmi mást. Nincs tájékozódási pont. Nem is érdekel, hogy hol vagyok. Még azt sem tudom, ki vagyok.

Gondolataim sincsenek. Nincs tér, és nincs idő. Nincs már múlt, és nincs még jövő. Csak a jelen van.

Szemeim felnyílnak végre, és a sötétségből kiléphetek a fénybe. Mégsem vakít a fény, nem bántja a szemem. Ott van körülöttem, körbevesz. Most már érzem ölelését. Energiát ad.

Kezdem érezni a testemet. De még mindig nincsenek hangok, nincsenek színek. Csak a fény van körülöttem.

A szívem megdobbán. Egyet, aztán még egyet. Újra meg újra, egyenletes ütemben. Most már folyamatos, és hallom belülről. A szívverésemén kívül, még mindig néma csönd, de nem nehezedik rám.

A vér szétárad az ereimben. Életre kelnek a végtagjaim, de nem tudok mozdulni. Nem is akarok!

Jól esik a csendes, meleg fényben sütkérezni mozdulatlanul. Csak a nyugalom van. A semmiben vagyok. Lebegek benne. A meleg fény vigyáz rám. Nem kell mozognom, ha nem akarok. Nem is akarok.

A szívem ütemesen dobog, tehát élek. Mégsem akarok menni sehová. Hova mehetnék? Nem is tudom, hol vagyok, nem is tudom, mit akarok. Van már testem, lesz lelkem is. Csak még idő kell hozzá.

Idő? Érzékelem az idő fogalmát? Itt nincs tér, itt nincs idő! De már vannak gondolataim.

A gondolataimmal vagyok. Gondolatok, képpé formálódnak. Látom a képeket. Ezek emlékek. Még a valóság és a képzelet képlékeny határvonalán vagyok, de már vagyok valahol.

A képek villongva jelennek meg gyorsan, egymást követve. Felismerem mindet. Mindegyiken én vagyok. Ezek az én emlékeim. Rólam szólnak, megmutatnak saját magamnak. Összeomló falakat látok. Iszonyú erővel tomboló energiákat. Mindent elpusztítanak.

Ott vagyok én is. A régi önmagamát látom. Halodklik, elpusztul, eltűnik a semmiben.

Az emlékeimmel vagyok. Lebegek mozdulatlanul. Nincs körülöttem senki és semmi. Az emlékek elhalványultak. Felidézhetem magamban, de nem akarom. Csak egy kevés emléket tartok meg. A többi halványuljon, fakuljon csak el! Szűnjenek meg örökre!

Érzem, hogy valakik figyelnek. Nem vagyok egyedül!

Árnyak. Árnyak, amiknek csak körvonalaik vannak. Alaktalanok, formátlanok. Nem mozdulnak, de ott vannak, és néznek engem.

Nem félek tőlük! Tudom, hogy nem akarnak bántani. Lebegek mozdulatlanul, és azt is tudom, hogy velük kell mennem. Megbízhatom bennük, mert valamiért ismerősek nekem.

Észlelem a külvilágot, vannak emlékeim és vannak gondolataim. Velük kell mennem.

Lassan indulok az árnyak felé. Itt kell hagynom ezt a helyet, mégse bánom. Testem tele van sebhelyekkel. A sebek begyógyultak, de a hegek örökké emlékeztetni fognak.

Búcsúznom kell! Egy kis ideig még nézem azt a helyet, ahol megszülettem. Ez volt számomra az a

védőburok, ami felnevelt, és újra világra hozott. Mindent neki köszönhetek, de most mennem kell. Ide, többé, nem térhetek vissza!

Lágy, langyos szellő kísér. Elindulok az árnyak felé. Meg kell tudnom végre, hogy miért vártak rám. Mi az, amit mutatni akarnak nekem.

Az árnyak ismerősek! Közeledem hozzájuk. Kezdenek formát, alakot ölteni. Kirajzolódnak előttem. Elvegyülök köztük, és azonnal megérték mindent:

Haza értem! Itthon vagyok végre!

És...

A harcos srác örökre eltűnt. De jön majd a helyére valami új, valami egészen más. A magányos, homályos múlt, már nincs többé!

A földet elhagytam. Nehéz volt, nagyon nehéz, de sikerült! Végre magam mögött hagyhattam a társadalmi közhelyeket, és az emberek által felállított szabályokat.

Ahol most én vagyok, ott nincsenek határok. Nincsenek törvények. Senki és semmi nem kötelezhet arra, hogy identitásomat feladva, engem is elnyeljen a végtelen közöny és monotonía. Az én világom jóval a föld felett van, egy másik dimenzióban.

Amikor útra kelek, mögöttem ajtók záródnak be, előttem pedig újabbak nyílnak ki. Soha nem bánom meg, ha végleg becsukódik egy ajtó, mert akkor sem kell a sötétben bolyonganom. Mindig tovább megyek, nem időzöm sokáig egyik teremben sem. Mindegyik előtt, mögött, valami új vár.

Ez az én világom, ezt szeretem! Magamnak építettem, senki és semmi nem törhet rám!

Elhagytam ezt az unalmas, szürke helyet. Közben olyan kérdésekre adom meg magamnak a válaszokat, amiket eddig háttérbe szorítottam mértéktelen haragomra és csalódottságomra hivatkozva.

Soha, senkinek nem sikerült bennem életre kelteni azt, miről azt gondoltam, hogy már nem is létezik. Nem engedtem be senkit a zárkózott és sérült világomba.

Ezt a hibát, többször nem követhetem el! Nem tudom mi az, ami most körülvesz, és átjár engem. De érzem, és rengeteg energiát ad. Nem akarom, hogy megszűnjön! Ha mégis, egyszer véget érne, végleg felszívódna a semmiben, ahonnan jött, akkor nyeljen el engem is! Már nem tudnék létezni nélküle.

Fanatikus focista

Régen én is szerettem focizni. Szívesen szaladgáltam a többi kölyökkel a focipályán, a labdát kergetve. Nem vettük komolyan a meccseket, mert tudtuk, hogy nem vérre megy. Az volt a legjobb, hogy együtt lehettünk.

Foci után mindig a sarki presszóban kóláztunk, fagyiztunk és közben beszélgettünk. Nem érdekelt az eredmények, együtt voltunk, jól szórakoztunk.

Később akadtak kihívók is, és egyszer csak vége lett a jókedvű focidélutánoknak. A csapatunk elkezdett széthúzni, pedig még mindig nem volt tétje a meccseknek. Mindenki nyerni akart, én meg csak focizni. Engem hamarosan ki is raktak a foci csapatból mondván: Te nem veszed elég komolyan!

A meccsekre azért kijártam nézőnek. Megdöbbenő látvány volt, ahogy a csapattagok szidták egymást, majdnem összeverekedve a mérkőzések alatt. Akkor már jártam egy lánnyal, és amíg a többi hülye egymás anyját szidta, addig mi jókat smaciztunk, meg egyebek...

A focit már nem szeretem, de valamiért mégis mély nyomot hagyott bennem. Egyszer én is nagyon komolyan vettem egy jelentéktelen mérkőzést, de még idejében észbe kaptam: ez nem vérre megy!

Mindegy, miben hiszel olyan megszállottan! Gondold át, érdemes-e ezért a rokonaidtól, barátaidtól is elfordulni? Hiába hiszed magad jó focistának, hiába akarod bizonyítani a tehetséged, hiába dekázol órákig egy helyben állva. Nem lesz értelme, ha senki sem nézi a mutatványodat. Kitalálhatsz bárkit a csapatból, öltre is mehetsz bármelyik játékoskal, de a vége az lesz, hogy majd egyedül fogod a labdát kergetni. Hamarosan belefáradsz, de addigra senki nem akar már veled focizni, és a meccs után sem lesz senki, aki leüljön veled kólázni, fagyizni, beszélgetni.

Lehet, hogy végig nézem a meccsedet, de közben én, akkor is jókat fogok smacizni, meg egyebek...

Sid Clever

Tartalom

Elöljáróban	5
A szigetfestő	15
Egy régi emlék	19
Szilveszter éjjelén	29
A sárga busz	36
Nyárbúcsúztató	43
Borszagú nagybácsi	48
Az ősz szerepében: én	56
Nagyon-keleten	60
Üvegbe zárt öröm	69
Trabant-garzon	72
18.	79
Feketeleves	82
Kezdet	90
Július eleje	99
Hormonzavaros	103
Július közepe	107
London	113
Zuppa Inglese	118

Utolsó magányos út	127
Happy End	139
Elegáns karóra	143
Kórházi látogatás	147
A város	155
Karatebajnok II.	160
Tiszta lappal	168
A harcos srác	176
Fanatikus focista	195

Eddig megjelent „*Clever*” könyveink:

Sid Clever – Ezek a pesti népek

Ted Clever & Sid Clever – Feketeleves

Ted Clever & Sid Clever – Kézműves novellák

Eva G. Smith & Sid Clever – Szigetfestő

Ted Clever – Az örület szigete

Kiadó: Fekete József, Fekete Zsolt

Minden jog fenntartva

Copyright © Kovács Éva, Fekete Zsolt

„Lelkemben a várakozás öröme és izgalma keveredik az ismeretlentől való félelem és kíváncsiság vegyes érzéseivel: A Jövő. Megírták már valahol? Lépkedek az úton, és közben íródik életem könyve.”

Eva G. Smith